

ДЕЯНИЯТА НА АПОСТОЛИТЕ

Автор и дата на написване:

Лука е авторът както на третото Евангелие, така и на Деяния на апостолите (Лука 1:3; Д.А.1:1). Повествованието на тази книга обхваща повече от 30 години след възнесението на Христос. Написана е около 62-63 г. сл.Хр.

Тема:

Деяния (делата) на апостолите е боговдъхновена история на Новозаветната Църква – история на нейното зараждане, растеж, доктрини, както и разпространението на Евангелската вест в световен мащаб, започвайки от Ерусалим до краищата на земята (Матей 28:19:20; Марк 16:15, 16; Д.А. 1:8). Тя разкрива победоносния марш на Христовата църква, оживотворена чрез Святия Дух, въпреки съпротивата срещу нея. Книгата е мост – обединяващо звено между евангелията и посланията в Новия Завет. Може да се нарече още и „отворена книга“, която продължава с живота и деянията на Църквата през всичките векове от започването ѝ в Горницата до Славното Пришествие на Христос. Двадесет века след описаните събития, всеки християнин трябва да бъде убеден, че вярата му е основана на реалност, а не на някакъв празен ентузиазъм, за да продължи уверено този труд.

Съдържание:

1. Петдесятница и основаването на Църквата в Ерусалим (1-2 гл.)
2. Църквата и събитията в Юдея, Галилея и Самария (3-9 гл.)
3. Петър в Кесария и приемането на езичниците (10-11 гл.)
4. Първо мисионерско пътуване на Варнава и Павел сред езичниците (12-14 гл.)
5. Съборът в Ерусалим относно езичниците (15 гл.)
6. Второ мисионерско пътуване на Павел (16-19 гл.)
7. Трето мисионерско пътуване на Павел (19-28 гл.)

Шоро 1

1:1-11 „Ваздисайпе Исусеске“

1 О аглуно лил, о Теофиле, каляргьом са со о Исусас кергяс, тай со сикавгяс,

2 джи ко диес кана ваздисало каринго дел, като диняс таро Свето Духо вакяриба е бичхалде мануша со Ов изкидингяс,

3 коленге сикавгяс Пес сар живдо палал Пхоро пхариба буте букяса, сикавгьовелас презаро саранда диеса, тай хоратинелас ленге о Девлескоро тхагарипе.

4 Тай кана киделас пес ленцар, Ов вакерелас те на жан дуре таро Ерусалимос, а те ажарен о промисо ме Дадестар, адавкха со шуненас Мандар,

5 Соскето о Иоанас баптизас паинеса, а туме ма палал бут диеса ка овен баптизе таро Свето Духо.

6 Он, гаял, кана кидинде пес, пученас Лес, тай вакеренас: Кхо адавкха ли диес Делва ка кхерес о тхагарипе е израиленгоро?

7 А Ов вакергяс: На перел пес туменге тхе жанен о диеса ваи о бреша, колато мо Дел тховгяс Пере тханесте.

8 Нума ка лен шакти ковата кха ухльол упрал туменде о Свето Духос, тай ка овен со дикхен, ко Ерусалим, тай ко састо Юдея, тай Самария, тай жи ко агоре ки пхув.

9 Тай като вакергяс адавкха, сарто Лес дикхенас, Ов поваздингяс пес тай о нуверо Лес лиляс ангал ленгере якхенде.

10 Тай жикате дикхенас каринго дел, канато Ов вазделас пес, аке заачхиле ду и ангеля мурша ангал ленде, парне шехенцар.

11 Тай вакергяс лесте муршален галилеяндар соске, со тергьон тай дикхен каринго дел? Адавкха Исусас, Ковато възваздисало пес тумендар ко дел, ка авел сарто акана ваздел пес ко кава тхан, сарто Лес дикхлен те жал ко дел.

12 Палдава он иринде нес ко Ерусалимос таро веш со вакерелас пес Елеон, ковата сине паше жи ко Ерусалимос кити иекх саватоско дром.

Андо Упрунате

13 Тай като але дине ко упрунате кате бешелас о Петрос, тай о Иоан, Иколив, тай Андрея о Фваипос, тай о Томас, о Вартоломей, тай о Матейс, о Иколивес Алфеевско тай о Симонас Зилот, тай о Юда Яковеско.

14 Он саворе сине иекххе илеса кидинде рукипе тай молиненас пес ленцар несаве жувля тай и Мария и дай е Исусескере тай Лескере пхрала.

1:15-26 „Алосардипе Матия“

15 Презаро адалкха диеса о Петрос Ущинило машкар пе пхраленде а он сине бут киди шело биш жене тай вакергяс:

16 Муршен, пхралален аме те керес адавкха со сине калярдо, тай о Свето Духо со вакерелас таро Давидеско муи е Юдаске, ковата ачило околеницар колато долде е Исусас.

1:1-11 „Възнесението на Исус“

Наставленията на възкръсналия Исус към учениците през 40-те дни довеждат до тяхната дълбока промяна. Преди това те се карат помежду си, съмняват се, дори се отричат от Него, но срещата с живия Христос дава отговор на много въпроси; твърдо убеждение във възкресението, осъзнаване истината за Божието Царство, както и за източника на тяхната сила – Святия Дух. Царството, за което говори Исус, е преди всичко духовно, установено в сърцата и живота на вярващите (ст. 6,7). Самият Бог и Неговата сила пребъдват във вярващия чрез Святия Дух. В стих 8 е посочено географското разпространение на Евангелието, но То не е достигнало крайната си цел, докато в нашите семейства, работа или обкръжение има хора, които не са чули все още за Исус Христос. Трябва да сме готови за Неговото внезапно завръщане, което означава „да не стоим и да гледаме в небето“, а да работим за Него неуморно (1:9-11; 1Сол. 4:16,17; 5:1-11).

1 Глава

1:1-11 „Възнесението на Исус“

1 Първата повест написах, Теофиле, за всичко, което Исус започна да върши и учи;

2 до деня, когато се възнесе, като даде чрез Святия Дух заповеди на апостолите, които бе избрал;

3 на които и представи Себе Си жив след Своето страдание с много верни доказателства, като се явяваше през четиридесет дена и им говореше за царството Божие;

4 и като се събираше с тях, Той им заповяда: Не излизайте от Йерусалим, но чакайте обещаното от Отца, за което сте слушали от Мен;

5 за което Йоан кръщаваше с вода, а вие не след много дни ще бъдете кръстени със Святия Дух.

6 И те, като се събраха, попитаха Го, казвайки: Господи, в това ли време ще възстановиш Израилевото царство?

7 А Той им отговори: Не е за вас да знаете времена или години, които Отца е положил във властта Си;

8 Но ще приемете сила, когато слезе върху ви Святия Дух и ще бъдете свидетели за Мен в Йерусалим и в цяла Юдея и Самария, и до края на земята.

9 И като каза това, докато те Го гледаха, Той се възнесе, и облак Го поде пред очите им.

10 И докле гледаха към небето, когато се Той възнасяше, ето застанаха пред тях двама мъже в бели дрехи;

11 и казаха: Мъже галилеяни, какво стоите и гледате към небето? Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде по същия начин, както Го видяхте да отива на небето.

12 Тогава те се върнаха в Йерусалим от хълма наречен Елеонски, в близост до Йерусалим на един съботен път.

В горницата

13 И като дойдоха, възлязоха в горницата, където и пребиваваха Петър, Яков и Йоан, Андрей, Филип и Тома, Вартоломей, Матей и Яков Алфеев, Симон Зилот и Юда Яковов.

14 Те всички единодушно постоянстваха в молитва и моление с някои жени и с Мария, майка на Исус и с Неговите братя.

1:15-26 „Избирането на Матия“

15 И в тези дни бяха се събрали около сто и двацет души, Петър стана посред учениците и каза:

16 Мъже, братя. Трябваше да се изпълни писанието, предречено от Святия Дух чрез Давидовите уста за Юда, който стана водач на онези, които хванаха Исуса,

1:12-26 „Избирането на Матия“

Списъкът от имената на 12-те ученика се споменава три пъти в Евангелията и четвърти път в Деяния на Апостолите, но тук името на Юда Искариотски – предателя, е изпуснато (Мат. 10:2-4; Марк 3:16-19; Лука 6:14-16; Д.А. 1:13). Целта на събирането им в горната стая е изразена в ст. 14, докато чакат единодушно изпълнението на обещаното от Господ Исус Христос в 1:8. Относно братята на Исус, които се молят с учениците, това са децата на Мария, придобити от Йосиф след раждането Му (Мат. 1:18-25; 13:55,56; Д.А.1:14). По време на земния живот на Исус, братята Му не вярват, че Той е Месия, но Неговото възкресение ги убеждава. Малката група от 11 човека се разраства до 120. Апостолите се налага да изберат 12-и на мястото на Юда Искариотски, който да е споделял земното служение на Христос и да бъде верен свидетел в разпространението на Благата вест (Пс. 109:8; 1:21-26).

17 адалкхеске ов сине машкар аменде, тай лиляс о дели со адавкха керелас.

18 Ов гаял, до лиляс аинч таро плескирена пере кханваиннаса тай като пело, пхарило машкар, тай саворе поря лескере изпеле.

19 Тай адавкха ачхило саворенге те ахалъон, тай е Йерусалимеске мануша, колато тай и алинч вакерел пес ленгере чхибате. Акелдама гаял и Ратвали алинч.

20 Соскетото си калярдо ко лила е Псалменгоро: „О кхер лескоро ка овел пусто, тай кноник те бешел лесте“ тай „Авер мек те лел, лескоро барипе.“

21 Тай чука, таро мануша, колато сине аменцар презаро саворе диес, кана о Дел о Исусас делас тай икъллолас машкар аменде;

22 Кана ачхило о диеса кана о Йоанаско баптизпе тай дикхелас о диес, кана ка ваздел пес каринго дел амендар, иекх лендар требул те ачхол якхитка амендар Леске ваздимастар мулендар.

23 Тай чука тховде машкаре дуенде е Иосифос вакерел пес Варсава, каскоро преалав сине Юст, тай о Матия.

24 Тай пратане пес тай вакеренас: Ту Девла е иленгоро со дикхес са со си, вакер околес таро дуй кас асосардяс,

25 те лел о тхан ки аргатипе сар апостолес колестар уджале о Юдас, та те жал пхере тханесте.

26 Тай чхивте чоп ащал ленге, тай пело пес е Матияске, тай ов до гело каринго дешуиекх апостоля.

Шоро 2

2:1-13 „Пиндипе тай ухлявине о Свето Духо“

1 Тай кана ачхило о диес Пиндипе, он саворе сине кетаноилесте.

2 Тай ачхило бари глумо делотар, со авелас сар зуралбалвал балваляса, тай изпхердило пес састо кхер кате бешенас.

3 Тай сикавдиле пес чхиба сар ягатар, со улавенас пес, тай бешле по иекх секонасте лендар.

4 Тай он саворе изпхердиле пес е Свето Духоса, тай лине те хоратинен авер чхиба, сарто о Духо делас лен те хоратинен.

5 А андо Ерусалимос сине джуте тай гудле мануша секоне дунястар со сине телало дел.

6 Тай като шундя адавкха, иекх баридер мануше кидисале пес, тай ачшардине пес, соскетото секо иекх шунелас те хоратинел пес лескере чхибате.

7 Тай саворе ачшардине тай кидисайле вакеренас: Аке, са со си адалкха, колато хоратинен, нанай галилеяндар?

8 Палдава сар лен шунас те хоратинен секо амаре чхибате, кате аме сиям биянде?

9 Патраня, мидяня, тай еланитя тай мануша Месопотамиятар, Юдеятар тай Кападокия, Понт тай Азиятар,

10 Фригия тай Памфилия, таро Егюптя тай турал тхана катар Ливия, колато си жи ки Кириная, тай со сине таро Рим – тай джудея тай прозелитя;

11 Критяни тай Арапя шунас лен те хоратинен амаре чхибят пал барендер Девлескоро бука.

12 Тай саворе сине ачшардине, тай на жаненас со те вакерен тай вакеренас иекх иекххеске: Со си адавкха?

17 за което той бе причислен към нас и бе получил дял в това служение;

18 Но със заплатата за своята неправда той придоби нива и, като падна през глава, пръсна се през средата, и вътрешностите му се изсипаха;

19 и това стана известно на всички Йерусалимски жители, така че тази нива на езика им бе наречена Акелдама, тоест, Кръвна нива.

20 За което в книгата на Псалмите е писано: „Жилището му да запустее и да няма кой да живее в него.“ и „Друг да вземе службата му.“

21 И така, потребно е един от тия мъже, които бяха с нас през цялото време, докато пребъдваше и общуваше с нас Господ Исус;

22 започвайки от Йоановото кръщение до деня, когато се възнесе от нас, да бъде заедно с нас свидетел на възкресението Му.

23 И поставиха двама: Йосиф, наричан Варсава, когото наричаха Юст Матия;

24 след това се помолиха и казаха: Ти, Господи, Сърцеводец на всички, покажи от тези двама един, когото си избрал;

25 да приеме мястото на тази служба на апостолството, от което отпадна Юда, за да отиде на своето място.

26 И хвърлиха за тях жребий, и жребият се падна на Матия и той бе причислен към единадесетте апостоли.

2 Глава

2:1-13 „Петдесетница и изливането на Святия Дух“

1 И когато настана денят на Петдесетница, те всички заедно бяха в единомислие.

2 И внезапно стана шум от небето, като че идеше силен вятър, и изпълни цялата къща, където седяха.

3 И явиха им се езици, като огнени, които се разделяха, и се спряха върху всеки един от тях.

4 И всички се изпълниха със Святия Дух, и започнаха да говорят други езици, според както Духът им даваше да говорят.

5 А в Йерусалим се намираха юдеи, човеци набожни, от всеки народ под небето.

6 Когато стана този шум, събра се много народ и се смая, защото всеки ги слушаше да приказват на неговия език.

7 И всички се чудеха и маеха, думайки помежду си: Тези, които говорят, не са ли всички галилеяни?

8 А как слушаме всички родния си език?

9 Партяни, мидяни, еламити и жители на Месопотамия, Юдея и Кападокия, от Понт и Азия;

10 от Фригия и Памфилия, Египет и Ливийските страни, съседни на Кириная, пребиваващи от Рим, както юдеи, така и прозелити,

11 критяни и араби, как ги слушаме да говорят на езиците ни за великите Божи дела.

12 Всички бяха смаяни и в недоумение казваха един друг: Какво ли ще е това?

2:1-13 „Петдесетница и изливането на Святия Дух“

Петдесетница е празник, който се празнува 50 дни след Пасхата (Лев. 23). Исус е разпнат на Пасхата, а Святия Дух се излива в деня на Петдесетница. По това време последователите на Христос, събрани заедно и предстоящи в молитва, получават обещаното им кръщение в Святия

Дух, като започват да говорят по чуден начин на различни непознати езици (1:8). Свръхестественото явление привлича вниманието на тълпите, тъй като за празника в Йерусалим били събрани юдеи отвсякъде. Това способства да се разнесе Благата вест по целия свят от първите новоповярвали християни. Появилите се езици „като огнени“ са преобраз на пламенното проповядване и разпространение на Евангелието (ст. 3).

13 А авер асанас ленге тай вакеренас: Он си мате со пиле гудли мол.

2:14-41 „О дартардеш о Петреско“

14 А о Петрос, кана уцилопес е дешуиекххенцар, ваздингяс по сеси тай ленге вакерелас: Джудея, тай са со сиен туме, колато бешен ко Ерусалимос, мек те жанен, адавкха, тай дикхипен мере пхерасенде.

15 Соскето адалкха нанай мате, сарто туме гинден, гадал а аке си о еннѝ сахати сабалийн;

16 а адавкха си пхендо таро пророкос о Иоилас:

17 „Тай ко палуне диеса, вакерел о Дел, ка издав таро Духо Моро секоне манушесте, тай о чхаве тумаре тай о чхая тумаре ка профетя, О терне тумаре ка дикхен визионе, тай о пхуре тумаре ка дикхен суне,

18 таи салке диесенге ка издав таро Моро Духо упрал Мере подлагаре тай подлагари тай ка пророкувинян.

19 Тай ка сикавава ашаря таро дел упрал, тай семно ки пхув теле, рат тай як тай нувера таро тхув.

20 О кхам ка иринел пес ко караньки, Тай и чхон ратесте, ангал те авел о баро тай о ажарутно диес Девлескоро.

21 Тай секотно, ковато вакерел о алав е Девлескоро, ка уддара пес.

22 Израеля, шунен адалкха пхерася: О Исус о Назарянинос, Мурш со сине машкар туменде таро Дел пе баре букенцар, ачшардипе тай семнопе, колато о Дел кергяс презар Лесте, машкар амен коркоро туме жанен.

23 Лес, прединде сарто сине аласардя е Девлескери воия тай прежандо, туме разчхингъен Лес тай мударгъен лес тумаре вастестар о безехале,

24 Нума о Дел ваздингяс мулендардар, кана разпутергяс соскето на сине сар те овел икердо Ов латар.

25 Палдава о Давидос вакергяс ащал Леске: „Сагда дикава е Девлес англал манде, Соскето Ов си таро мурш риг моро, та те на кунинава ман“

26 Адалкхеске лошанило мо ило, тай путердило пес мо чхип, тай панда ме маса мере ка ачхон те ажарен.

27 Соскето нанай те мукел мо воги ки люмо, ни ка домукел Торо Светос те дикхел лешѝ.

28 Сикавгян манге о дрома е дживотнаске, ко тере тханесте Торо ман ка изпхерес лошаляте.

29 Муршя, пхралален! Ачч туменге те вакерав бипандло е патриархаске о Давидос, кай муло, тай уло прахоме, тай о лимори лескоро си жи амен жи адалкхе диесесте.

30 Тай чука, соскето сине пророкос, тай жаненас кай о Дел совляса вакергяс леске, емишитар лескере трупо ка икълло о Христос, ка тховгяс Лес ко трону,

31 Ов предикхляс адавкха, хоратингяс е иклимастар таро муле е Христоске, кай Ов нанай те ачхол ащи;

32 Адавкха о Исусас о Дел ваздингяс лес таро муле, колесте аме саворе сиям якхиткя.

33 Тай чука, кана икистило жи ко Девлеско ригате, тай лиляс таро Дад шинадо Свето Духо. Ов диняс адавкха, ковато дикхен тай шунен.

34 Соскето о Давидос на икистило ко дел, нума коркоро

13 А други се присмиваха и казваха: Със сладко вино са се напили.

2:14-41 „Проповедта на Петър“

14 Тогава Петър се изправи с единайсетте, издигна глас и почна да им говори: Юдеи и вие всички, които живеете в Йерусалим! Нека ви бъде известно това, и внимавайте на думите ми.

15 Тези не са пияни, както вие мислите, защото е девет часът сутринта;

16 но това е казаното чрез пророк Йоила:

17 „Ето, в последните дни, казва Бог, ще излея от Духа Си върху всяка плът, синовете ви и дъщерите ви ще пророкуват, младежите ви ще виждат видения и старците ви ще сънуват сънища;

18 и в онези дни ще излея от Духа Си върху слугите и слугините Ми, и ще пророкуват.

19 И ще покажа чудеса горе в небесата и знамения долу на земята, кръв и огън, дим и пушек.

20 Слънцето ще се превърне в тъмнина, и луната в кръв, преди да дойде великият и славен ден Господен.

21 И всеки, който призове името Господне, ще се спаси.

22 Израилтяни, слушайте тия думи: Исус Назарянина, Мъж, засвидетелстван пред вас от Бога със сила, чудеса и знамения, които Бог стори чрез Него между вас, както и сами знаете;

23 Него, по определената Божия воля и предумание, предаден, вие хванахте чрез ръцете на беззаконници и като Го приковахте, Го убихте;

24 Но Бог Го възкреси, като освободи от болките на смъртта, понеже тя не можеше да Го удържи.

25 Защото Давид казва за Него: „Винаги гледах Господа пред себе си, защото Той е отдясно ми, за да се не поклая.“

26 Затова се възрадва сърцето ми, и се развесели езикът ми, а още и плътта ми ще почива в надежда.

27 Защото Ти не ще оставиш душата ми в ада и не ще допуснеш Твоя светия да види тление.

28 Изявил си ми пътищата на живота, Ти ще ме изпълниш с радост чрез присъствието Си.

29 Мъже, братя! Позволете да ви кажа смело за патриарха Давида, че той умря и бе погребан, и гробът му е у нас и до днес.

30 Бидейки пророк и знаейки, че Бог с клетва му бе обещал от потомството му да въздигне по плът Христа и да Го постави на престола му,

31 предвиди и възкресението на Христос, че душата Му не бе оставена в ада, и плътта Му не видя изтление.

32 Този Исус Бог възкреси, на което всички ние сме свидетели.

33 И така, Той, след като биде възнесен с Божията десница и прие от Отца обещанието на Святия Дух, излея това, което вие сега виждате и чувате.

34 Защото Давид не възлезе на небесата, но сам говори:

2:14-41 „Проповедта на Петър“

Петър, преди непостоянен и колеблив, но сега твърд и мъжествен, с увереност, изпълнен от Святия Дух, започва своята проповед за небесното царство (Мат. 16:19; Йоан 18:15-18, 25-27; Д.А.2). „Последните дни“, за които говори Петър, позовавайки се на пророчеството от Йоил, е времето между първото и второто пришествие на Христос. На Петдесетница Святия Дух е изпратен за целия свят, без значение пол, раса, нация, етнос. Сега всеки може да приеме Святия Дух, като се обърне към Исус Христос и Го приеме за свой личен Спасител и Господ,

осъзнавайки необходимостта от Неговото прощение и милост. Петър разкрива на слушателите си, че Исус, Когото са ръзпънали преди 50 дни, е Господ Христос, като излага най-важните доказателства: Неговата смърт, възкресение, възнесение, както и прославянето Му отдясно на Бог Отец (2:22-36). Апостолът изяснява, че предречените пророчески слова от Давид не се отнасят за самия Давид, а за Месия – Господ Исус Христос (Пс.16:8-11; 2:29,30). Изобличението от Святия Дух за грях и вина довежда в същия ден около 3000 души до покаяние и кръщение, за получаване на нов живот и прощение на греховете (2:37-41).

пхендя: „Вакергяс о Девел Мере Девлеске: Беш катари мурш риг Мери,

35 жи кате тховав е душманя тере, Тере телал чанга Туте.“

36 Тай чука, мек те жанел састо Израилеско кхер, кай Адавкха о Исусос, Ковато туме разчхингъен, Лес о Дел кергяс Девел тай Мешиях.

Со те керас пхралален?

37 Кана шундя адавкха, он дараниле пе иленде, тай вакерде е Петреске тай саворе апостоленге: Со те керас пхралален?

38 А о Петрос вакегяс ленге: Иертинел тумен, тай коли тумендар мек те болдя пес ко алав е Исус Христоске, те иертинел е безеха тумаре, та те лен адавкха дарос о Свето Духос.

39 Соскетото туменге си шинадо тай тумаре чхавенге тай саворе дурутне, колато о Девел, амаро Дел ка калесел паш Песте.

40 Тай буте авер ворбяса вакерелас тай иринелас тай пхенелас: Икльон адалкхестар адавкха кханило генерация.

41 Тай чука, окола колато лине о сикайба лескоро, болдя пес, ко далкхес диес, тай до але панда трин миля жене.

2:42-47 „Коминикаця е апакия мануша“

42 Тай он сине секо диес, сикавенас о апостоля, андо комуникация, тай пхагенас о маро тай пратаненас пес.

43 Тай дар лиляс секонас, тай бутедер асшаря тай семня ачхонас таро апостоля.

44 Тай саворе со апакияне сине кетане, тай исине лен са со си саренде.

45 Бикененас со си не лен о алиджа, тай улавенас о лове сарто сине секос трепиле.

46 Тай секо диес икаленас сар иекх кхи храмос, тай пхагенас о маро кхо кхера пере, тай ленас хабе лошалася илеса,

47 кана ашеренас е Девлес, тай авенас саворо дуняс. А о Девел секо диес тховелас ки кхангери околел колато уддаранас пес.

Шоро 3

3:1-10 „Саскардя о банго пратуно“

1 О Петрос тай о Иоанас жанас кхи кхангери ко енято мангипно сахато.

2 Тай иси несаве ингеленас иекххе манушес банго, таро пе бияндимаса. Лес тховенас секо диес паш чука со вакерел пес Шукарно вудар ки кхангери, те прател околелдар, колато денас храмос.

3 Ов, като дикхляс е Петрос тай е Иоанас колато ка денас кхи кхангери, мангляс те ден лес мила.

4 А о Петрос, кетане Йоанеса дикхля пес лесте тай вакердя: Дикх амен.

5 Тай ов дикхелас ленде, ажареласас те ден лес варесо пестар.

6 А о Петрос вакегяс: Руп тай фроля нанай ман тай со иси ман, адавкха тут ка дав: Андо о алав о Исусес Хрис-

2:42-47 „Общението на вярващите“

Новите христиани, присъединили се към вярващите, се обучават от апостолите, активно участват в молитвените събрания и живота на църковната общност. Хората, които приемат Христос, се нуждаят от общество, където да могат да изучават Божието слово, да се молят и да растат във вяра. Преломяването на хляба се извършва за възпоменаване на Христовата смърт и възкресение по образа, който Той самият даде с последната Господна вечеря преди смъртта Си (Мат. 26:26-29; 1Кор.11:23-29). Като Божие семейство, христианиците си помагат и споделят материалните блага с останалите в нужда. Здравата христианска

„Рече Господ на моя Господ: Седи от дясната Ми страна,

35 докле положи враговете ти подножие на нозете Ти.“

36 И така, нека добре знае целият дом Израилев, че Този Исус, Когото вие разпнахте, Бог направи Господ и Месия.

Какво да направим, братя?

37 Като чува това, сякаш пронизани в сърцата си, казаха на Петър и на другите апостоли: Какво да направим, братя?

38 А Петър им рече: Покайте се, и всеки от вас да се кръсти в името Исус Христово за прощение на греховете ви, и ще приемете дара на Святия Дух.

39 Защото за вас е обещанието, за вашите деца и за всички далечни, които би призовал Господ, нашият Бог.

40 И с много други думи свидетелстваше и ги приканваше, казвайки: Избавете се от това извратено поколение.

41 И така, които приеха на драго сърце думите му, кръстиха се и се присъединиха в онзи ден около три хиляди души.

2:42-47 „Общението на вярващите“

42 И постоянстваха в учението на апостолите, в общението, в преломяването на хляба и в молитвите.

43 И страх обзе всяка душа, защото много чудеса и знамения ставаха чрез апостолите.

44 А всички вярващи бяха заедно и всичко им беше общо;

45 Продаваха имоти и стока и споделяха ги между всички, всекиму според нуждата.

46 И всеки ден единодушно престояваха в храма и преломявайки хляб по къщите, хранеха се с радостно сърце;

47 като хвалеха Бога и имаха благоволение на целия народ. А Господ всекидневно прибавяше към църквата тези, които се спасяваха.

3 Глава

3:1-10 „Изцелението на куция просяк“

1 Петър и Йоан отиваха заедно в храма в деветия молитвен час.

2 Имаше един човек, хром по рождение, когото носеха и слагаша всеки ден при храмовата врата, наречена Красива, да проси милостиня от влизащите в храма.

3 Той, като видя Петър и Йоан, когато щяха да влязат в храма, попроси от тях милостиня.

4 А Петър заедно с Йоана се вгледа в него и каза: Погледни ни!

5 И той ги гледаше, очакващ да получи нещо от тях.

6 Но Петър каза: Сребро и злато аз нямам, но каквото имам, това ти давам: В името на Исуса Христа Назарянина

църква и братска любов привлича хората към Христос, и тя расте.

3:1-10 „Изцеляването на куция просяк“

В молитвените часове: сутрин (9:00), следобяд (15:00) и вечер (залез слънце), юдеите отиват в храма за молитва. Куцият мъж, просещ пред входа на храма, помолва Петър и Йоан за милостиня, но получава нещо много по-добро – възможност да ходи. Апостолите извършват това изцеление не със собствена сила, а чрез Святия Дух. Често пъти ние молим Бог да разреши някакъв проблем, тогава когато Той иска да ни дари с нов живот.

тоско о Назарянинос ушти тай пхир.

7 Тай кана долгяс лес таро мурш вас, ваздингяс лес, тай тхурана о пире тай о чанга лине зуралипе.

8 Тай ов кана утинило, бибангя пес тай лиляс тай пхирел тай диняс ленцар ки храмос тай хугинило тай ашареляс о Дел.

9 Тай саворе мануша дикхенас лес те пхирел тай те ашарел о Дел.

10 Тай пенжарде лес, кай сине кодо сас, со бешелас тай пратаналас ки Шукари порта андо храмос, тай испхердиле пес ашцаряс пес адалкхеске, со ачило леса.

11 Тай соскетото о састярдо банго икерелас пес ко Петрос тай о Йоанас он саворе дуняс ашцаря жанас паш ленде ко чука со вакерелас пе Соломоноско трям.

3:12-26 „О Петроскоро дартардеш“

12 А о Петрос като дикхляс адавкха вакергяс е дуняске: Муршен, джутаня, соске ашцаря тумен кале манушеске? Соске задикхен тумен аменде, като кай аме зуралипнаса о гудлине кергям тхе пхирел?

13 О Дел е Авраамоско, е Исакоско тай е Яковоско, о Дел е даденгоро амаре, ваздингяс пе Аргатесес о Исусес, Ковато туме дян, тай таро Околестар со отчихвтъен тумен ангало Пилатос, коовато ов мангелас те мукел Лес.

14 А туме отчихвтенгъон туме таро Свето тай о Чачуно, тай кана манглян те мукен туменге иекх мудардуно.

15 Мударгъен е Барес е дживипнаско, а о Дел ваздингяс Лес мулендардар, колеске аме сиям о якхитка

16 Тай гаял кай апакаяс Лескере алавесте, лескоро алав ваздел околес коовато дикхен тай пенжарен, апакияба, коовато си Лескоро диндо саворенге туменге адавкха шукар састипе.

17 Тай акана, пхралален, ме жанав кай туме сарто тай о баре тумаре, керде адавкха кай на жаненас,

18 А о Дел изкергяс адавкха со сине вакердо таро муя саворе пророкендар кай Лескоро Христос ка пострадаинел.

19 Адалкхеске иертинен тумен, та те чхивен пес о безеха, та те авел о освежиме диеса таро муи е Девлескоро,

20 тай Ов те бичхалел туменге со си диндо туменге таро Христос о Исусас,

21 кана требе те лен о дел жи ко диесе, колато ка ваздел пес са со си каскетото хоратинелас о Дел таро вековя таро муия е светоне Пере пророкендар.

22 О Мойсей вакергясас: „О Девел амаро Дел, ка ваздел таро пхрала туменге пророкя, сарто ваздингяс ман, Лес шунен са со си, сарто туменге вакергяс,

23 тай секо воги, коовато на шунел адалкхе пророкос, ка овел измудардо таро мануша.“

24 Тай саворе пророкя таро Самуилас, тай на атхе, кити хоратиненас, тай он извакеренас адалкхе диесенде.

25 Туме сиян генерация е пророкенге, тай генерация и заветскоро, коовато о Дел кергяс тумаре даденцар, колато вакерде е Авраамеске: „Торо чхаве ка овел гудлиле са со си ки пхув генерация“.

26 О Дел, кана Ущило таро муле, е аргатя Лескоро, най-англе жи туменде бичхалгяс Лес, та те бахтикердя тумен, като иринел саворен тумендар таро кахнваипе.

стани и ходи!

7 И като го хвана за дясната ръка, изправи го и веднага стъпалата и глезените му заякнаха;

8 И като скочи, изправи се и проходи, и влезе с тях в храма, като ходеше, скачаше и хвалеше Бога.

9 И цял народ го видя да ходи и хвали Бога;

10 и познаха го, че беше оня, който седеше за милостиня при Красивата врата на храма и изпълниха се с удива и почуда от това, което се бе случило с него.

11 И понеже изцереният хром не се отделяше от Петър и Йоан, то целият народ удивен се стече при тях в притвора, наречен Соломонов.

3:12-26 „Проповедта на Петър“

12 Петър, като видя това, им каза: Мъже израилтяни, какво се чудите на това, или какво сте се вгледали в нас като че ли със своя сила или благочестие сме направили той да ходи?

13 Бог на Авраама, на Исаака и на Якова, Бог на отците ни, прослави Своя Син Исуса, Когото вие предадохте и от Когото се отрекохте пред лицето на Пилата, когато той бе решил да Го पुсне.

14 Но вие се отрекохте от Святия и Праведния, и поисквахте да ви освободи един убиец;

15 а Начинателя на живота убихте. Него Бог възкреси от мъртвите, на което ние сме свидетели.

16 И чрез вяра, в името Му, в Неговото име укрепил този, когото гледате и познавате, вярата, която е в Него, му даде това изцеление пред всички ви.

17 Но аз зная, братя, че вие, както и вашите началници, сторихте това поради незнание;

18 но Бог, както бе предизвестил чрез устата на всичките Си пророци, че Христос ще пострада, така и направи.

19 И така, покаяйте се и обърнете се, за да се заличат греховете ви, за да дойдат освежителни времена от лицето на Господа,

20 и Той да изпрати предназначения за вас Исус Христос;

21 Когото небето трябваше да прибере до времето, докато се възстанови всичко, което бе говорил Бог чрез устата на всички Свои свети пророци от веки.

22 Мойсей бе казал на отците: „Господ, Бог ваш, ще въздигне на вас от братята ви Пророк като мен, Него слушайте за всичко, каквото ви каже;

23 и всяка душа, която не послуша този Пророк, ще бъде изтребена измежду народа.“

24 И всички пророци от Самуил и след него, колкото души са говорили, също така предизвестиха тези дни.

25 Вие сте синове на пророците и на завета, който Бог бе завещал на отците ви, казвайки на Авраама: „И в потомството ти ще бъдат благословени всички земни племена.“

26 Бог, като възкреси Сина Си, най-напред на вас Го изпрати, за да ви благослови, като се отвърнете всеки от нечестията си.

3:11-26 „Проповедта на Петър“

Събитието в Соломоновия притвор е мощна увертюра пред „Проповедта на Петър“, довела до увеличаване числото на повярвалите до 5000 (Д.А.4:4). Обърнете внимание на преместването фокуса на темата. 1. Съпричастност – причисляване на слушателите към Петър, Йоан и

изцеленият куц човек. 2. Полагане основният фокус върху Автора и Извършителя на чудото – Бог, Господ Исус Христос. На основание на вяра в Името Му всеки може да получи спасение и изцеление. Истината е вратата на покаянието, която не бива да се спестява на никого (3:14,15,19,20).

Шоро 4

4:1-22 „Нашипе тай барипе и кхянгери“

1 Тай кана он хоратиненас е дуняса, о рашая тай е баре тари кхангери со сине тай тай о садукее але упрал ленде,
 2 Холяса кай сикавенас е дуняс тай хоратиненас таро алав о Исусеско, ущибе мулендар.
 3 Тховде васта упрал ленде, тай тховде лен, тай ингелде лен ко окова диес, соскетто сине каринго ират.
 4 Тай бут лендар, колато шунде о пхерася апакияние тай он ресле жи ко панч миля.
 5 Тай ко кова диес кидисайле пес ко Ерусалимос о баре ленгере, тай о пхуре тай о ливале,
 6 Тай о англуну рашай о Аннас, тай о Каиафа, о Иоанас, о Александрас тай са со сине, колато сине таро англуну рашаяке енданя.
 7 Тай като тховде о Петрос тай о Йоанес машкар пхученас лен: Саве зуралипнаса саве алавеса керенас адавкха?

О бар, когато е зидаря изчхивгъен

8 Палдава о Петрос, пхердило о Свето Духоса, вакергяс ленге: Барей дуняскере тай баре е манушенге!
 9 Коли амен пхучен авдиес иекххе шукаримаске кердо иекххе насвале манушеске, когато уло састардо,
 10 та те жанен саворе туме, тай саворе Джудея о дуняс, кай ко алав е Исус Христоско о Назарянинос, Ковато туме разчхингъен, Ковато о Дел ваздингяс мулендар, пале далкхес алавеса адавкха мануш тергьол ангал туменде састо.
 11 Тай о бар, когато туме о зидаря изчхивгъен, ов ачхило шеро ки корнерос.
 12 Тай лестар нанай авер нисаво уддара, соскетто нанай авер телало дел алав, диндо машкаро о мануша, колеса ащи те скеписар амен.
 13 А он, като дикхенас холяса о Петрос тай о Йоанес тай сине ахалиле кай си би ливале тай сикавде мануша, ащарянас пес тай пенжардя кай уле о Исусеса;
 14 Тай кана дикхле о саскярдя о манушес со тергьолас ленцар, насине лен со те вакерен.
 15 Адалкхеске като вакерде ленге те икльон таро синедриони, денас пес годи машкар песте, тай вакеренас,
 16 Со те керас адалкхе мануша, соскетто саворе Ерусалимтар жанен мирикло ачшило мажкар ленде, нащи те вакерас авер.
 17 А те на ачхол адавкха по-бут машкаро дуняс те джанен, мек те даравас лен те на хоратинен никхаске адавкха алав.
 18 Гадал чингадинде лен тай ленге вакерде, те на хоратинен нисар ни те сикавен андо Исусескоро алав.
 19 А о Петрос тай о Иоанас вакерде ленге: Чачес ли си ангало Дел тумен те шунас, нума о Дел, гиндинен?
 20 Соскетто аме нащи те на хоратинас адавкха со дикхлям тай шунгям.
 21 А он, като лен даравенас, мукле лен, соскетто джаненас кай, коли лен таксиратес, соскетто о дуняс са со си вазденас е Девлес тай со ачхилосас.
 22 Соскетто мануш, упрал касте кердесас адавкха саскяриба, сине по-бут таро саранда брешенго.

4:1-22 „Гонение и растеж на Църквата“

Това е началото на гоненията срещу Ранната църква. Гонителите са онези, които арестуват и разпъват Исус, свещениците, началникът на храмовата стража и садукееите. Садукееите не вярват във възкресението на мъртвите, а Петър и Йоан опровергават тяхното вероучение. Болшинството в структурата на Синедриона (Висшия Юдейски съд) са фарисеи и садукее. Те са най-образованите и състоятелни хора в Ерусалим. На

4 Глава

4:1-22 „Гонение и растеж на Църквата“

1 Когато те говореха към народа, свещениците, началникът на храма и садукееите дойдоха към тях;
 2 Ядосани, понеже те поучаваха народа и проповядваха в Исусовото име възкресение от мъртвите;
 3 Заловиха ги и задържаха до сутринта, защото вече се беше свечерило.
 4 А мнозина от слушащите словото повярваха и броят на мъжете стигна до пет хиляди.
 5 На другия ден се събраха в Йерусалим техните началници, старей и книжници;
 6 Първосвещеник Ана и Каиафа, Йоан и Александър и всички от първосвещеническият род;
 7 и като ги изправиха наред, разпитваха ги: С каква сила или в кое име направихте това?

Камъка, който отхвърлиха зидарите

8 Тогава Петър, като се изпълни със Святия Дух, им рече: Началници народни и старей Израилеви!
 9 Ако ние днес сме разпитвани за едно благодеяние към немощен човек, как той е изцерен;
 10 Така нека бъде известно на всички ви и на целия Израелев народ, че чрез името на Исуса Христа Назарянина, Когото вие разпнахте, Когото Бог възкреси от мъртвите, чрез Него този стои пред вас здрав.
 11 Този е камъкът, който отхвърлиха зидарите, стана глава на ъгъла и чрез никой друг няма спасение;
 12 защото няма друго име, под небето дадено на човеците, чрез което трябва да се спасим.
 13 А те се чудеа, като виждаха дързостта на Петър и Йоан и като разбраха, че са неуки и прости човеци, и разбраха, че те са били с Исуса;
 14 и като виждаха изцерения човек да стои с тях, нямаха възражения.
 15 И като им заповядаха да излязат из синедриона, съвещаваха се помежду си
 16 и казаха: Какво да правим с тези хора? Защото на всички, които живеят в Йерусалим, е известно, че чудото стана чрез тях, и ние не можем да го отречем;
 17 но за да не се разгласи това още повече между народа, нека строго им забраним да не говорят вече за това име на никой човек.
 18 И като ги повикаха, заповядаха им никак да не говорят, нито да поучават в Исусовото име.
 19 Но Петър и Йоан им отговориха: Право ли е пред Бога, вас ли да слушаеме повече или Бог?
 20 защото ние не можем да не говорим за това, което сме видели и чули.
 21 А те, като ги заплашиха, пушнаха ги, понеже не намериха как да ги накажат, поради народа, защото всички прославяха Бога за станалото.
 22 А човекът, с когото стана чудото на изцеление, бе на повече от четиридесет години.

Исусовите последователи им предстои да застанат пред тях, както не отдавна и Той самият (Марк 13:19). Въпреки опасностите, вместо да се оправдават, те смело засвидетелстват вярата си, помнейки обещанието, което им дал Исус (Мат. 10:32). Промяната в Петър и Йоан учудва членовете на Синедриона, знаейки, че те са необразовани. Промяната в човешкия живот след срещата с Исус убеждава хората за Божията власт.

4:23-31 „Мангипе пакяйбе мануша пал ербапе“

23 Тай кана мукле лен, он геле паш перенде, та вакердя са со си, тай со вакерде о बारे рашая тай пхуренге.

24 А он таро шунде, изваздинде сеси каринг о Дел тай вакеренас: Владико, Ту сиян о Дел, Ковато кергяс о дел тай и пхув, о денизя тай са со си тай со си ленде.

25 Ту те Свето Духоса, хоратинена е моса тере измекареса Торо, дад е Давидеско, со вакерелас: „Соске холясало о дуняс, Тай о дуняс изаракхен хохаиба?“

26 Извазден пес е пхувякере тхагара, тай о बारे киден пес кетане, упрало о Дел тай упрал Лескоро Помакхло.

27 Соскетото чачесте о Ирод тай о Понтийско Пилатос чшибатеманушенца тай е Израилескере манушенцар кидинде пес адалкхе дизате мамуй Тере светоне Измекаринесте о Исусас, Ковато ту помакхлян,

28 Та те керел са со си, о Торо вас тай Тери воия те овел те ачшол.

29 Тай акана, Девла дикх ленгере даравпе, кай амен, тай де Тере измекарен, те хоратинен Тере пхерася пхердоне букяса,

30 Джи кате Ту тховес вас Торо, та те саскарен, тай те ачхон семня тай тере алавеса Торо свето Измекарят о Исусас.

31 Тай рукхинде пес и пхув кхуняне пес о тхан, кате сине кидинде, тай саворе изпхердиле пес о Свето Духоса, тай хоратиненас е Девлескере пхерася.

4:32-37 „Пакяне мануше денас са со иси“

32 А о бут дуняс со апакияниле, исине лен иекхх ило тай воги тай ни иекх лендар на вакерелас, тай варесо таро алиджа кай си лескоре, тай са со сине, ов сине саворенгоро.

33 Тай о апостоля बारे зуралипнаса вакеренас о Ущиба мулендар о Девлеске е Исусеске, тай баро гудлипе сине упрал саворенде.

34 Тай кхоник лендар на сине чучесте, соскетото саворе колато сине лен алиджа коли кхера, бикененас лен. тай со ленас денас лес адав кха со сине бикендо,

35 Тай тховенас паш о пире е апостоленге тай те денас секонас сарто лес биисинепе.

36 Тай гадыл о Йосифос, вакердо пес иекх таро апостоля Варнава, ковата джангопе чаво со изикерел, левити бияндо андаро кипрянос,

37 Со сине пес пхув, бикенгяс ла, тай ангяс о лове, тай тховгяс лен ангало пире е апостоленге.

Шоро 5**5:1-11 „О Анания тай о Сапфира“**

1 А несаво мурш ко алав Анания, пе ромняса Сапфира, бикенгяс пе алиджа,

2 тай заикергяс варесо таро лове жанимаса пе ромняса тай анде по-хари тай тховде ангало о пире е апостоленге.

3 А о Петрос вакергяс: Анания, соске пхердило о шейтанос то ило торо, та хохавес о Свето Духос, тай заикергян таро лове е алижакере?

4 Жи кате тергюлас би бикендо, на сине ли торо? Тай палал като бикенгян, на сине ли о лове тере? Соске тховген те илесте? На хохавгян манушен, а е Девлес.

4:23-31 „Молитвата на вярващите за дързост“

23 Когато ги пуснаха, те дойдоха при своите и разказаха какво им бяха говорили първосвещениците и старците.

24 А те, като ги изслушаха, единодушно издигнаха глас към Бога и казаха: Владико, Ти си Бог, Който си сътворил небето, земята и морето и всичко, което е в тях;

25 Ти си, Който чрез Святия Дух с устата на баща ни Давида, Твоя раб, си казал: „Защо се развълуваха народите и людетте замислиха суетни неща?“

26 Възстанаха царете земни и събраха се началниците наедно против Господа и против Неговия Помазаник.“

27 Защото наистина се събраха в този град Ирод и Понтий Пилат с езициниците и с народа израелев против Светия Твой Син, Исуса, Когато Ти си помазал;

28 за да сторят това, което ръката Ти и волята Ти е предопределила да стане.

29 И сега, Господи, погледни на заплахите им и дай на Твоите раби с пълно дръзновение да говорят словото Ти;

30 като простираш Ти ръката Си за изцеление, и да стават чудеса и знамения в името на Святия Твой Син Исуса.

31 И след като се те помолиха, потресе се мястото, където бяха събрани, и всички се изпълниха със Святия Дух и дръзновено говореха Божието слово.

4:32-37 „Вярващите споделят имуществото си“

32 А множеството повярвали имаха едно сърце и една душа и никой нищо не наричаше свое от имота си, но всичко им беше общо.

33 Апостолите свидетелстваха с голяма сила за възкресението на Господа Исуса Христа и голяма благодат беше върху всички тях.

34 Помежду им нямаше ни един, който да се нуждае, защото, които притежаваха земи или къщи, продаваха ги и донасяха цената на продаденото;

35 и слагаха пред краката на апостолите и се раздаваше всекиму според нуждата.

36 Така Йосия, наричан от апостолите Варнава, което значи „син на утеха“, левит, родом от Кипър;

37 който имаше нива, продаде я, донесе парите и ги сложи пред нозете на апостолите.

5 Глава**5:1-11 „Анания и Сапфира“**

1 Един мъж, на име Анания, с жена си Сапфира, като продаде имот,

2 скри от стойността, със знанието и на жена си, донесе една част и сложи пред нозете на апостолите.

3 Но Петър каза: Анания, защо сатана изпълни сърцето ти да излъжеш Святия Дух и да скриеш от стойността на нивата?

4 Докато беше непродадена, не беше ли твоя, и като я продаде, стойността не беше ли в твоя власт? Защо вложи в сърцето си това нещо? Ти не излъга човеци, а Бога.

4:23-31 „Молитвата на вярващите за дързост“

Молитвата на първите християни започва с възхваляване на Бога. Продължава с излагане на трудностите и търсене на помощ. Те искат от Бог не да ги избави от трудностите, а да им помогне да се справят с тях, като потвърждава тяхното служение, докато проповядват Божието Слово.

4:32-37 „Вярващите споделят имуществото си“

Без духовно единство Църквата не може да устои. Никой от първите християни не счита, че имуществото му принадлежи. Те го споделят с останалите, за да се преборят с бедността. Не позволяват някой брат или сестра да страда в лишение, а други да имат в изобилие. Осъзнаваме ли, че всичко, което имаме, е дар от Бога и ние се ползваме от това, което в действителност е Негово?

5 Тай о Анания, като шунелас адалкха пхерася, пело тай муло тай баро даранунипе лиляс саворен, колаи шунде адавкха.

6 Тай о по-терне мурша Ущиниле, накарде лес, тай икалде лес та лес прахонде,

7 Тай като нахкло пес трин сахатя диняс лескери ромня, би те жанел со ачхило.

8 Тай о Петрос пучляс ла: Вакер аменге кити бикенгъен и алинич? Тай он вакергяс: Аборкха.

9 А о Петрос вакергяс лаке: Соске хохавгилъен те хохавен е Девлескоро Духос? Аке о пире околелгере, колато прахонде те ромес, тай си ко удар, тай ка ингелен тай тут.

10 Тай ой ко сахати пели жи ко пире ленгере тай мули, а терне мурша, като дине, арахла ла мули тай икалде ла, тай ла прахонде жи ко ром лколиро.

11 Тай баро шубенго лиляс састоне храмо, тай саворе колато шундесас адавкха.

5:12-16 „Ачшаря тай мираклуря“

12 Тай гаял о васта е апостолелге керенас бут семнопе машкаро о мануша тай ой саворе сине иекх илесте кхо Соломоноско трем тхан,

13 Тай о околелдар кхоник ни авелос паш ленде, тай о мануша лен вазденас,

14 тай панда по-баро дуняс апакиянас ко Девлеске мурша тай жувля со авенас,

15 чука кай даже икален насвален ки вулице тай тховенас ко лен пухтанес та като наххелас о Петрос, вай и учхалин лескири те ресел лен несар лендар.

16 Киденас пес панда тай бут таро диза труяло о Ерусалимос тай аненас насвален тай измъчиме таро мелале духа тай саворен лен саскярена.

5:17-42 „Прастибе апостолите“

17 Палдава ачхило о англуно рашай тай саворе, колато сине леса, кидисале о садукея со изпхердилес пес кханваипнаса,

18 тховде вас ко апостоля тай тховде лен иекххе пханглиннасте.

19 А о ангеля таро Дел презари рат путергяс о удар е пханглипнаска, та лен икалгяс тай вакергяс:

20 Жан, заачхон ки кхангери, та хоратинен е манушенге саворенге пхерася кале животоске.

21 Он, като шунде адавкха, ко явине дине кхи храмос, тай сикавенас. А о англуне рашая але тай окола, колато сине ленцар, тай като чингадинде о синедриони тай састо о баре со сине е израилетенгере, бичхалде ко пханглипе те анен е апостольен.

22 А о измежари кана гело, а ни арахлаяс лен кхо пханглипе тай ирисало, та вакергяс, тай вакерелас:

23 О пханглипе арахлаям пхангло шукар тай зурало тай окола со скеписар тергъон ко вудара а като путергям на арахлаям никас андре.

24 А ленгоро баро е кхангиряко стража тай о баро рашая като шунде адалкха пхерася, сине шашмине асцал ленге, та чудинас пес со ачхило адавкха.

5:1-11 „Анания и Сапфира“

Анания и Сапфира са в правото си да продадат земята и каква сума да дарят. Но грехът им се състои в това, че лъжат Бог и божия народ, за да се покажат по-щедри, отколкото са в действителност. Тяхното нечестие, лицемерие и самохвалство е разобличено (5:3,4,8). Божият съд над тази семейна двойка застава вярващите да осъзнаят строгостта на Бог към греха в Църквата (ст. 11).

5:12-16 „Знамения и чудеса“

Някои църкви привличат хората със своите програми, талантиливи про-

5 Като чу тия думи, Анания падна и издъхна и голям страх обзе всички, които чуха това.

6 И младите мъже станаха, покриха го и, като го изнесоха, погребяха го.

7 След като минаха около три часа, влезе и жена му, без да знае какво се е случило.

8 Петър я попита: Каж ми, за толкова ли продадохте нивата? Тя отговори: Да, за толкова.

9 Но Петър ѝ каза: Защо се наговорихте да излъжете Святия Дух? Ето, нозете на ония, които погребяха мъжа ти, са при вратата, ще изнесат и тебе.

10 И тя веднага падна пред нозете му и издъхна. Като влязоха младежите, намериха я мъртва, изнесоха я и погребяха до мъжа ѝ.

11 И голям страх обзе цялата църква и всички, които слушаха това.

5:12-16 „Знамения и чудеса“

12 А чрез ръцете на апостолите ставаха много знамения и чудеса сред народа и всички единодушно бяха в Соломоновото преддверие.

13 От другите пък никой не смееше да се допре до тях, защото народът ги величаше.

14 А вярващи множество мъже и жени все повече се прибавяха към Господа,

15 така че изнасяха болните по улиците и ги слагаха на постелки и легла, и като минаваше Петър, поне сянката му да осени някого от тях.

16 Стичаха се в Йерусалим мнозина от околните градове, донасяйки болни и измъчвани от нечисти духове и всички се изцеляваха.

5:17-42 „Гонение на апостолите“

17 Тогава станаха първосвещеникът и всички, които бяха с него и принадлежаха към садукейската ерес, изпълнени със завист,

18 заловиха апостолите и ги хвърлиха в общата тъмница.

19 Но Ангел Господен през нощта отвори вратата на тъмницата, изведе ги и им каза:

20 Идете, застанете в храма и всички говорете на народа думите на живот.

21 Като чуха това, на разсъмване влязоха в храма и поучаваха. А първосвещеникът и които бяха с него, дойдоха, свикаха синедриона и всички старей между синовете Израилеви и изпратиха в тъмницата да доведат апостолите.

22 Но когато служителите отидоха, не ги намериха в тъмницата и като се върнаха, известиха и казаха:

23 Тъмницата намерихме заключена здраво и стражата да стои вън пред вратата, и като отворихме, вътре не намерихме никого.

24 Когато чуха тия думи, първосвещеникът, началникът на храма и другите първосвещеници недоумяваха какво ли ще е това.

поведници, размери, перспективи или приятно обкръжение. Ранната Църква привлича вярващи чрез Божията сила и чудеса, характера и поведението на ръководителите, щедрост, искреност, честност и единство. Бог иска да присъедини хората в своята Църква, а не към определени програми и общности. Не сянката на Петър изцелявала, а Божията сила, действаша чрез него (ст. 15). Знаменията и чудесата не само привличат хората, но потвърждават истинността на апостолското учение, като доказват, че силата на разпнатия и възкръснал Христос действа чрез Неговите последователи.

25 Тай ало несаво отхе та ленге вакергяс: Аке о мануша, колато тховгъен ко зандани, тергъон ки кхангери тай сикавен е манушен.

26 Тогава гело о баро не измекеренцар тай лен анде, соскетото даранас таро мануша. те на лен заберин баренцар.

27 Тай като лен на и тховде лен ангало синелри онн, таи о англуно рашаи пучелас лен тай вакеренас

28 Аме тумен пханглям, та те на сикавен адавкха алав, а аке пхердило пес о Ерусалимос о сикайба тумаро, тай керен те авен унрал амен о рата адалкхе манушескоро.

29 А о Петрос тай о апостоля ленге вакерде: Требул те салтанас амен е Девлеске, ма е манушенге.

30 О Дел амаро дад ваздингяс таро муле е Исусас, Ковато туме мударгъен, като тховгъен Лес кашесте.

31 Лес о Дел лиляс пе мурше вастасте Пере о Баро тай о Уддара ка дел иертиме е Израилас тай ка иертиме е безеха.

32 Тай аме сиям о якхиткамануша Лескере, адалкхе буненге сарто си о Свето Духос, когато о Дел дел околел, колато Леске покорин пес.

33 А он, като шунде адавкха чхиненас пес холятар, тай роденас сар лен те мударен.

Гамалил тай е Синедриона

34 А иекх фарисей, ко алав Гамалиил е золиноско сикавдо, саворендар почитиме, Ущинило ко синедриони тай вакергяс те икален аври е аиостолел харимаске,

35 тай вакергяс: Изралитяня, дикхен шукар лачхес со ка керен адалкхе манушенцар.

36 Соскетото ко окола диеса Ущинило о Тевда тай тховяс пес баре мануш, каринго касте до але щар шел мурша, кана уло мудардо, тай саворе, со покоринас пес леске разнашле пес тай нашалдиле.

37 Палал лесте ваздисало о галилейцос о Юдас, презаро о диеса, тай лиляс песа несаве таро мануша тай ов муло тай саворе, колато леске покоринас пес разнашлес.

38 Тай акана туменге вакерав, отчхивен тумен адалкхе мануша тай муклен лен, соскетото, коли аракльовел пес адайка бути кай нанай манушендар, ка перел,

39 тай коли си таро Дел, нащи ка пропелел. Дикхен тумен те на аракльон кай сиен мамуй Дел душманя.

40 Тай он лес шунде тай като чингадинде е апостолен, марде лен, тай вакерде ленге те на хоратинен ке Исусеско алав, тай мукля лен.

41 А он геле таро синедриони лошаляса, кай изкерде адавкха ащар е Исусеско алав.

42 Тай ни иекх диес на заачхиле те на сикавен е манушен ки кхангери тай ко кхера кай о Исус си Христос.

25 Но някой си дойде и им събщи: Ето, мъжете, които затворихте в тъмницата, стоят в храма и поучават народа.

26 Тогава началникът отиде със служителите и ги доведе, но без насилие, защото се бояха от народа, да не ги убие с камъни;

27 а като ги доведоха, изправиха ги в синедриона и първосвещеникът ги попита:

28 Не ви ли заповядахме строго да не поучавате в това име? Но вие, ето, напълнихте Йерусалим с вашето учение, и искате да докарате кръвта на Тоя Човек върху нас.

29 А Петър и апостолите отговориха: Трябва да се покоряваме повече на Бога, а не на човеци.

30 Бог на отците ни възкреси Исуса, Когото вие умъртвихте, като Го приковахте на дърво.

31 Бог с десницата Си възвиси Него, Началника и Спасителя, за да даде на Израила покаяние и прощение на греховете.

32 За тези думи ние сме Му свидетели и Светия Дух, Който Бог даде на ония, които Му се покоряват.

33 Като чува това, взеха да се късат от гняв и възнамеряваха да ги убият.

Гамалиил и Синедрионът

34 Но в синедриона един фарисей, на име Гамалиил, законоучител, уважаван от целия народ, стана и заповяда да изведат апостолите за малко време;

35 а на тях каза: Мъже израилтяни, помислете си добре, какво ще правите с тия човеци.

36 Защото преди време се бе явил Тевда, който говореше за себе си, че е нещо, и присъединиха се към него около четиристотин души, той бе убит и всички, които го бяха последвали, се разпиляха.

37 След него, в дните на преброяването, се яви Юда Галилеянина и увлече след себе си доста народ, но и той загина, и всички, които бяха го последвали, се разпиляха.

38 И сега казвам ви, оставете се от тия човеци и не ги закачайте, защото, ако това намерение или това дело е от човеци, ще се провали;

39 ако ли пък е от Бога, вие не можете го разруши, и да не би да се намерите богу противници.

40 Те го послушаха и като повикаха апостолите, биха ги и им заповядаха да не говорят в Исусовото име и ги пуснаха.

41 А те излязоха из синедриона радостни, че са се удостоили да бъдат унижени за името на Господа Исуса.

42 И всеки ден в храма и по къщи не преставаха да поучават и благовестват за Исуса Христа.

5:17-42 „Гонение на апостолите“

Уважението от хората, с което се ползват апостолите, довежда религиозните водачи до завист (ст. 17). Целта на Исусовите последователи се състои в поклонение и прославяне на Бога, а не изискване на почит и уважение към себе си. Надвисналата заплаха за убийство, ако не се спре с проповедта за спасение в Исусовото име, би могла да доведе апостолите до мълчание. Но тяхната проповед продължава, защото в тези хора действия Божията сила (4:13; 5:21). Християните трябва да се стремят да запазят добри отношения с всички, макар че противоречията със света са неизбежни (Йоан 15:18,19; Рим. 12:18). Има ситуации, когато не може да се угоди едновременно на Бога и на човека (5:27-29). Тогава, чрез вяра в Божието слово и чрез силата на Светия Дух

трябва да се изпълни Божията воля, а не човешката (Мат. 10:19,20; Лука 6:22, 23; Фил. 4:13). Гамалиил е един от най-известните равини за времето си, както и учител на апостол Павел (5:34; 22:3). Макар че със съвета си той цели да запази Синедриона от вътрешни разделения и от вмешателството на римляните, тъй като апостолите са известни между народа и тяхното убийство могло да доведе до разпорядък, то неговото предложение им дава възможност да продължат разпространението на Благата вест (4:12,13; 5:26,35,38,39). Въпреки че религиозните водачи приемат съвета на Гамалиил, те заплашват учениците и им нанасят несправедливо побой, което е и първото физическо наказание, получено заради тяхната вяра (ст. 40). Апостолите имат правилен духовен фокус, знаейки как пострада Исус, те благодарят, че претърпяват унижение заради Името Му (ст. 41).

Шоро 6

1:1-7 „Алосардипе ефта джене“

1 А палал адалкха диеса, кана ачхиле бут ученикя икисти-ло сар холяме таро гръцка юдея, мамуй е джутане кай со делас пес е пхивлен секо диес, ленгере пхивле сине бистрена таро сколидивескоро хабе.

2 Далкхеске о дешудуй, чингадинде саворе чатрома тай вакердя: Нанай шукар аме те ачхавас е Девлескере ворба тай те акандас е софреса.

3 Тай чука пхралален, изкиден машкар туменде евта жenen со си лачхе, тай пхерде Духоса тай гогяса, колато те керен адайкха бути.

4 А аме ка дас мангипе тай ка пратаня амен тай ка овас те аргатя ко пхераса.

5 Тай адавкха дехинде о бут жене тай алосардя о Стефанас, мурш пхердо апакаимаса тай е Свето Духоса тай о Филипос, о Прохорас, Никанорас, о Тимонас, о Парменас тай о Николаяс, иекххес прозелитос Антиохияр.

6 Тай тховдя лен ангало е апостоля, тай он, кана пратанас пес тховде васта упрал ленде.

7 Тай е Девлескоро сикайбе баролас, тай бут таро чатрома ачхонас бут ко Ерусалимос ачхонас, тай бут таро рашая делкоч пес ко апакияба.

6:8-15 „О Стефанос англал синедринос“

8 А о Стефанас пхердо гудлимаса тай зуралипнаса керелас баре бука тай семнипе машкаро мануша.

9 Палдава несаве таро синагога со вакеренас пес синагога е либертинценго тай таро киринаеца тай александриица, тай несаве таро Киликия тай Азия, ваздинде пес тай денас пес е Стефанеса.

10 А нащине те изикерен е гогаверипе тай о Духо, ковато ов хоратинелас.

11 Палдава подсикавде е манушен те вакерен: Шунгям лес те хоратинел акушиба тай пхерася мамуй Мойсеске тай Девлеске.

12 Тай ваздинде мануша тай баренпхурен тай лилвале като але тховде пес лесте, долде лес, тай анде лес ко синедрионо,

13 Тай тховде хохавно якхитка, со вакеренас: Адавкха мануш ниачшел вакерел пхерася упрал кавка свенто тхан тай о адеша,

14 Соскето шунгям лес те вакерел, кай о Исус о Назарянинос ка аравел адавкха тхан, тай ка пархувел о табитета колато амен диняс о Мойсейос.

15 Тай саворе со бешенас ко синедриони като задикхле пес, дикхле о муй лескоро кай сине сар ангелеске.

6 Глава

1:1-7 „Избирането на седемте“

1 В дните, когато учениците се умножаваха, стана ропот между елинистите против евреите, защото вдовиците им били пренебрегвани в служението на всекидневните потребности.

2 Тогава дванайсетте апостола, като свикаха цялото множество ученици, казаха: Не е добре ние да оставим словото Божие и да се грижим за трапезите.

3 Затова, братя, изберете измежду вас седем души, за които свидетелствате, изпълнени със Святия Дух и с мъдрост, които ще поставим на тая служба;

4 а ние ще постоянстваме в молитва и в служение на словото.

5 Това предложение се хареса на цялото множество и избраха Стефан, мъж пълен с вяра и Святия Дух, Филип и Прохор, Никанор и Тимон, Пармен и Николай, прозелит от Антиохия;

6 които поставиха пред апостолите, а те, като се помолиха, положиха ръцете на тях.

7 И така, Божието слово растеше и броят на учениците се умножаваше твърде много в Йерусалим и голямо множество свещеници се покоряваха на вярата.

6:8-15 „Стефан пред синедриона“

8 А Стефан, изпълнен с вяра и сила, вършеше големи чудеса и знамения между народа.

9 И някои се надигнаха от така наречената синагога на либертинци, от киринайци, александрийци и на тези, които бяха от Киликия и Азия, и влязоха в спор със Стефан;

10 но не можаха да противостоят на мъдростта и духа, с които той говореше.

11 Тогава подучиха някои човеци да кажат: Чухме го да говори хулни думи против Моисей и против Бога.

12 И подбудиха народа, стареите и книжниците и като го нападнаха, грабнаха го и заведоха в синедриона.

13 И представиха лъжливи свидетели, които казваха: Този човек не престава да говори хулни думи против това свято място и закона,

14 защото го чухме да казва, че Този Исус от Назарет ще разруши това място и ще промени обичаите, които ни е предал Моисей.

15 И всички, които седяха в синедриона, се вгледаха в него и видяха, че лицето му бе като лице на Ангел.

6:1-7 „Избирането на седемте“

Освен външните проблеми в Ранната църква възникват и вътрешни. Заедно с растежа на Църквата порастват и нейните нужди. Правилното разпределение на храната между нуждаещите се е една от практически задачи за разрешаване. Гръцкоезичните християни (евреи от други страни, повярвали в деня на Петдесятница) се оплакват в несправедливост (ст. 1). Проблемът е разрешен и апостолите получават възможност да се съсредоточат върху проповядването на Евангелието. Всеки християнин трябва да изпълни своята роля в различните области на църковния живот и служения, като постави своите способности, блага и време в служба на Бога (1Кор. 12:2,28). Погрешно е превитерите да се опитват да вършат всичката работа в църквата, а и останалите да очакват от него това, но да се поема и разпределя между членовете ѝ.

Трябва да се внимава на изискванията към хората, които се избират: 1) одобрен характер; 2) изпълнени със Святия Дух; 3) мъдри (ст. 3). Дейността, съпроводена с отговорности и контакти с хората, се нуждае от духовна зрялост.

6:8-15 „Стефан пред синедриона“

Ругането на Моисей според синедриона е престъпление (ст. 10,11). Но от речта на Стефан се разбира, че обвиненията срещу него са лъжливи (гл. 7). Историческият обзор на Израил, който Стефан прави, е базиран на Мойсеевите писания (книгите от Битие до Второзаконие). Религиозните водачи повдигат против него обвинения, които са отправени по-рано и към Исус (Мат. 26:61; 6:14). Лицето на този последовател на Истината, изпълнен от Святия Дух, въпреки обстоятелствата около него, продължава да излъчва Исусовото отражение (ст. 15).

Шоро 7

7:1-53 „И vorba Стефанеско“

- 1 Палдава о англуну рашай вакергяс: Давкха гадал ли си?
- 2 А ов вакергяс: Пхралален, тай дадален шунен: О Дел Славутно Бародер, сине сикавдило амаро дад Авраамеско, кана сине ки Месопотамия, ангал те жал ко Харан,
- 3 Тай вакергяс леске: „Икльов тхе тханестар торо, те ендай-ненцр тай то вица, тай жа ки пхув, когато Ме ка сикавава.“
- 4 Палдава ов икклистило Халдейскотар пхув тай бешля ки Харан. Тай отхар палал о мериба е дадеско, о Дел ингелгяс лес кале пхувяте колато туме акана бешен.
- 5 Тай ни диняс лес мирази латар ни иекх шапка латар, шинадя те дел ла лескере родосте, палал лесте, жикате ов насине лес чхаво.
- 6 Тай о Дел леске ворбингяс, кай лескоро родос ка овен отчихвите авре пхувяте, кате лен сар измекаря тай ка овен чипана щаршел бреша.
- 7 Аке Ме, вакергяс о Дел, ка крисин е дуняс, когато ка овел аргатя тай палал адавкха ка икльон тай Ман ка шунен кале пхувяте.
- 8 Тай диняс завети о сунети тай чука о Авраамас биянгяс е Исаакос, тай кергяс лес сунети ко охтото диес о Исаак биянгяс е Яковес а о Яковос е дешудуен пхурен даден.
- 9 А е патриарса кханиле якхенцар каринго Йосифас бикенде лес ко Египет, нума о Дел сине леса.
- 10 Тай лес икалгяс саворендар лескере кханваипнастар, тай лес диняс гудлипе тай гогаверипе ангало египетско тхагар о фараони, когато лес тховгяс упрал састо Египет тай упрал састо перо кхер.
- 11 Тай ачхило бокхалипе ко састо египетско тай хананско пхув, тай баро бида тай о дада амаре на аракхенас хабипе.
- 12 А о Яков, шунгяс, кай иси гив ко Египет, бичхаляс ангало дром амаре даден,
- 13 Тай ко дуито дром о Йосифас сикавдило пес пхе пхраленге, тай о Йосифеско коч ачхило вакердо е фараонеске.
- 14 О Йосифас бичхалгяс те чингаден е дадес лескерес е Яковес тай састо родос, евтадеш тай панч жене.
- 15 Тай чука, о Яковос ухистило ко Египет, кате муло ов тай амаре дада,
- 16 тай ингелде лес ко Сихеми кате тховде лес ко лимори ко Сихем кате о Авраамос кингясас рупеса таро о чхаве е Емороско.
- 17 А кана доресло о диеса те икльол о шиндипе, когато о Дел динясас е Авраамес о дуняс ачхилесас бут ко Египет,
- 18 Джи кате на ваздисало пес авер тхагар упрал о Египет, когато на пенжарелас е Иосифас.
- 19 Ов пе кханилпе кергяс упрал амаро коч, кергяс упрал амаро дада тай чхивелас амаре чхавен, та те на ачхон живде.
- 20 Ко адавкха диеса бияндило о Мойсей, со сине гудлишукар чхаворо, тай сине парваренас трин месека пе дадескере кхересте.
- 21 Тай кана чхивте лес, е фараонескери чхай лиляс лес тай лес издикхляс сар поро чхаво.
- 22 Тай о Мойсей сине сикавдо саворе египетска гогаверипе тай сине зурало тай ко бука.

7:1-53 „Речта на Стефан“

Стефан започва дългия разказ за взаимоотношенията на Израил и Бог. С примера на старозаветната история той показва, че израелският народ постоянно се противопоставя на Божиите повеления и че самият синедрион отхвърля Месия – Божия Син. Смъртта на Исус е още един

7 Глава

7:1-53 „Речта на Стефан“

- 1 Тогава първосвещеникът каза: Това така ли е?
- 2 А той отговори: Мъже, братя и бащи, чуйте! Бог на славата се бе явил на отца ни, Авраама, когато беше в Месопотамия, преди той да се засели в Харан,
- 3 и му каза: „Излез от земята си и от рода си и ела в земята, която ще ти покажа.“
- 4 Тогава той излезе от Халдейската земя и се засели в Харан, а оттам, след бащината му смърт, Бог го пресели в земята, дето сега живеете.
- 5 И не му даде в нея наследство ни една стъпка, а обеща да я даде за притежание нему и на потомството му след него, когато той още нямаше чадо.
- 6 И така говори Бог: „Потомците ти ще бъдат пришелци в чужда земя, и ще бъдат поробени и притеснени четиристотин години.“
- 7 Но аз ще съдя онзи народ, под чието робство ще бъдат, и след това те ще излязат и ще Ми служат на това място.“
- 8 И даде му за завет обрязването. След това той роди Исаак и го обряза на осмия ден, а Исаак роди Яков, Яков пък дванайсетте патриарси.
- 9 Патриарсите завидяха на Йосиф и го продадоха в Египет, но Бог беше с него,
- 10 избави го от всичките му беди и му даде благоволение и мъдрост пред фараон, египетски цар, който го постави управител над Египет и над целия си дом.
- 11 Тогава настана глад и голямо бедствие по цялата Египетска и Ханаанска земя и бащите ни не намираха храна.
- 12 А Яков, като чу, че в Египет имало жито, изпрати за първи път бащите ни.
- 13 А на втория път Йосиф се откри на братята си и Йосифовият род стана известен на фараона.
- 14 Йосиф прати и повика баща си Яков и целия си род, седемдесет и пет души.
- 15 Яков слезе в Египет и там се помина той и бащите ни;
- 16 и ги пренесоха в Сихем и положиха в гроб, който Авраам купи с цена на сребро от синовете на Емора от Сихем.
- 17 И като приближаваше време да се изпълни обещаното, с клетва от Бога на Авраама, народът растеше и се умножаваше в Египет,
- 18 докле дойде друг цар, който не познаваше Йосиф;
- 19 той, с коварство против рода ни, притесняваше бащите ни, като ги принуждаваше да хвърлят децата си, за да не остават живи.
- 20 В това време се роди Мойсей, който бе любезен Богу и три месеца го гледаха в бащиния му дом.
- 21 И когато бе хвърлен, взе го фараоновата дъщеря и го отхрани като син.
- 22 И Мойсей бе научен на всичката египетска мъдрост, и беше силен в слово и дело.

пример за неподчинението на Израил и отхвърлянето на Бога. Стефан не се оправдава, а използва възможността да сподели своята вяра относно учението на Христос. Относно обвинението, че отхвърля храма, той не го отхвърля, но им разкрива, че храмът не е по-важен от Бог (6:13; 7:44-50). Бог не е ограничен, Той обитава не само в храма, но и навсякъде, където има хора, готови да Го приемат.

23 А кана изнакхле о саранда бреш, ало леске ко ило те жал наш о пхрала пере о израваитаня.

24 Тай дикхел сар иекх лендар овел бичачуно, дяс лес чачо тай гарези леске кана мударгяс е егюптнос,

25 Ов гиндялас, кай о пхрала лескере ка ахалъон, кай о Дел лескере вастестар ка дел лен скепимос, а он на ахайлиле.

26 Ко авер диес он сикавдило, кана дуй маренас пес, тай като мангелас те дес рамане пес, вакергяс: Манушален туме сиен пхрала соске ден мамуй тумен иекх иекхесхе?

27 А адавкха, ковата делас пес, лес отчхивгяс, тай вакергяс: Кон тут тховгяс баро тай крисин упрал аменде?

28 Тай мангес ли ман те мударес, сарто мударгян иблел е егюптенос?

29 Ащал адалкха пхерася о Мойсей нашло, тай ачхило гаравутно ки мидамско пхув, кате биянгяс дие чхавен.

30 Тай като нахле саранда бреша, сикавдило пес о ангели Девлеско ко пошало тхан Синайско веш машкаро о як иекххе затхарди карамуця.

31 А о Мойсей, кана дикхляс ащцаря пес а кана гело паше та те дикхел, ало сеси таро Дел:

32 Ме сиом о Дел тере даденго е Авраамеско, е Исакоско, тай е Яковеско. Тай о Мойсей даранило тай даралас те дикхел отхе.

33 Тай о Дел леске вакергяс: Ухляв те потиня катар те пхиренде, соскетото о тхан кате тергъос си свето пхув.

34 Дикхълъом, дикхълъом о кханилипе ме манушенгоро Мере, колато си ко Егюптос, шунгъом ленгоро пхароба ленгоро, тай ухистильом, та те ваздав лен. Ав гаял тай тут кха бичхалав ко Египет.

35 Адавкха Мойсей ковата сине отчхивто те лен лес, кате вакерде леске: Кон тховгяс тут баро тай те дел крис? Лес о Дел пе вастестар е ангелас со сикавдило пес андари карамуця бичхалгяс тай баро те ачхол тай те изикалел амен.

36 Ов лен изикалгяс като кергяс миракля таи семнура ко Егюптос ко Лоло денизи тай ко пошале дрома саранда бреша.

37 Адавкха сар о Мойсей, ковата вакергяс е чхаве Израиленге: „О Девел торо Дел ка ваздел мажкар таро пхрала тумендар пророкос, сарто ваздингяс тай ман,

38 Адавкха си окова, ковата сине ки кхангери ко пошало тхан заедно е ангеласа, ковата леске хоратинелас ко Синайско веш, сарто тай о дада амаре, колато лине живде пхерася, та те дел лен аменге,

39 Колато амаре дада на мангенас те шунен а лен чхивенас тай ирисале ме илендар ко Егюптос,

40 Вакеренас о Аароноско: „Кер аменге делпес, колато те пхирел ангал аменде, соскетото адавкха Мойсей, ковата амен икалгяс таро Египетско пхув, на жанас со ачхило леса.“

41 Тай презаро окола диеса он керде песке гурвес тай денас курбано тай лошаменас адалкхеса, ковата ленгерде васта со кердяс.

42 Адалкхеске о Дел отчхинкяс пес лендар, тай диняс лен те овен е Девлескоро астеря, кате си калярдо ко лила е пророкенгоро: „О кхер Израилескоро, Ман ли аненас чхинде буя тай жертвес саранда бреша ко чуче тхан?

43 Гаял ингеленас и скиня е Молоха, тай о черхеня е Девлеске Рефана. Ичкергъен, со кергъен туменге та те ден кош адалкхеске тумен ка бичхалав окотар о Вавилон“.

44 И царя си якхитя со сине амаре даденцар ко мошало тхан, сарто вакергясас Окова, Ковато вакергясас е Мойсески те керел сар модело, со ов дикхлясас,

45 Сави амаре дада лине сас тай анде ко Исус Навинос ко барвалипе е дунякоро, ковата о Дел лиляс палал ангал амаре даденде, тай чука тернолас жи ко диеса е Давидоско,

23 Когато той навършваше четирийсет години, дойде му сърце да посети братята си, синовете Израилеви.

24 И като видя, че онеправдават един от тях, защити го и отмъсти за малтретирания, като уби египтянина.

25 Той мислеше, че братята му ще разберат, как Бог чрез неговата ръка ще им даде избавление, но те не разбраха.

26 На другия ден, когато някои от тях се биеха, той дойде и ги задължаваше да се помирят, казвайки: Мъже, вие сте братя, защо се обиждате един други?

27 Но обиждащият го отблъсна и каза: Кой те е поставил началник и съдия над нас?

28 Да не би да искаш и мене да убиеш както уби вчера египтянина?

29 От тия думи Мойсей побягна и стана пришълец в Мадямската земя, гдето му се родиха двама сина.

30 Като се изминаха четиридесет години, в пустинята на планина Синай му се яви Ангел Господен в огнения пламък на една къпина.

31 Мойсей, като видя, удиви се на видението и когато се приближи да разгледа, глас Господен дойде до него;

32 Аз съм Бог на бащите ти, Бог Авраамов, Исааков и Яковов. Мойсей се разтрепери и не смееше да погледне.

33 И Господ му каза: Събуй обувката от нозете си, защото мястото, на което стоиш, е свята земя.

34 Аз видях, видях неволите на Моя народ в Египет, чух стенанията му, и слязох да го избавя и сега ела, ще те пратя в Египет.

35 Този Мойсей, когото те бяха отхвърлили, казвайки: Кой те е поставил началник и съдия; Него Бог изпрати за началник и избавител чрез явилия му се в къпината Ангел.

36 Той ги изведе, като направи чудеса и знамения в Египетската земя и в Червеното море, и в пустинята през четирийсет години.

37 Този е Мойсей, който бе казал на Израилевите синове: „Господ, вашият Бог, ще ви въздигне измежду братята ви пророк като мен, Него слушайте.“

38 Този е, който бе в събранието в пустинята; той беше с говорилия му на планина Синай Ангел и с бащите ни, той е, който прие думи на живот, за да ги предаде на нас,

39 и на него нашите бащи не искаха да се подчинят, а го отблъснаха и се обърнаха със сърцата си към Египет,

40 като казаха на Аарон: „Направи ни богове, които да вървят пред нас, защото не знаем какво стана с Мойсей, който ни изведе из Египетската земя.“

41 И направиха в онези дни теле и принесоха жертва на идола и се веселиха пред делото на своите ръце.

42 А Бог се отвърна и ги остави да служат на зодиака, както е писано в книгата на пророците: „Доме Израилев, на Мен ли принасяхте курбани и жертвоприношения през четирийсет години в пустинята?

43 Вие приехте скинията на Молоха и звездата на бога ви Рефана, образи, които направихте, за да им се поклоняте, и аз ще ви пресеяа оттатък Вавилон.“

44 Скинията на свидетелството бе на бащите ни в пустинята, както бе заповядал Онзи, Който говори на Мойсей да я направи по образец, какъвто бе видял.

45 Нея нашите отци с Исус наследиха и внесоха във владенията на онези народи, които Бог бе прогонил от лицето на бащите ни. Така бе до дните на Давида;

46 ковата лиляс е Девлескоро гудлиме, тай манглас те аракхел кате те бешен е Яковескоро Дел.

47 А о Соломонас кергяс леске кхер.

48 Нума Упраленго на бешел храмостар кердяса манушескере васта сарто вакерел о пророкос:

49 „О дел си Моро троно тай и пхув си Моро телал Ме пире: Саво кхер ка керен Манге? Вакерел о Дел, вай саво си о тхан Мери кате ка бешава?

50 На кергяс ли Мере васта са адавкха?

51 Пхареиленцар тай би чхинле иленцар тай каненцар! Туме васта мамуй тумен е Свето Духоса сарто керенас тумаре дал чука керен тай туме.

52 Колен таро пророк на нашиндя тумаре дада? А панда на измударгъен околен, колато вакеренас авилипе о Чаченго каске преденпе тай мударденге ачиле тумен.

53 Туме, колато лиен о адеша е ангелско служба, тай ни кипин лес.

7:54-60 „Мударипе Стефаноске баренца“

54 А като шуненас адавкха о иле ленгере счиненас пес холятар, тай он скрежинас данденцар ащал леске.

55 А о Стефанес гаял сине пхердо е Свето Духоса, дикхелас ко дел, тай дикхляс е Девлескоро барипе та е Исусес со тергюлас таро мурш риг е Девлеске,

56 тай вакергяс: Аке дикхав е Девлес отпутерде, тай е Манушкано Чхавес тергюл таро мурш риг е Девлеске.

57 А он, кана изчингадя уче сеси пханденас пе кана тай сар иекх мукле пес упрал лесте.

58 Тай като изикалде лес аври катары диз, чхивенас бара упрал лесте. Тай е якхитка тховенас пе шехя ко пире иекххе тернео по алав о Савел.

59 Тай чхивенас бара упрало о Стефанас, со вакерелас о алав е Христоскоро: Девла Исусе, ле мо духо.

60 Тай кана диняс коч, чингадингяс уче сесиса: Девла ма кер ленге адавкха безех! Тай кана вакергяс адавкха муло.

Шоро 8

8:1-3 „О Савел и кхангири тхарелея“

1 А о Савел ашарелас о мударипе лескоро. Андо кодо диес ваздисало пес баро траденмударипе упрал и кхангери ко Ерусалимос, тай он саворе би е апостоленго рхесписайле пес ко Джудеско тай ко Самарииско пхува.

2 Тай де мануша прахонде е Стефанас тай ровенас ащал леске бут.

3 А о Савел изтхарелас о кхангирия, пхирдя пир кхересте тай лелас муршен тай жувльен тай чхувелас лен кхо пханглипе.

8:4-25 „Тхарелипе о кхангирия“ „О Филипос андо и Самария“

4 А околен, колато сине традоня, пхиренас тай гудловорбя и ворба.

5 А о Филипос ухистило ко форо Самария тай дартадешас отхе о Христоске.

7:54-60 „Убийството на Стефан“

Стефан вижда славата Божия и Исус, стоящ отдясно на Бога (7:55,56). Това видение потвърждава думите на Исус пред синедриона и предизвиква ярост в юдейските водачи (Лука 22:69; 7:57). Те не могат да изслушат думите на Стефан и го убиват с камъни според закона (Лев. 24:14). Лука за първи път споменава за Павел (Савел) по време на това убийство, когато той все още ненавижда и преследва християните, а после става Христов последовател и проповедник на Евангелието (8:1-3; 22:20). В минутите на смъртта, Стефан повтаря думите, казани от

46 който намери благоволение пред Бога и поиска да изнамери обиталище на Бога Яковов.

47 А Соломон Му построи дом.

48 Но Всевишният не обитава в ръкотворни храмове, както казва пророкът:

49 „Небето Ми е престол, а земята подножие на нозете Ми. Какъв дом ще Ми съградите, казва Господ, или кое е мястото за покоя Ми?

50 Нали Моята ръка направи всичко това?“

51 Коравосърдечни, с необязано сърце и уши! Вие всякога се противите на Святия Дух, както бащите ви, така и вие.

52 Кого от пророците не гониха бащите ви? Те убиха ония, които предизвестиха идването на Праведника, чиито предатели и убийци станахте вие сега;

53 вие, които приехте закона при служение на Ангелите, и не го спазихте.

7:54-60 „Убийството на Стефан“

54 Като чуваха това, сърцата им се късаха от яд и скърцаха със зъби срещу него.

55 А Стефан, изпълнен със Святия Дух, като погледна към небето, видя славата Божия и Исуса да стои отдясно на Бога,

56 и каза: Ето, виждам небесата отворени и Човешкия Син стоящ отдясно на Бога.

57 Но те, като закрепяха със силен глас, запушиха ушите си и единодушно се нахвърлиха върху него;

58 и като го изведоха вън от града, хвърляха камъни върху му и свидетелите сложиха дрехите си при нозете на един момък, на име Савел,

59 и хвърляха камъни върху Стефана, който, призовавайки Христа, казваше: Господи, приеми духа ми!

60 И като коленичи, извика със силен глас: Господи, не им зачитай този грях! И като каза това, почина.

8 Глава

8:1-3 „Савел – гонител на църквата“

1 А Савел одобряваше убийството му. В онези дни се надигна голямо гонение срещу църквата в Йерусалим и всички, освен апостоли, се разпръснаха по Юдейските и Самарийските страни.

2 И благочестиви люде погребяха Стефан и много го оплакаха.

3 А Савел пакостеше на църквата, като влизаше по къщите и влачейки мъже и жени, ги предаваше на затвор.

8:4-25 „Разпръскване на църквата“ Филип в Самария

4 Тези, които бяха се разпръснали, ходеха и благовестваха словото.

5 А Филип слезе в град Самария и проповядваше там Христа.

Исус на кръста (Лука 23:46; 7:59). Молитвата за прощение на своите убийци произтича само от Святия Дух (ст. 60). Без Него християнинът не би могъл да отговаря по този начин, както и да обича враговете си (Лука 6:27,28).

8:1-3 „Савел преследва църквата“

Тук апостол Павел е представен с еврейското му име Савел, ненавиждащ и преследващ християните. Но след личната среща с Исус, почти цялата половина на книгата Деяния разкрива бившия гонител като ревностен последовател и проповедник на Евангелието (9:1-6).

6 А о дуняс сар иекх шуненас адавкха, когато о Филипос ленге хоратинелас, като шуненас са со си тай дикхенас о семнопе со ачхонас.

7 Е мелале духя, като чингаденас уче сеси икълонас таро бут, со лен исине, тай параличо тай банге сине саскярдя,

8 Тай ачхило баро лошаиба коле дизате.

8:9-13 „О Симон драпкеренго“

9 А и сине иекх мануш ки диз алавеса Симонас, когато вакерелас ащал песке, кай си баро, керелас дабенг тай ачцаренас пес со бешенас ки Самария.

10 Лесте дикхенас саворе таро цикно жи ко баро, тай вакеренас: Адавкха си о баро Девлеско зор.

11 Тай дикхенас лесте, соскетото бут диеса ов шашърдинелас лен пе дабенгтар.

12 А кана саворе апакияниле ко Филипос, когато гудлеворбя е Девлескоро тхагарипе тай е онома е Исус Христоске, болавенас пес мурша тай жувля.

13 Тай апакиянило коркоро о Симонас, тай болавгяс психирелас Филипоса, та дикхелас саве семня тай баре буква керелас тай ачхолас ащцаря.

8:14-25 „Самария ленас о Свято Духос тай о бенгало Симонос“

14 А о апостоля, колато сине ко Ерусалимос, кана шундя кай ки Самария лине е Девлескоро сикаиба, бичхалде отхе е Петрос тай о Йоанес,

15 колато, като ухистиле мангипе пес ащал ленге, та те лен о Свето Духос,

16 соскетото Ов на ухистиле ни иекх дром ленцар анума со сине болавде ко Исусеске Христоско алав.

17 Антучи о апостоля тховенас васта упрал ленде тай он ленас о Свето Духос.

18 А о Симонас, дикхляс, кай тховен о апостоля пе васта делас пес Свето Духо, делас лен лове, тай вакерелас:

19 Де ман тай ман адавкха зор кай кана тховав васта, те лен о Свето Духос.

20 А о Петрос вакергяс леске: О лове туса кетано те ирахон тут, соскетото гиндинесес те анес е Девлескоро дурос ловенцар.

21 Тут нанай тут айба те дели адалкхе букяте, соске то то ило нанай чачо англо Дел.

22 Адалкхеске ирине тут адалкхе тере хохаимаса, тай молине тут о Дел тай мек те иертил адавкха торо гиндиня илесте,

23 соскетото дикхав, кай си холяса тай сиян пхангло кханваипнаса.

24 А о Симонас ленге вакергяс: Рукин тумен ко Дел ащал манге, та те на ресел ма ми що адавкха со вакергъен.

25 Он, гадял, палал адавкха вакеренас тай сикавенас е

6 Народът единодушно внимаваше на това, което говореше Филип, понеже чуваше и гледаше какви чудеса върше;

7 Нечисти духове със силни викове излизаха от мнозина, които бяха хванати от тях, а мнозина парализирани и хроми се изцелиха.

8 И стана голяма радост в този град.

8:9-13 „Симон магесникът“

9 А в града имаше един човек, на име Симон, говорейки за себе си, че е някой велик човек, който преди това правеше магии и смайваше Самарийския народ,

10 Него го слушаха всички, мало и голямо, и казваха: Този е великата Божия сила.

11 И го слушаха затова, защото доста време бе ги смайвал с магиите си.

12 Но когато повярваха на Филипа, който благовестваше царството Божие и за името на Исуса Христа, кръцаваха се и мъже и жени.

13 Повярва и сам Симон и след като се кръсти, не се отделяше от Филипа и като гледаше големите чудеса и знамения, които се вършеха, се удивяваше.

8:14-25 „Самария приема Святия Дух и Симон магесника“

14 Като чува апостолите, които бяха в Йерусалим, че Самария е приела Словото Божие, изпратиха там Петър и Йоан;

15 които слязоха и се помолиха за тях, за да приемат Святия Дух.

16 Защото Той не бе слязъл още върху нито един от тях, а само бяха кръстени в името на Господ Исус.

17 Тогава полагаха върху им ръце, те приемаха Святия Дух.

18 А Симон, като видя, че Святия Дух се дава чрез възлагане апостолските ръце, донесе им пари

19 и каза: Дайте и на мен тази власт и на когото положи ръце, да приема Святия Дух.

20 Но Петър му каза: Парите ти да погинат заедно с теб, загдето си помислил, че Божият дар се придобива с пари.

21 Ти нямаш дял, нито наследство, защото сърцето ти не е право пред Бога.

22 Затова, покай се за злото и помоли се Богу, дано да се прости намерението на сърцето ти;

23 Понеже те виждам изпълнен с горчива завист и си пленник на неправда.

24 А Симон отговори: Молете се вие Господу за мен, та дано ме не постигне нищо от това, що казахте.

25 Те, след като засвидетелстваха и говориха словото Гос-

8:4-25 „Разпръскването на църквата“

Преследванията са причина християните да избягат от Ерусалим и да отидат в Юдея и Самария (8:1,4). Гоненията помагат да се разпространят Евангелието и да се изпълни повелята на Исус (1:8). Понякога Бог допуска дискомфорт, скърби и проблеми, като предпоставка за изпълнение на по-особени задачи и служение. В случая заедно с разпръскването на вярващите, се придвижва и Благата вест за спасение на човечеството. Филип, който проповядва в Самария, не е апостол Филип, а един от седемте дякони, избрани да се грижат за вдовиците и нуждаещите се членове на църквата (Йоан 1:43,44; Д.А.6:5; 8:4).

Израил се разделя на три основни области: Галилея на север, Самария в центъра и Юдея на юг. Град Самария в едноименната област е столица на Северното царство в периода на разделението на Израил, което асирийците превземат 722 г. пр.Хр. Асирийският цар извежда болшинството жители от Самария в плен, като оставя само бедната част от населението, заселвайки посред тях чужденци. Това довежда до смесване на браковете и до появата на „нечистите“ самаряни, които евреите

от Южното царство ненавиждат. Но Исус бил в Самария и заповяда на последователите си да разпространят Евангелието и там (1:8).

Нечистите духове са реални. Те изкушават хората към греха, като причиняват и различни болести (8:6,7). Това са паднали ангели, присъединили се към сатана в неговия бунт против Бог. Исус притежава цялата власт над тях, а също е дал власт и на последователите си. Макар че, Бог позволява сатана да действа в този свят, Той държи всичко, което произтича, в контрол. Неговата сила може да изгонва демоните от хората и да прекрати тяхната разрушителна дейност в човешкия живот. На своето време сатана и неговите зли духове ще бъдат вързани завинаги, като се сложи край на тяхното злодеяние в света (Откр.20:10).

Както в дните на Ранната църква, така и днес магьосници, които вършат чудеса, са почитани (8:9-11). Но тяхната сила не е от Бога (8:18-24). Симеон магьосникът е кръстен, но за съжаление не се покал истински (8:13, 23). Той смята, че може да си купи сила, за да полага ръце на хората да приемат Святия Дух, което би му донесло голяма печалба, но Петър го изобличава сурово.

Девлескоро сикайба, ирисале пес ко Ерусалимос, ко дрома хоратинелас о гудлипе буте самарионска гава.

8:26-40 „О Филип тай о евнухос“

26 А о ангелос Девлетар вакергяс о Филипеске: Ушти, та жа ко дром, ухльол пес Ерусалимостар презаро пошало тхан ки Газа.

27 Ов уштинило тай гело тай аке, мануш катар Етиопия баро евнухос ки етиопско тхагарни Кандакия, со сине тховде упрал састо барвалипе, тай авелас ко Ерусалимос те лувудисар пес,

28 тай ко ириба бешелас ко вурдон тай гинделас о профетос Исаяс.

29 А о Духос вакергяс е Филипаске: Жа жи лесте тай ов леса коле талигаса.

30 Тай о Филипос запраганило, та шунелас кай, четилас е пророкас Исая, тай вакергяс: Ама ахальовес ли адавкха со гиндис?

31 А ов вакергяс: Сар те ахалаяв, коли нанай несаво ман те сикавел? Тай молингяс е Филипас те икльол тай те бешел жи лесте.

32 А о тхан сине таро каляриба, со гиндилас чука: „Сар бакро уло ингелдо те чхинен, тай сар бакро ангал со муравен на ваздингяс сеси, чука на путергяс По муи.

33 Ко лескоро мерибете отчихвите Лескоро крис, тай леско генерация кон ка извакерел адавкха? Соскетото лине Лескоро дживотос тари пхув“.

34 Тай о бут баро вакергяс е Филипеске: Вакер манге, молив тут, каске вакерел адавкха о пророкос, песке ли, ваи авреске?

35 А о Филипас путергяс по муи, тай като лилятар каляриба о гудлине е Исусеско.

36 Тай като жанас ко дром але жи иекххе паня, тай о баро вакергяс: Аке пани, со си мамуи мандар та те болавав ман?

37 Тай о Филипас вакергяс: Коли апакас са илестар, ащи. А ов вакергяс: Пакаява, кай о Исус Христос си Чхаво Девлеско.

38 Тай вакердява те ачхол и талига тай о дуй дине ко пани, тай о Филипас тай о баро болавгяс лес.

39 А кана икистиле таро пани Девлеско Духос лиляс о Филипас, тай о баро на дикхляс лес сине, соскетото лошалася дикхелас по дром.

40 А о Филипос аракхило пес ко Азот тай кате пре-накхелас, хоратинелас о гудлипе саворе дизенде жи кате ресло ки Кесария.

Шоро 9

9:1-16 „Павлескоро рисибет“

1 А о Савел пхердо холяса тай мударипнаса мамуи е Девлескере сиклине, авило паш о англуно рашай;

2 тай манггяс лестар лила жи ки синагога ко Дамаск, кай коли аракхел несаве кале дроместе мурш ваи жувли, те анел лен пхангле ко Ерусалимос.

3 Тай кана жалас, тай ресло жи ко Дамаск, ачхило парни-

8:26-40 „Филип и скопецът“

Филип проповядва с успех в Самария, но оставя това служение, покаявайки се на Божията воля, да отиде по пътя към пустинята. Божият план е да се открие Евангелието и на Етиопия, намираща се в Африка на юг от Египет. Това е началото на свидетелството „до края на земята“ (1:8). За тази цел Филип предава Благата вест на един от скопците на етиопската царица, който се връща от поклонение в Ерусалим и е на път за дома си. Бог е подготвил почвата за сеене. Неслучайно скопецът, четящ в този момент пасажа от 53. глава на Исая, който разкрива кръст-

подне, върнаха се обратно за Йерусалим, проповядвайки Евангелието в много Самарийски села.

8:26-40 „Филип и скопецът“

26 А Ангел Господен каза на Филипа: Стани и тръгни към юг по пътя към пустинята, който води от Йерусалим за Газа.

27 Той стана и отиде и ето, един етиопянин, скопец, служител на етиопската царица Кандакия, който бе над цялата ѝ хазна, бе дошъл в Йерусалим да се поклони;

28 и се връщаше седнал в колесницата си, четеше пророк Исая.

29 А Духът каза на Филип: Приблужи се и придружи тази колесница.

30 Филип се приближи и като чу, че той чете пророка Исая, каза: Разбираш ли това, което четеш?

31 Той отговори: Как ще мога, ако някой не ме упъти? И помоли Филипа да се качи и да седне при него.

32 А мястото от Писанието, което четеше, беше това: „Като овца бе заведен на клане, и както агнето е безмълвно пред стригача си, така и Той не отвори устата Си.

33 И в унижението Му бе лишен от праведен съд. И на поколението Му кой ще разкаже? Защото се отнема от земята живота Му.“

34 Тогава скопецът каза на Филипа: Моля те, за кого говори пророкът? За себе си ли, или за някой друг?

35 И Филип отвори устата си и като започна от това писание, благовести му Исуса.

36 И като си вървяха по пътя, стигнаха до една вода и скопецът каза: Ето вода! Какво ми пречи да се кръстя?

37 А Филип му каза: Ако вярваш с цяло сърце, можеш. Той отговори: Вярвам, че Исус Христос е Божият Син.

38 И заповяда да спрат колесницата и двамата слязоха във водата, и Филип кръсти скопеца.

39 Когато излязоха от водата, Духът Господен грабна Филипа и скопецът не го видя вече, и радостен продължи пътя си.

40 А Филип се намери в Азот и като минаваше, благовестваше по градовете на всички, докато дойде в Кесария.

9 Глава

9:1-16 „Обръщението на Савел“

1 А Савел, пленен със заплахи и убийства срещу учениците на Господа, дойде при първосвещеника;

2 и изиска от него писма до синагогите в Дамаск, така щото които намери да следват това учение, мъже и жени, да ги доведе вързани в Йерусалим.

3 И като приближаваше до Дамаск, внезапно около него

ните страдания на Исус, се нуждаел от разяснение (8:27-34). Филип, покорен на Святия Дух, без всякакъв човешки предрасъдък му разкрива истината за спасението на цялото човечество (8:35-38). Скопецът, който е и велможа на царицата в Етиопия, става последовател на Исус Христос. В беседата на Филип има няколко стъпки: 1) следва наставленията на Святия Дух; 2) започва разговора с това, което е съсредоточило вниманието на човека в момента; 3) обяснява изпълнението на пророчеството, което четял, свързвайки го с Исус Христос. Това е добър пример за християните при предаване на благовестието, което може да разреши човешките проблеми.

не труял лесте цибриба делотар.

4 Тай кана пело ки пхув, шунгяс сеси, ковата вакерелас: Савле, Савле, соске традяс Ман?

5 А ов вакергяс: Кова сиян Ту, Девлея. А о Девел вакергяс: Ме сиом о Исус, Ковато ту традя. Пхаро си тут те чифтис мамуй остенос.

6 Издарал тай лале, ов пхендя: Со требул те керев, Девлея. А о Девел отпендя леске: Ущи тай де ки диз, тай ка вакерав туке со требел те керес.

7 А о мурша, со сине леса, тергьонас сар етердила соскето шуненас о сеси, нума на дикхенас никхас.

8 Тай о Савел Ущинило тари пхув, тай кана путрелас пе якха, на дикхелас мищо тай ингеленас лес вастеса, та дине ко Дамаск.

9 Тай икалгяс трин диеса би те дикхел, тай ни халяс, ни пиляс.

Андо Дамаско форо

10 Андо Дамаск исине иекх чатрома алавеса Анания тай о Дел дяс леске дикхипе: Анания! Тай ов отпхенгяс: Аке ман Девла.

11 Тай о Дел вакергяс леске: Ущи тай жа ки дром, со вакерел пес Чачо тай пуч о кхер е Джудаско кай иекх тарсянинос алавеса Савел соскето, аке ов пратаналас пес, 12 тай аке дикхляс иекхе манушес ко алав Анания те дел тай те тховел вас лесте, та те дикхел.

13 О Анания вакергяс: Девла, шунгьом бутендар адалкха манушеске, кити кханилипе кергяс Тере гудленге ко Ерусалимос.

14 Тай атхе исилес барипе таро баре рашая тхе пхандел саворен, колато вакерен Торо алав.

15 А о Дел вакергяс леске: Жа, соскето ов си Моро ало-сардя те вакерел Моро алав ангало дуняс тай тхагара тай ангало Израилскоре чхаве,

16 Тай Ме ка вакерав кити бут ов требе те чинуил пес асчал Мере алавеске.

9:17-31 „Павлескоро саскярдипе тай рисибе лескоро дартардеш андо Дамаскос тай Ерусалимос“

17 О Ананияс гело тай диняс кхо кхер тай като тховгяс вас упрал лесте вакергяс: Пхралея Савле, о Дел бичхалгяс ман кодо о Исус, Ковато сикавдило туке ко дром, колесте ту авесас, та те задикхес тай те авес пхердо Светоно Духоса.

18 Тай тхурана перенас якхадар лескере сар шлюпа, тай ов дикхляс тай Ущинило та болавгяс пес.

19 Таи кана халяс, сине лес шакто, тай бешло несаве диеса отхе е чатромендар ко Дамаск.

20 Тай лиляс тхурана те делдума ко синагогес, кай о Исус си Девлеско Чхаво.

21 Тай саворе, колато шуненас лес ачхонас ащаря, тай вакеренас: Нанай ли кавкха, ковата ко Ерусалимос хася-

блесна светлина от небето;

4 и като падна на земята, чу глас, който му казваше: Савле, Савле, защо Ме гониш?

5 А той отговори: Кой си Ти, Господи? Господ каза: Аз съм Исус, Когото ти гониш. Трудно ти е да риташ срещу остен.

6 Разтреперан и слисан, той проговори: Какво да сторя, Господи? А Господ му каза: Стани и влез в града и ще ти се каже какво трябва да правиш.

7 А мъжете, които вървяха с него, стояха вцепенени, като чуваха глас, пък не виждаха никого.

8 Савел стана от земята и макар да бяха очите му отворени, никого не виждаше и водейки го за ръка, го заведоха в Дамаск.

9 И три дни не виждаше, и нито яде, нито пи.

В Дамаск

10 А в Дамаск имаше един ученик, на име Анания, на който Господ каза във видение: Анания, а той отговори: Ето ме, Господи!

11 И Господ му рече: Стани, и иди на улицата, която се нарича Права, и потърси в Юдината къща един тарсянин, на име Савел, ето, той се моли,

12 и видя във видение мъж, на име Анания, влязъл и положил ръка върху него, за да прогледа.

13 Анания отговори: Господи, слушал съм от мнозина за тоя човек, колко зло е сторил на Твоите светии в Йерусалим;

14 Той и тук има власт от първосвещениците да върже всички, които призовават Твоето име.

15 Но Господ му каза: Иди, защото той Ми е избран съд, за да разгласява името Ми сред народи и царе и Израилевите синове.

16 И Аз ще му покажа колко трябва да пострада за името Ми.

9:17-31 „Изцелението и обръщението на Савел и Проповедта му в Дамаск и Ерусалим“

17 Анания отиде и влезе в къщата и като възложи върху му ръце, каза: Брате Савле, Господ Исус, Който ти се яви по пътя, по който дохождаше ти, ме прати, за да прогледаш и да се изпълниш със Святия Дух.

18 И веднага като люспи паднаха от очите му, и веднага той прогледна и като стана, кръсти се;

19 и като прие храна, подкрепи се и остана няколко дни с учениците в Дамаск;

20 и веднага започна да проповядва в синагогите, че Исус е Божия Син.

21 И всички, които слушаха, се чудеха и казваха: Не е ли този, който погубваше в Йерусалим призоваващите това

9:1-18 „Обръщението на Савел“

Савел одобрява убийството на Стефан и като ревностен фарисей счита, че е длъжен да продължи преследването на христианиците, докато не изкорени новото „учение“ (7:58; 8:1; 9:1,2). По пътя за Дамаск се случва едно чудесно събитие, за което Павел по-късно свидетелства като начало на своя нов живот в Христа (9:3-6; 22:1-16). Савел признава Исус Христос за Господ, осъзнава греха си, решава да Му се подчини, посвещавайки целия си живот на Него. Преди срещата си с Исус, той мисли, че преследва някаква ерес, но се оказва, че това е самият Господ. Всеки, който преследва христианиците, е виновен в преследване на Исус, защото те са Неговото земно тяло (Д. А.9:5; Еф.5:29,30). Ученикът Анания игнорира всичките свои чувства и емоционално състояние, като се подчинява на Бог, да помогне на Савел (9:10-18). Христианиците са длъжни да Му се подчиняват и да Го следват, дори ако Той ги води в трудни места и към трудни хора.

9:19-31 „Проповедта на Савел в Дамаск и Ерусалим“

Веднага след полученото знамение Савел започва да свидетелства за Исус Христос в Дамаск. Това довежда фарисеите до разговор да го убият (ст. 23,24). След нощното бягство и пристигането му в Ерусалим, първоначално е приет със съмнение от Исусовите последователи, защото е известен с ужасните гонения (ст. 26). Но Варнава става посредник между Савел и апостолите (4:36; 9:27). Новите христианици се нуждаят от „варнавовци“, които да ги окуражават, наставляват и помагат при въстпване между вярващите. Заминаването на Савел в Тарс позволява да утихне конфликтът с фарисеите, както и да докаже искрените си намерения пред христианиците. След като един от най-яроствните гонители се обръща към вярата, за накое време Църквата се успокоява и разраства (ст. 31).

кирдяс околени, колато вакеренас адавкха алав, тай ало атхе та те традел асалкен пхангле паш о баре рашая?

22 А о Савел шактило пес панда по-бут, тай вакарелас е юдеенге, колато бешенас ко Дамаск, кай вакерелас кай адавкха си о Христос.

23 Тай кана накхле бут диеса, о юдея делес пе дума те мударен лес,

24 Нума о Савлес джангля пал ленгоре вакариба, тай он лена о вудара ко портес о диес тай ират, та те мударен лес.

25 Нума е пе чатрома лине презари рат тай лес ухлявде презаро дувари, мукенас лес анди сева.

26 Тай кана ало ко Ерусалимас, ов мангелас те овел е сиклиткенца нума он саворе даранас лестар, соскетото на апакиянас кай си сиклиткос.

27 А о Варавас лиляс лес тай ангяс лес паш о апостоля, тай вакергяс ленге сар ов дикхляс е Девлес ко дром, тай кай леске хоратингяс, тай сар ко Дамаск муршиканес хоратинелас е Исусескоро алав.

28 Тай ов делас тай икльолас ленцар ко Ерусалимос тай хоратинелас е Девлескере алавеске.

29 Тай хоратинелас тай ракирдя пес е елиноскоцар а он роденас сар те мударен лес.

30 А о пхрала, като ахалиле адавкха ингелде лес ко Кесари тай бичхалде лес ко Тарс.

31 Тай чука ки саста Юдея, Галилея тай Самария е кхангира исине шанти тай изикеренас, тай кате жалас дараса таро Дел тай паракале е Свето Духоса, ачхонас бут.

9:32-43 „О Петрос андо Лида тай Йопия“ Енейскоро састкярдипе

32 А о Петрос джаласас паш саворе со апакиянас ухистило тай жи ко светиес со бешенас ки Лида.

33 Тай отхе аракхляс иекххе манушес алавеса Еней, со астардян о тхан охто бреша, соскетото сине паралистикос.

34 Тай о Петрос вакергяс леске: Енее, о Исус Христос састкярел тут, Ущи кер тхо тхан. Тай тхурана ов Ущинило.

35 Тай саворе, колато бешенас ки Лида тай ко Саронско дикхле, тай ирисале пес каринго Дел.

Ущитипе пал Доркас

36 А ко Йопия исине иекх сиклини ко алав Тавита ковато си Доркас. Ой, сине пхердо шукар букя тай мила саве керелас

37 Авило презаро окола диеса ой насвали тай мули. Тховде ла тай чхудя андо упруне одаяте.

38 Тай гадял и Лида сине паше жи ко Йопия, о чатрома, кана шунде, кай о Петрос си отхе, бичхалде жи лесте две манушен та те пратанас пес: Ав стразо, паш аменде.

39 Тай о Петрос Ущинило тай гело паш ленде, тай кана ало, ингелде лес ки упруни одая тай саворе пхивля тергьонас труял лес, тай ровенас, тай сикавенас леске о бут гада тай шея, со кергясас и Доркас, кана сине ленцар.

40 А о Петрос икалгяс саворен аври, диняс коч тай праталас пес, тай ирисало пес каринг и снага тай вакергяс: Тавито, ущи. Тай ой путергяс пе якха, тай като дикхляс е Петрас, бешли.

41 Тай ов диняс, пескири вас тай ваздингяс лаке тай чингадингяс е гудлен мануша тай е пхивлен тай диняс ла ленге живди.

име, и тук затова е дошъл, за да ги връзва и заведе при главните свещеници?

22 А Савел се усиливаше повече и безпокоеше юдеите, които живееха в Дамаск, доказвайки, че Исус е Христос.

23 И след като се минаха доста дни, юдеите се наговориха да го убият;

24 но Савел узна за заговора им, а те пазеха портите денем и нощем, за да го убият.

25 Но учениците го взеха през нощта, сложиха го в кош и спуснаха по стената.

26 А като пристигна в Йерусалим, Савел се стараше да се прилепи към учениците, но всички се бояха от него, понеже не вярваха, че той е ученик.

27 Но Варнава, като го взе, отведе го при апостолите и им разказа, как той видял Господа по пътя и, че Господ му говорил, и как той в Дамаск проповядвал дързостно в името на Исуса.

28 И пребъдваше с тях, като излизаше и влизаше в Йерусалим и явяваше Господното име.

29 Говореше, също така и се препираше с елинистите, а те предприеха да го умъртвят.

30 Като узнаха братята за това, отведоха го в Кесария и го препратиха в Тарс.

31 А църквите по цяла Юдея, Галилея и Самария бяха в мир, като ходеха в страх от Господа и в утехата на Светия Дух и се умножаваха.

9:32-43 „Петър в Лида и Йопия“ Изцелението на Еней

32 А Петър, обхождайки всички, слезе и при светиите, които живееха в Лида.

33 И там намери един човек, на име Еней, който от осем години лежеше на легло парализиран.

34 И Петър му каза: Еней, Исус Христос те изцереява, стани и вдигни постелката си. И той стана веднага.

35 И всички, които живееха в Лида и в Сарона, го видяха, и се обърнаха към Господа.

Възкресението на Тавита

36 В Йопия имаше една от учениците, на име Тавита, което значи Сърна, тя бе пълна с добри дела и милостини, които правеше.

37 Случи се в онези дни, че тя заболя и умря. Окъпах я и положи я в горната стая;

38 И понеже Лида беше близо до Йопия, учениците, като чуха, че Петър е там, изпратиха при него двама души да го помолят, да дойде незабавно при тях.

39 Петър стана и отиде с тях и когато стигна, възведоха го в горницата, и всички вдовици дойдоха при него, плачейки и показвайки ризи и дрехи, направени от Сърна, докато е била с тях.

40 Петър отпрати всички вън и като коленичи, помоли се, и се обърна към тялото и каза: Тавита, стани! И тя отвори очите си и като видя Петър, седна.

41 Той й подаде ръка, вдигна я и като повика светиите и вдовиците, представи им я жива.

9:32-43 „Петър в Лида и Йопия“

Изцелението на Еней и възкресението на Тавита потвърждават силата на Божието действие и довеждат много хора до Христос в градовете Лида и Йопия, намиращи се на около 50 км северозападно от Йерусалим. Тавита върши добри дела и помага на бедните (ст. 36). Когато тя умира,

всички, на които е помагала, се събират, за да я оплачат. Новината за връщането ѝ към живот се разнася веднага из целия град. За разпространението на Евангелието са нужни не само проповедници като Петър и Павел, но и хора, притежаващи доброта и благочестие като Тавита. Вместо само да си пожелава някакви дарби, християнинът трябва да използва това, което Бог му е дал, за да Го прославя.

42 Тай адавкха ачхило джанипе ки саста Иопия тай бут народос апакиянас ко Дел.

43 А о Петрос бешло бут диеса ки Иопия несаве кундуру Симонас.

Шоро 10

10:1-23 „О Петрескоро дикхипе тай о Корнилий“

1 Исине ко Кесари иекх мануш ко алав Корнилий шелен-горо баро со чука вакердо италийско кетанипе.

2 Ов сине лачхо, тай даралас таро Дел, ов тай састо лескоро кхер, делас бут мила е манушен, тай ни ачхоляс те на пратаналас пес е Девлеске.

3 Каринго еня о часо презаро дияс ов дикхляс иекх дикхипе иекх ангелас Делотар, дияяс паш лесте тай вакергяс леске: Корнваие!

4 А Ов, кана дикхляс пес лесте дараса вакергяс: Со Девлея? Тай о ангелос вакергяс леске: Торо пратипе тай торо со дес е манушен дикхило пес ангало Дел.

5 Тай акана бичхал манушес ки Иопия, та те чингаден иекххес е Симонас, каскоро алав си Петрос.

6 Ов си мисафири несаво си со керел кундура о Симон, каскоро кхер си ко агор жи ко денизи ов ка вакерел туке со те керес.

7 Тай като гело песке о ангелас со хоратинелас, ов чингадингяс две пере измекарен тай иекх гудло аскери лендар, со сине бипачипе аргатяса леске,

8 тай като вакергяс ленге са со си, бичхалгяс лен ки Иопия.

О Петрес андо Иопия

9 А ко палал адавкха диес, кана он жанас тай доресле жи ко диз, каринго о шовто сахати о Петрос икистило ко кхереско училе те пратанас.

10 Тай като боххалило, манглас те хал а жи кате керавенас, ов пело андо сар перибе,

11 тай дикхляс о дел путердо тай несаво сар церга сар бари бохча те ухльот икердо таро шар рига каринги пхув.

12 Лесте сине саре пхувякере щаре пиренгере тай Девлеске чирикле.

13 Тай сеси ало каринг лесте: Ущи, Петре, чхин тай ха.

14 А о Петрос вакергяс: Нисар Делва, соскетто нисар на хальом кханчик мариме тай бишужо.

15 Тай пале ало каринг лесте дуйто дром о сеси: Со о Дел шужаргяс ту ма бишужар.

16 Тай адавкха ачхило трин дром, палал ковато о царга въздисало пес каринго дел.

Корнилийеске бичшалде Петреса андо кхересте о Симонс о кундура мануш

17 А жикате о Петрос сине две гогенде со си ацавкха, со дикхляс, аке о бичшалде таро Корнилийеско мануша, со пученас е Симонескере кхереске, заахиле ангали порта.

18 Тай чингаденас та пученас: Атхе ли си о мисафири Си-

42 Това стана известно по цяла Иопия, и мнозина повярваха в Господа.

43 И той прекара доста дни в Иопия у някой си кожар Симон.

10 Глава

10:1-23 „Видението на Петър и Корнилий“

1 Имаше в Кесария един човек на име Корнилий, стотник от така наречения Италийски полк;

2 Благочестив и богобоязлив мъж, който с целия си дом правеше много милостини на народа и той постоянно се молеше Богу.

3 Около деветия час през деня Корнилий видя във видение ясно Ангел Божий, който влезе при него и му каза: Корнилий!

4 И той се вгледа в него и уплашен каза: Какво, Господи? Ангелът му отговори: Твоите молитви и милостини възлязоха за спомен пред Бога.

5 И сега, прати човеци в Иопия и повикай Симон, наречен Петър;

6 Той е на гости у някой си кожар Симон, чиято къща се намира край морето. Той ще ти каже думи, чрез които ще се спасиш ти и целият ти дом.

7 Като си отиде Ангелът, който му бе говорил, Корнилий повика двама от слугите си и един благочестив войник от ония, които постоянно се намираха около него;

8 и като им разказа всичко, прати ги в Иопия.

Петър в Иопия

9 На другия ден, когато те пътуваха и приближаваха до града, Петър около обяд се качи на покрива на къщата да се помоли.

10 И като огладня, поиска да яде и докато му приготвяха, той изпадна в екстаз,

11 и видя небето отворено и някакъв съд да слиза към него, като голямо платнище, вързано от четирите краища и спускащо се на земята;

12 в него имаше всякакви земни четириноги, зверове, влечуги и птици от небето.

13 И чу се глас към него: Петре, стани, заколи и яж.

14 А Петър отговори: Не, Господи, защото никога не съм ял нищо мръсно или нечисто.

15 И повторно гласът дойде към него: Което Бог е очистил, ти не петни.

16 Това стана три пъти, и съдът пак се дигна към небето.

Срещата на Корнилийевите пратеници с Петър в дома на Симон Кожаря

17 И когато Петър бе в недоумение, какво ли значи видението, което видя, ето, човеците, пратени от Корнилия, разпитвайки за Симоновата къща, спряха се пред портата;

18 и като повикаха един. попитаха твк ли гоства Симон.

10:1-23 „Видението на Петър и Корнилий“

Като римски офицер, Корнилий живее временно в Кесария, заради службата си, но в бъдеще той би трябвало да се върне в Рим. Така че неговото обръщение е важна стъпка в разпространението на Евангелието в столицата на империята. Корнилий не е бил християнин, но е благочестив и великодушен, търсещ Бог в молитва (ст. 2). Много хора се питат дали този добър и благороден човек е бил спасен до този етап на неговата вяра? Отговорът е прост: ако благочестието и молитвите са достатъчни за неговото спасение, то ангелът не би му казал, че има още нещо, което трябва да чуе от Петър и трябва да го направи (10:4-6;

11:13,14). Бог изпраща Петър, за да му изяви пътя за спасение чрез вяра в Исус. Това е един чудесен пример как Бог „възнаграждава тези, които искрено Го търсят“ (Йоан 3:16-18; Евр. 11:6).

Съгласно юдейския закон определени видове храни са забранени (Левит 11; Д.А. 10:12). Това забранява съвместните трапези между юдеи и езичници, а самите езичници са смятани като „нечисти“. Видението на Петър означава, че той не трябва да гледа на езичниците като по-низши, лишени от Божие спасение (10:9-20). Преди това видение Петър би могъл да реши, че езичник, като този римлянин, не е приет от Христос. Но сега той отива в дома на езичника, да му предаде Благата вест за спасение в Исус Христос.

монас каскоро о алав си Петрос?

19 Тай жи кате о Петрос панда гиндилас ащал о дикхипе, о Духос лескоро вакергяс: Аке трин мануша роден тут.

20 Ущи, та жа ленцар тай ма дара, соскетто Ме лен бичхалгьом.

21 Тай чука о Петрос ухистило паш о мануша тай вакергяс: Аке ме сиом окова, кас роден. Палал соске альен?

22 А он вакерде: Е шеленгоро баро о Корнилий, мануш чачуно тай ковато дарал таро Дел, тай си лачхо алаве-са машкар еасто юдейско дуняс, сине вакердо таро Дел иекххе светоне ангелестар те чингадел тут пхе кхересте, тай те шунел пхерася тутар.

10:23-33 „О Петрос андо Корнилийскоро кхер“

23 Палдава ов лен каленгяс андре та те хан. Тай ки явин ов Ущило, та икистило ленцар, а несаве таро пхрала ката-ри Йопия леса те жан.

24 Тай ко аверно диес дине ко Кесария а о Корнилеско ажарелас лен тай чингадя пе енданя тай амален.

25 Тай кана делас пе кондурия тай диняс лувидисарипе леске.

26 А о Петрос ваздингяс лес тай вакерелас: Ущи, тай ме сиом сарто туте мануш.

27 Тай хоратиненас леса ов диняс тай аракхляс бутен со кидисале пес.

28 Тай ленге вакергяс: Туме жанен кити си би ордина е юдеинеске те овел лен ресиба буте авенцар, О Дел гасял вакергяс манге кай на овел те вакерав никхас вече мари-ме ваи кай никой би шужо.

29 Далкхеске, кана чингадингьен ман альом, би те овав пишмани тай пучав тумен соске чингадингьен ман?

30 Тай о Корнилий вакергяс: Анггал щар диес, часо каринго еня ме мангипенас бихав ман кхере тай аке, ангал манде зааччило мануш цибрибе шехенцар таи вакергяс:

31 Корнилие, торо мангипе си шундо, тай торо со дес помнил пес ангало Дел.

32 Бичхал, гаял ки Йопия, те чингадес е Симонас, со ваке-рел пес Петрос, ов си мисафири паш иекхесте со кундурия керел, каринго денизи.

33 Стразо бичхалгьом жи туте тай ту керган лачхес кай алян. Тай чука аме саворе со сиям атхе ангало Дел те шунас са со си ординя Делотар.

10:34-48 „Бичшибе мануша ля даруно о Свето Духо“

34 А Петрос вакергяс: Чачес дикхав, кай о Дел на дикхел ко муя,

35 Нума а секоне дуняс околел, колато Лестар даран тай керен чачо со си Леске гудло.

36 О пхерася, колато Ов бичхалгяс е израваитянге та ленге гудлипе керелас е Исусеса Христос, ковато си о Девел упрал саворенде,

37 адавкха пхерася туме жанен, ковато палал о болавиба си вакердо таро Йоанес, разшундило ко састо Юдея, таро Галилея,

38 сар Дел Лес макхляс Исус таро Назарет, о Светонеса

наречен Петър?

19 И докато Петър размишляваше върху видението, Духът му каза: Ето, трима души те търсят.

20 Стани, слез и иди с тях, без да се съмняваш, защото аз ги пратих.

21 Като слезе при мъжете, изпратени от Корнилий при него, Петър каза: Аз съм този, когото търсите, по каква причина сте дошли?

22 А те отговориха: Стотникът Корнилий, мъж праведен и богобоязлив, с добро име между целия Юдейски народ, получи от Ангела Святой заповед да те повика в дома си и да чуе слово от теб.

10:23-33 „Петър в дома на Корнилий“

23 Тогава Петър ги покани вътре и нагости. А на другия ден стана и отиде с тях и някои от Йопийските братя заминаха с него.

24 На следния ден те влязоха в Кесария. А Корнилий ги чакаше, като бе свикал своите роднини и близки приятели.

25 Когато Петър влизаше, Корнилий го посрещна, падна на краката му и му се поклони.

26 А Петър го вдигна и каза: Стани, и аз съм човек!

27 И разговаряйки с него, влезе и намери мнозина събрани.

28 И каза им: Вие знаете, че не е простено на юдеин човек да се събира и да се сближава с другоплеменник, но на мен Бог ми яви да не считам никой човек мръсен или нечист.

29 Затова като ме поканихте, дойдох без възражение. Сега, питам, поради каква причина ме повикахте?

30 Корнилий отговори: От четири дена до този час постих, и в три часа се молах у дома си; и ето, застава пред мен мъж в блестяща дреха и каза:

31 Корнилие, твоята молитва е чула и твоите милостини са споменати пред Бога.

32 И тъй, изпрати в Йопия и повикай Симон, наречен Петър, той е гостенин на Симон кожаря край морето, той ще дойде и ще ти говори.

33 Веднага пратих за тебе, и ти добре направи, че дойде. Ние всички сега стоим пред Бога, за да чуем всичко, което ти е заповядано от Бога.

10:34-48 „Езичниците приемат дара на Святия Дух“

34 Петър отговори: Наистина, разбирам, че Бог не гледа на лице;

35 но във всеки народ, боящият се от Него и ходещ в правда Му е угоден.

36 Той изпрати словото на Израилевите синове, като благовестваше мир чрез Исус Христос, Който е Господ на всички.

37 Вие знаете за станалите събития по цяла Юдея, които започнаха от Галилея след кръщението, което проповядва Йоан;

38 как Бог помаза Исус от Назарет със Святия Дух и

10:24-48 „Петър в дома на Корнилий“

Бог ясно показва, че Благата вест чрез вяра в Христос е предназначена за всеки, без никакви бариери: езикови, културни, географски, социално положение, образование или каквито и да било човешки предубеждения. Във всеки народ има хора, готови да приемат Евангелието, но някой трябва да им го предаде (ст. 35). Как търсещите ще намерят Бога, ако някой не им покаже пътя (Рим. 10:13,14)? Корнилий и Петър са различни в много отношения. Единият е състоятелен човек, военен

и римлянин, а другият юдейски рибар, а по-късно проповедник. Но Божият план ги обединява. В този ден в дома на Корнилий е написана нова глава в християнската история, когато църковен лидер-евреин и новообърнат християнин-езичник откриват един от друг как действа Бог. Корнилий се нуждае от Петър, да му донесе Евангелието, за да разбере за спасението. Петър трябва да види обръщението на Корнилий, за да разбере, че и езичниците са включени в Божия план за спасение (Д.А. 11:17,18). Много често вярващите се нуждаят един от друг, като тяло Христово, за да видят Божието действие.

Духоса, тай зуралипнаса Ковато жалас тай керелас гудхипе, тай саскерелас саворе со сине мардя таро бенг соскетото о Дел сине Леса.

39 Тай аме сиям якхиткя са со си не, со Ов кергяс ки Юдейско пхув таи к Ерусалимос Ковато тай мударде, като Лес тховде те пхандинел кашесте.

40 О Дел ваздингяс Лес таро муле ко трито диес, тай диняс лес те сикавел пес,

41 ма саворе манушенге, а аменге со сияма ачщарно таро Дел якхитка со хасас тай пиясас Леса палал Ущинило таро муле.

42 Тай дяс аменге ордина те хоратинас е манушенге тай те дас якхипе кай Ов си о ачшипте таро Дел о Крисос упрал е живденге тай е муленге.

43 Асцал Леске якхитка си саворе профетя кай секо, ко вато апакял Лесте ка лел Лескере алавеса йертиме пе безехенге.

44 Жи кате о Петрос панда хоратинелас адалкха пхерасы о Свето Духос ухистило упрал саворе колато шуненас о пхерасы.

45 Тай о сунетля апакяненге со алесас е Петроса, смаисале пес соскетото о Свето Духос диняс пес е биджутенге,

46 соскетото шуненас лен те хоратинен авер чхиба тай те ашарен е Девлес. Сора о Петрос вакергяс:

47 Аци ли несаво ка етердяс е паеске, та те на болавен пес окола, колато ли не о Свето духо, сарто тай аме?

48 Тай ординава те овел болавде ко алав е Исусас Христос. Палдава он мангипе лес те ачхол несаве диеса ленде.

Шоро 11

1:1-18 „Петрескоро ракирибена андо Ерусалимеске“

1 Тай е апостоля тай о пхрала со сине ки Юдея, шунде кай биджутя лине е Девлескоро ворба.

2 Тай кана о Петрос диняс ко Ерусалимос сунетля керенас кавга леса,

3 пхендя: Паш о бисунетлидес мануша динян тай халян ту ленцар.

4 А о Петрос лиляс та вакергяс ленге адавкха со ачхило-сас тай вакергяс:

5 Ме сиомас андо пратипе ки Йописко форо, тай сар периба дикхльом дикхипе, Иекх церга баро тай бохча со ухльолас долдо таро щар рига таро дел, тай ало жи манде.

6 Кана задикхльом ман лесте тай дикхльом пхувякере щаре пиренгере зверовя, тай Девлеске чирикле.

7 Шунгьом панда сеси, ко вато манге вакерелас: Ущи, Петре, чхин тай ха.

8 А ме вакергьом: Нисар, Делва, соскетото ниекхх вар на диняс ме мосте варесо мариме тай на шужо.

9 Гаял, дуито дром таро дел вакерелас: Ковато о Дел шу-жарен ма кер лес бижуже.

10 Палдава ко трето дром, палал адавкха са, ваздисало пес ко дел.

11 Тай, аке, андо кодо часо щар мануша, бичхалде таро Кесария жи манде, ресле ангало кхер колесте сиомас.

12 Тай о Духос вакергяс манге те жав ленцар, бикунил. Алесас манцар шов пхрален, тай диням ко кхер е Корнилеске.

13 Ов аменге вакергяс сар дикхляс ангелас те тергьол кхо

11:1-18 „Петър и обясненията му в Ерусалим“

За езичник се счита всеки, който не е юдеин (11:1). Юдеите вярват, че Бог дарява спасение само за тях, защото само на тях се открил в Закона (Изх. 19,20). Бог действително избра юдеите, за да предадат обаче

със сила, и като обикаляше, правейки благодеяния и изцелявайки всички насилвани от дявола, защото Бог беше с Него.

39 И ние сме свидетели на всичко, което стори Той в Юдейската страна и в Йерусалим, и как Го убиха, като Го повесиха на дърво.

40 Него Бог възкреси на третия ден и даде Му да се явява;

41 не на целия народ, а нам, на пред избраните от Бога свидетели, които ядохме и пихме с Него след възкресението Му от мъртвите.

42 И заповяда ни да проповядваме на людете и да свидетелстваме, че Той е определеният от Бога Съдия над живи и мъртви.

43 За Него свидетелстват всички пророци, че всеки, който вярва в Него, ще получи прощение на греховете чрез Неговото име.

44 Докато Петър още говореше тези думи, Светият Дух слезе върху всички, които слушаха словото.

45 И обрязаните вярващи, които бяха дошли с Петър, се смаяха, че и върху езичници се изля дарът на Светия Дух;

46 Защото ги слушаха да говорят на разни езици и да величат Бога. Тогава Петър каза:

47 Може ли някой да забрани да се кръстят с вода тези, които приеха Светия Дух, както и ние?

48 И заповяда им да се кръстят в името Исус Христово. След това го помолиха да престои у тях няколко дни.

11 Глава

1:1-18 „Петър и обясненията му в Ерусалим“

1 Апостолите и братята, които бяха в Юдея, чува, че и езичниците приели Божието слово.

2 И когато Петър влезе в Йерусалим, обрязаните се препираха с него,

3 казвайки: Ходил при необрязани човеци и ял с тях;

4 А Петър започна да им разказва всичко по ред, казвайки:

5 Аз бях в град Йопия и като се молах, унесох се и видях видение, съд някакъв слизаше, като голямо платнище, спускано от небето за четирите края, и приближи до мен.

6 Като се възрях в него и разгледах, видях четириноги земни зверове, влечуги и птици небесни.

7 И чух глас, който ми говореше: Петре, стани, заколи и яж!

8 Аз пък казах: Не, Господи, защото нищо мръсно или нечисто не е никога влизало в устата ми.

9 И повторно глас от небето ми продума: Което Бог е очистил, ти не обявявай за нечисто.

10 Това стана три пъти и всичко пак се дигна на небето.

11 И ето, в същия час, четирима мъже се спряха пред къщата, в която бях, пратени от Кесария при мен.

12 И Духът ми каза да ида с тях, без колебание. Дойдоха с мен и шестимата братя и влязохме в къщата на Корнилий.

13 Той ни разказа, как видял Ангел в къщата си, който

вестта за спасение по целия свят (Ис. 49:6; Рим. 15:7-12; Гал. 3:26-28). Когато Петър донесе новината за обръщението на Корнилий в Ерусалим, вярващите евреи са потресени, че е общувал с езичници и е ял с тях. Но когато узнават цялата история, започват да славят Бога (11:2-18).

кхер лескоро тай те вакерел: Бичхал манушен ко Иопия те чингаден е Симонас, каскоро алав си Петрос,
14 Ов ка вакерел пхерася кастар ка уддара ту тай састо торо кхер.

15 Тай кана лильом те хоратинав, о Свето Духо ухистило упрал ленде, сарто упрал изангле аменде.

16 Палдава он дине пес годи о пхерася е Девлескере кана вакерелас: о Йоанас болавел лен паеса, а туме ка овен болавде е Светоса Духоса.

17 Коли о Дел диняс сарто даровя тай лен, колато апакия-ниле ко Дел о Исус Христос, сарто тай амен, кова сиом ме та те ащи те ваздав ман ко Дел?

18 Кана шундя давкха, заахиле те ден пес, тай ашеренас о Дел, тай пхененас: Тай е биджута о Дел дел иертипе дживипе.

11:19-30 „И кхангери андо Антиохия“

19 А е разписаиле бидатар, ачхило о мудариба е Стефаноско, пхиренас жи ко Финикияс, Кипрос тай Антиохияс, сарто нисар авер, на делдума о пхерася нума е джута.

20 Исине несаве киприяня, колато ресле ки Антиохия, хоратиненас тай о гъркя ашаренас е Девлес Исусас.

21 Е Девлескоро вас сине ленцар тай бут мануша апакия-ниле тай ириненас пес каринго Дел.

22 Тай ресло мюжде жи ко ки кхангери ко Ерусалимос тай он бичхалде о Варнаvas ки Антиохия,

23 Ов кана ало тай дикхляс о бука е Девлескере лоша-нило тай саворенге вакерелас те овен ко Дел би те кунин пес пе илесте.

24 Соскето ов сине лачхо мануш пхердо е Светоса Духоса тай апакиямаса тай бутен до але ко Дел.

25 Палдава ов гело ко Тарас, та те родел о Савлес,

26 Састо бреш кидисале ки кхангери, сикавдиле бут мануша. Тай най англе о Антиохия е чатрома вакерде пес християнес.

27 Тай адалкха диеса ухистиле ки Антиохия пророка таро Ерусалимос,

28 иекх лендар ко алав Агав, Ущинило тай вакергяс пе Духоса кай ка ачхол баро бокхалипе ко састо дуняс сарто тай ачхило ко диеса о императоро Клавдия.

29 Адалкхеске о чатрома кердя те бичхален секо со ащи ксабе е пхраленге, колато бешенас ки Юдея,

30 адавкха кердя, тай бичхалдя ксабе жи ко презвитеря е вастенца е Варнаvasке тай е Савлеске.

Шоро 12

12:1-5 „Мударибе Яковоске тай долдипе Петреске“

1 Ко окола диеса о тхагар Ирод делас холи несаве таро кхангиря тай керел фуипе.

11:19-30 „Църквата в Антиохия“

Антиохия е трети по големина град в Римската империя, след Рим и Александрия. Там е основана църква от езичници, които, като повярвали, първи започват да се наричат християни. Варнава помага на младата църква да се укрепи и израсте духовно. Това е един добър пример за подражание в обгрижването на новите християни и днес. Варнава се нуждае от съработник, ето защо се обръща към Савел, който се намира по това време в Тарс, за да избегне опасостите от преследването (9:29,30). Те обучават и окуражават вярващите в антиохийската църква в продължение на една година. По време на управлението на римския император Клавдий (41-54 г. сл.Хр.), настъпва голям глад, което е предсказано чрез пророк Агав (11:28). Църквата в Антиохия помага на ерусалимската, т.е. дъщерната църква израства толкова, че могла да

застанал и му казал: Изпрати мъже в Иопия и повикай Симона, наречен Петър;

14 Той ще ти каже думи, чрез които ще се спасиш ти и целият ти дом.

15 И когато започнах да говоря, Святият Дух слезе на тях, както и на нас отначало.

16 Тогава си спомних думите на Господа, как Той говореше: „Йоан кръщаваше с вода, а вие ще бъдете кръстени със Святия Дух.“

17 Ако Бог даде същия дар, както и на нас, които повярвахме в Господа Исуса Христа, кой съм аз, за да можех да попреча на Бога?

18 Като чуха това, те се успокоиха и прославяха Бога, казвайки: Бог и на езичниците даде покаяние за живот.

11:19-30 „Църквата в Антиохия“

19 А разпръснатите от гонението, настанало при убиването на Стефана, стигнаха до Финикия, Кипър и Антиохия и не проповядваха словото никому, освен на юдеи.

20 Имаше някои от тях киприяни и киринейци, които, като влязоха в Антиохия, говореха на елините и благовестваха Господа Исуса.

21 И Господнята ръка бе с тях, и голямо множество повярваха и се обрънаха към Господа.

22 Чу се за това до Йерусалимската църква и изпратиха Варнава да отиде в Антиохия.

23 Той като пристигна и видя Божията благодат, зарадва се и увещаваше всички с уверено сърце да пребъдват в Господа;

24 защото той беше мъж добър, изпълнен със Святия Дух и с вяра. И доста народ се присъедини към Господа.

25 Тогава Варнава отиде в Тарс да търси Савел, и като го намери, доведе го в Антиохия.

26 Цяла година те се събираха в църквата и поучаваха доста народ и първо в Антиохия учениците се нарекоха християни.

27 В онези дни в Антиохия слязоха пророци от Йерусалим.

28 и един от тях, на име Агав, стана и предрече чрез Духа, че ще бъде голям глад по цялата земя, какъвто и настана при императора Клавдий.

29 Тогава учениците решиха, всеки според средствата си, да пратят помощ на братята, които живееха в Юдея;

30 така и направиха, като пратиха събраното до презвитерите по Варнава и Савел.

12 Глава

12:1-5 „Убийството на Яков и залавянето на Петър“

1 В това време, за да притесни църквата, цар Ирод започна гонения;

помага на църквата-майка. Вярващите от Антиохия са готови да даряват щедро, защото не затварят „очите и ушите си“, а се интересуват от нуждите на другите.

12:1-5 „Убийството на Яков и залавянето на Петър“

Ирод, който е потомък на Ирод Велики и поставен от римляните за цар на Юдея, се обявява против християните, за да угоди на юдейските лидери, в надежда да укрепи своето управление. Братята Яков и Йоан Заведееви са едни от първите последователи на Исус. Те страдат заради своята вяра: Яков е убит, а Йоан заточен по-късно на остров Патмос (12:2; Откр. 1:9). Ирод арестува Петър и възнамерява след Пасхата да го убие, но застъпническата молитва на вярващите за своя водач повлиява на изхода от събитията (12:2-5; 11,12).

2 Мударгяс пхе чхураса е Иоанскере пхралес Яковос,
 3 Тай кана дикхляс кай сине сар лачхес е юденге, ов долгяс о Петрос палдава сине презаро диеса ко би дрождя маре.
 4 Тай кана долгяс, чхивгяс лес ко пханглипе, тай диняс щарен аскерен лес те аракхен, та те икалел лес ангало юдея палал пасха.
 5 Тай чука он ракхен о Петрос кхо пханглипе, а кхангери пратаналас пес англал о Дел ащал леске.

12:6-19 „О Петрос икклистило пханглипетар“

6 Тай кана о Ирод ка иклел иджала сарто рат о Петрос суто машкар дуй аскеря прандя дуе синджеряса тай аскеря ангало вудар со тердя о пханглипе.

7 Тай аке иекх ангелос таро Дел заччило жи лесте, тай о цибриба ведяр о темница тай джангал Петроске ко думо жангявгяс лес тай леске вакергяс: Ущи сиго. Тай и синджире пеле таро васта лескере.

8 Тай о ангелас вакергяс леске: Уряв тут тай тхов те потиня. Тай ов кергяс адавкха. Палдава вакергяс леске: Урав те шея, тай ав палал манде.

9 Тай о Петрос икклистило тай жалас пала лесте, би те жанел, кай изкергяс адавкха о ангелас кай си чачунесте гиндиласас, кай дикхел дикхипе.

10 А кана накхле о англуне тай о дуйто аскери, але жи ки саструно удар со жалас ки диз, тай ой сине сар коркори тай като икклистиле латар, накхле иекх дром тай о ангели стразо очхивкяс пес лестар.

11 Тай о Петрос като ало песте вакергяс: Акана чачес жанав кай о Дел бичхалгяс ангелос Перес тай мукласян ман Иродиакере вастас, тай са со си, ковато о юдейска мануша ажаренас.

12 Тай като гиндяс, ало паш о кхер и Мариаке и дай е Йоанеско, каскоро алав сине Марко, кате сине кидиме бут те мангипе пес.

13 Тай кана маргяс ко удар ки порта, иекх шеи ко алав Рода икклистили та те шунел кон си.

14 Тай сарто пенжаргяс е Петроско сеси, лошаляса на путергяс и удар, прастана тай вакергяс, кай о Петрос тергьол ангал и порта.

15 А он вакерде лаке: Ту сиян делини. А ой вакерелас, кай адавкха со вакерел си чачо. Палдава он вакерде: Адавкха си лескоро ангелос.

16 А о Петрос панда марелас тай кана путерде, дикхле лес ащаря.

17 А ов ленге кергяс вастеса на керен муи, тай вакергяс ленге, сар лес икалгяс о Дел таро пханглипе. Тай като адавкха вакергяс: Пхен адавкха о Яковос тай е пхраленге. Тай кана икклистило гело авре тханесте.

18 Тай кана дивисало, аччило баро халярно машкар аскеря со аччило о Петроса.

19 А о Ирод като лес роделас тай на аракхляс лес, пучелас е аскеря тай вакергяс лен те мударен. Тай ухистило таро Юдея ко Кесария, тай бешелас отхе.

12:20-25 „Мулибе Иродоске“

20 А о Иродос сине бут холямо таро тирцес тай таро сидонцес а он але сар иекх паш лесте тай кана лине и сапорта таро тхагарескоро ловемануш о Властос, мангенас

2 Уби с меч Яков, Йоановия брат;

3 И като видя, че това се хареса на юдеите, хвана и Петър, тогава бяха дните на Безквасните хлябове;

4 и като го задържа, хвърли го в тъмница и го предаде на четири четворки войници да го пазят, като възнамеряваше след Пасха да го изведе пред народа.

5 И така, Петър беше пазен в тъмницата, а в това време църквата усърдно се молеше Богу за него.

12:6-19 „Петър излиза от затвора“

6 И когато Ирод щеше да го изведе, през тази нощ Петър спеше между двама войници, окован с две вериги, и стражи пред вратата пазеха тъмницата.

7 И ето, Ангел Господен застана, и светлина осия килята. Ангелът, като побутна Петър в хълбока, събуди го и каза: Ставай бързо. И веригите паднаха от ръцете му.

8 Тогава Ангелът му каза: Опаши се и обуй сандалите си. И той така направи. После му каза: Облечи дрехата си и ме следвай.

9 Петър излезе и вървеше след него, и не знаеше, че това, което прави Ангелът, е истина, а мислеше, че вижда видение.

10 Като минаха първата и втората стража, дойдоха до железните врата, които водеха към града и които им се отвориша сами, те излязоха и преминаха една улица и в този час Ангелът отстъпи от него.

11 Тогава Петър, като дойде на себе си, каза: Сега разбрах наистина, че Господ прати Ангела Си и ме избави от Иродовите ръце и от всичко, което Юдейският народ очакваше.

12 И като осъзна случилото се, отиде към къщата на Мария, майка на Йоана, наричан Марко, гдето бяха събрали мнозина и се молеха.

13 Когато Петър почука на портата, една слугиня, на име Рода, отиде да чуе.

14 И като позна гласа на Петър, от радост не отвори вратата, а изтича и събщи, че Петър стои пред вратата.

15 А те й казаха: Ти не си с ума си! Но тя твърдеше, че е той. А те казваха: Това е Ангелът му.

16 В това време Петър хлопаше. А като отвориша, видяха го и се смаяха.

17 А той, като помахаше с ръка да мълчат, разказа им, как Господ го е извел из тъмницата, и каза: Кажете за това на Яков и на братята. И като излезе, отиде на друго място.

18 Като се съмна, между войниците стана голям смут, какво ли е станало с Петър.

19 А Ирод, като го потърси и не намери, разследва стражите и заповяда да ги погубят. След това слезе от Юдея в Кесария, и живееше там.

12:20-25 „Смъртта на Ирод“

20 Ирод беше разгневен на тирци и сидонци, а те се наговориха, дойдоха при него и като склониха на своя страна царския иконом Власт, молеха за мир, защото страната им

12:6-19 „Петър излиза от затвора“

Бог изпраща ангел, за да избави Петър (ст. 7). Ангелите са създадени от Бога същества, които притежават особени способности (Евр. 1:14). Понякога те приемат човешки облик, за да предадат Божие послание към хората. Но не трябва да им се отдава поклон, защото те самите са слуги Божии. Усърдната молитва на вярващите е послушана и Петър се отправя към мястото, където са събрани (ст. 12). Това е домът на Мария,

чийто син Йоан-Марк е автор на Евангелието от Марк. Молитвата на групата от вярващи е чута, но когато отговорът идва, те са изненадани и смутени (12:13-16). Много често, когато се молим, изпадаме в съмнение, което е присъщо на човешкото ни естество, но трябва да вярваме, че Бог отговаря на молитвите, търсещи изпълнението на Неговата воля. Петър бързо овладява ситуацията, искайки да предадат за случилото се чудо на Яков, брат на Исус и водач на ерусалимската църква (Мат. 13:55; Марк 6:3; Д.А. 12:17; Гал. 1:19).

пача, соскето ленгири риг парваренас пес таро тхагареско рига.

21 Тай ко иекхотно диес о Ирод, уравдо пе тхагарескере шехенца бешло ко трону тай икерелас хоратиба ангал ленде;

22 а о народос изчингадинде ципилас: Сеси Девлескоро, нума манушкано!

23 Тай гаял на дине ашариба е Девлеске, стразо иекх ангеляс таро Дел лес мударгяс, тай сине изхало тари керме муло.

12:20-25 Варнава и Савлес, присаиле Ерусалимос андо Антиохия

24 А е Девлескоро сикайба баролас тай ачхолас бут.

25 А о Варнава тай о Савлес, кана докердя и бути ирисале пес таро Ерусалимос ко Антиохия, тай лине песа е Йоанес, каскоро алав сине Маркос.

Шоро 13

О англуну мисионерско джаниба о Ап. Павлеско 13:1-3 „Бичшалдипе о Варнава тай о Савел андо арятипе“

1 Андо о Антиохескоро кхангери исине пророкос тай сикавне: Варнава, Симонос со вакерелас пес Нигер, кирине-ецос Луций, Манаини, ковата сине сикавдо кетане е щаренгоро баро е Иродос тай о Савел.

2 Тай кана аргатя е Девлеске, тай бихабя, о Свето Духо вакергяс: Ригате манца о Варнава тай о Савел букяте, ковата ме лен ка дав.

3 Палдава тховде тай пратанас пес тховде васто упрал ленде тай бичхалдя лен.

13:4-12 „Андо Кипрос“

4 Тай чука он, бичхалде таро Свето Духо ухистиле ко Селевкия, тай отхар ки Кипър.

5 Тай кана сине ко Саламин дартардеш Девлескоро пхерася ко юдейско синагоге тай исине лен е Йоанес пере со подлагарес ленцар.

6 Кана накхле састо островос жи Пафа, аракхле несавес драбарно хохавно пророкос юдейске ко алав Вариисус,

7 ковата сине е бареса Сергия Павлос, иекх гогявер мануш. Ов чингадингяс е Варнава тай е Савлес тай мангеласте те шунел о Девлескоро ворба.

8 А о драбарно Елима соскето чука вакеррелас пес лескоро алав ленге акхаренас лес тай керелас те иринел пес о баре таро апакияба.

9 Нума о Савлос, со вакерелас пес тай Павлос, пхердило пес е Свето Духоса, тай дикхляс пес лесте тай вакергяс:

се хранеше от царската област.

21 В определения ден Ирод се облече в царска дреха, седна на трона и им говореше;

22 а народът викаше: Глас божий, а не човешки.

23 Но внезапно Ангел Господен го порази, загдето не въздаде Богу слава, и той, изяден от червеи, умря.

12:20-25 Варнава и Савел, след Ерусалим в Антиохия

24 А словото Божие растеше и се разширяваше.

25 Варнава и Савел, след като изпълниха мисията, върнаха се от Йерусалим в Антиохия, като взеха със себе си и Йоана, наречен Марко.

13 Глава

Първото мисионерско пътуване на ап. Павел 13:1-3 „Изпращането на Варнава и Савел в служение“

1 В Антиохийската църква имаше някои пророци и учители: Варнава и Симеон, наречен Нигер, Луций киринеец, Манаил, съвзпитаник с Ирод четвъртовластник, и Савел.

2 Когато те служеха на Господа и постеха, Святият Дух каза: Отделете Ми Варнава и Савел за делото, за което съм ги призовал.

3 Тогава те, след като постиха и се молиха, положиха ръце на тях и ги пратиха.

13:4-12 „В Кипър“

4 И така, изпратени от Святия Дух, те слезоха в Селевкия, а оттам отплуваха за Кипър.

5 И когато стигнаха в Саламин и проповядваха словото Божие в юдейските синагоги и имаха Йоан за помощник.

6 Като преминаха целия остров до Пафос, намериха един магьосник лжепророк, юдеин, на име Вариисус,

7 който бе с управителя Сергия Павла, разумен човек. Той, като повика Варнава и Савел, поиска да чуе Божието слово.

8 А магьосникът Елима, защото така се превеждаше името му, им се противеше, като се стареше да отвърне управителя от вярата.

9 Но Савел, който се наричаше и Павел, изпълнен със Святия Дух, вгледа се в него и каза:

12:20-25 „Смъртта на Ирод“

Ирод умира от ужасна, мъчителна смърт през 44 г. сл.Хр. Убиецът на Яков на живо бил изяден от червеи (Зах. 2:8; 12:23). Не всеки грях Бог наказва веднага, но нито един грях няма да избегне Неговия съд (Евр. 9:27). Ето защо Христовото прощение трябва да се приеме днес, а не да се отлага (Рим. 3:23; 6:23; Откр. 3:20). Последният стих на тази глава прави връзка със събитията, случващи се с Варнава и Савел, които изпълняват поръчението, да предоставят помощите от антиохийската църква за ерусалимската (11:29,30; 12:25). Те се връщат в Антиохия, вземайки с тях и Марк, син на Варнавовата сестра Мария (12:12; Кол. 4:10).

13:1-3 „Изпращането на Варнава и Савел в служение“

Това е началото на първото мисионерско пътуване: Антиохия Сирийска, Кипър, Перга, Антиохия Писидийска, Икония, Листра, Дервия, Аталия (Д.А. 13,14 гл.) Църквата изпраща Савел и Варнава на служението, което Бог е определил за тях – евангелизирането на Мала Азия. Освен пасти-

рите, мисионерите и служителите, които са посветени за изпълнение на Божиите дела, всеки един християнин може да посвети себе си, своето време, пари, дарби в служба на Бога. Всеки трябва да се запита, какво може да посвети на Бога за разпространението на Евангелието.

13:4-12 „В Кипър“

Савел и Варнава използват всяка отворила се възможност, за да проповядват Благата вест за спасение. Заедно с тях е и Йоан Марк, който им помага, но в Перга се отделя от тях и се връща в Ерусалим (13:4;13). В Пафос се срещат с римския управител на острова, който пожелава да се запознае с тяхното учение (13:6,7). В миналото управителите често държали при себе си магосници, какъвто е Варисус. Този лжепророк, който не иска да приеме истината, а се стреми да отклони и всички останали от нея, разбира, че ако управителят повярва в Христос, той ще си изгуби работата. Той е изобличен от апостола и загубва физическото си зрение заради духовната слепота, с която е заблуждавал хората (13:9-11). В същото време духовните очи на римския управител се отварят и той приема Исус за личен спасител и Господ (ст. 11).

10 О, ту, пхердо секасконе хохаимаса, тай секона кхан-ваипнаса, чхаво е бенгескоро се со си чачо, нанай ли те ачхос, та те изааравес о чачо дрома е Девлеске?

11 Тай аке акана, е Девлескоро вас си упрал туте. Ка ачхос коро тай нанай тхе дикхес о кхам хари диеса. Тай ко сахати пело помрачиме тай ко каранькос тай ов нашалгьолас, роделас те ингелен лес несаво вастеса.

12 Палдава о баро о хулай дикхляс адавкха, апакиянило ачшчаря таро Девлескоро сикайбе.

13:13-52 „Андо Антиохия Писидийска“

13 А о Павлес тай лескере амала геле таро Пафа, але ко Перга Памфвайско а о Йоанас ирисало лендар тай ирисало ко Ерусалимос.

14 А он занакхле таро Перга тай ресле ки Антиохия писидийско тай ко саватоско диес ки синагога тай бешле.

15 Тай палал о гинибен е адеша тай о пророкя, о बारे ки синагога бичхалде жи ленде те вакерен: Пхралален, коли иси несаво шукар пхерася е манушенге вакерен лен.

16 О Павлес гаял Ущинило тай вастеса тай вакерелас: Муршен Израила, тай туме, колато даран таро Дел шунен.

17 О Дел гаял е Израиленгере дуняс избирингяс, тумаре даден, тай лен икалгяс таро Егюптско пхув тай ваздинде тумен вастеса тай икалгяс тумен лендар,

18 Тай труял саранда бреша парварелас ки пошали пхув.

19 Тай като мударгяс евта народя ки Хананско пхув, улявгяс лен и пхув те авел лен мирази,

20 Палал адавкха щаршел тай пинда бреша диняс лен съдиес жи ко пророкос е Самуилес.

21 Сора мангле тхагарес, тай о Дел лен диняс е Саулос е Кисевеско чхаво, мурш таро Вениаминеско коч, саранда брешенге.

22 Тай като отчхивте лес, ваздинде тхагареске е Давидос, ащал каске вакеренас: „Аракхлям е Давидос е Иесеевскере чхавес, мануш амаре илесте, ковато ка изикерел са со си Мери воя.“

23 Таро лескере кочестар о Дел сар со диняс пестар, ваздингяс е Израиляс о Уддар, о Исусас,

24 палал кана о Йоанас ангал поро те авел сине вакердо о баптизма, те иертинен пес састо Израилеско народос.

25 Тай кана докергяс о Иоанас вакерелас: Сар гиндин, кова сом? На сиом Окова, Ковато ажарен а аке, палал манде авел Иекх, Каске на сиом доста те путрав о потиня таро пире.

26 Пхралален со сиен таро Авраамеско коч, тай колато си машкар туменде, даран таро Дел аменге си бичхалде о вакяриба кайка уддараске.

27 Соскето о ерусалимска мануша тай ленгере बारे, кана Лес ни пенжарде, а би те ахальон о пророкос пхерася, колато гинибен пес секо саватос, изпхердиле пес гаял Лес крисинде.

28 Би те аракхен Лесте варесо со си мударимаске, пале измангле таро Пилатос те овел мудардо.

29 Тай кана изкерде са со си не, тай калярдо ащал Леске,

10 О, ти, който си пълен с всякакво коварство и всякаква измама, дяволски сине, враг на всяка правда! Не ще ли престанеш да изкривяваш правите Господни пътища!

11 И сега ето, ръката Господня е върху тебе. Ще ослепееш и за известно време няма да виждаш слънцето. И веднага падна върху му тъма и мрак, и като се луташе търсеше някой да го води.

12 Тогава управителят, като видя станалото, повярва и се удивяваше на учението Господне.

13:13-52 „В Антиохия Писидийска“

13 Като отплуваха от Пафос, Павел и ония, които бяха с него, пристигнаха в Пергия Памфилийска. Но Йоан се отдели от тях и се върна в Йерусалим.

14 И те, като заминаха от Перга, стигнаха в Антиохия Писидийска, и в съботния ден влязоха в синагогата и седнаха.

15 След прочитането на закона и пророците, началниците на синагогата пратиха да им кажат: Мъже, братя, ако имате слово на увещание към людете, говорете.

16 Павел, като стана и даде знак с ръка, каза: Мъже израелеви и вие, които се боите от Бога, слушайте!

17 Бог на този Израелев народ избра и въздигна бащите ни, при пребиванието им в Египетската земя и с издигната ръка ги изведе из нея,

18 и около четиридесет години време ги храни в пустинята;

19 и като изстреби седем народа в Ханаанската земя, раздели между тях земята им по жребий;

20 а след това около четиристотин и петдесет години им даде съдии до пророк Самуила.

21 После поискаха цар, и Бог им даде Саул, Кисовия син, мъж от Вениаминово коляно, за четиридесет години.

22 Като отхвърли него, въздигна им за цар Давид, за когото и каза, свидетелствайки: „Намерих мъж по сърцето Си, Давид, Есеевия син, който ще извърши цялата Ми воля.“

23 От неговото потомство Бог по обещание въздигна на Израел Спасителя Исуса.

24 А преди идването Му Йоан проповядваше покаяние и кръщение на целия Израелев народ.

25 И когато Йоан свършваше попрището си, казваше: „Кой мислите, че съм? Не съм аз Христос, но ето, след мене иде Онзи, Комуто не съм достоен да развързва обувката на нозете.“

26 На вас, мъже, братя, синове на Авраамовия род, и на онези между вас, които се боят от Бога, се изпрати словото на това спасение.

27 Защото Йерусалимски жителите и техните началници, като не познаха Него и пророческите думи, които се четат всяка събота, и като Го осъдиха, изпълниха тия думи;

28 и макар да не намериха никаква вина, достойна за смърт, поискаха от Пилата да Го убие.

29 И когато извършиха всичко, що бе писано за Него,

13:13-52 „В Антиохия Писидийска“

Антиохия Писидийска е друг град, който Павел и Варнава посещават за първи път в това пътуване, различен от Антиохия Сирийска, където по това време църквата е вече основана и се разраства (11:26; 13:1,14). Преди това в Перга, който е на около 150 км от Антиохия, Йоан Марк се отдели от групата (ст. 13). Вероятно по това време младият Марк не е така укрепнал за суровите мисионерски условия, но по-късно самият апостол Павел, нуждайки се от неговата помощ, го поканва за съработник отново (15:38; Кол. 4:10; 2 Тим. 4:11). Павел и Варнава отиват в синагогата, където по традиция, като евреи, началниците им дават думата за увещание на хората (ст. 15). Павел не пропуска възможността да изяви Пътя за спасение, свързвайки еврейската история

с живота и служението на Исус Христос – Месия, както и последиците от Неговото отхвърляне (13:16-41). Отначало той започва с това, с което всички са съгласни, тъй като юдеите се гордеят, че са богоизбран народ. Но когато апостолът обяснява как Старият Завет се изпълнява в Евангелието, много от тях не го приемат. Евангелието трябвало да се отнесе първо на юдеите, защото Божият план е чрез тях да се открие на целия свят (Бит. 12:3) Христос произлезе от Израел, за да освети всемира (Ис. 49:6; Лука 2:32). За съжаление вместо да се вслушат в истината, юдейските водачи изгонват Павел и Варнава от града (ст. 50). Когато Святият Дух ни посочва как да променим живота си, трябва да се вслушаме, иначе рискуваме да прогоним истината толкова далече, че тя никога повече да не достигне до нас.

ухлявде Лес таро каш тай тховде Лес ко лимори.
 30 Нума о Дел ваздингяс Лес мулендардар.
 31 Тай Ов ко бут диеса сикавелас пес околенте, колато Леса денас катары Галилея жи ко Ерусалимос, колато си якхиткя ашал Леске ангало мануша.
 32 Тай аме пхенас туменге шининде диндо пере даденге,
 33 кай о Дел ка дел ленгере чхавенге Ущило таро муле о Исусас, сарто си калярдо ко дуито Псаломы: „Ту сиян Моро Чхаво, Ме бянгьом Тут авдивес.“
 34 А кай Лес ваздингяс таро муле, нисар нанай, та иринел пес шинадемас вакерел гаял: „Ка дав тумен е мила тай е промисо е Давидоско.“
 35 Соскето тай авре тханесте вакерел: „Нанай те ачхавав е Светонес Моро те дикхел арамба.“
 36 Гаял о Давидос, палал поро пхириба ко Девлеско, за-
 суто тай уло тховдо паш о дада пере, тай дикхляс арамба.
 37 А Ов, Ковато о Дел Ваздингяс мулендар най те дикхел изтление.
 38 Тай чука, пхралален мек те авел туменге явине, кай Лескоро о вакяриба туменге отмекибен пес о безеха,
 39 тай кай секо, ковато апакял Лесте са со си со колестар нащине те иертисар пес таро Моисескоро адеша тай презаро Леско авел чачо свако пакяйно.
 40 Далкхеске дикхен те на ресел тумен со си вакердо таро пророкя:
 41 „Дикхен е кханилипе, дивин тумен тай ка нашалгьон соскето Ме ка керав иекх бути тумаре диесенде, Бути, ковато нанай те апакян, коли туменге авер лаке вакерел.“
 42 Кана икльонас таро юдейска синагогес о бичшибя пратанас лес те хоратинел адалкха пхерася тай ко окова саватос со ка авел.
 43 Тай кана икльонас катары синагога бут таро юдея тай катар о гудле прозелити цидинде палал о Павлос тай Варнава колато като хоратиненас ленцар, мангенас те овен ленцар ко Девлескоро шукарипе.

Годловесто пал бичшибя

44 Околе саватоске кидисале пес састо диз те шунен е Девлескере пхерася.
 45 Нума о юдея като дикхле о буте женен, изпхердиле холяса, тай отчивенас о хоратиба е Павлеско тай акушенас.

46 А о Павлес тай о Варнава хоратиненас зуралипнаса тай вакердя: Гаял сине туменге най англе те хоратинас е Девлескоро сикайба, нума туме отчивгьен лес тай читин тумен и бути кай ни сиен е биагоро дживипнаске, аке иринас амен каринго е биджута.

47 Соскето чука си вакердо таро Дел со пхенгясас: „Тховгьом Тут ведяра е дуняске, та те овес те уддар жи ко агор и пхув.“
 48 А о биджута, като шуненас адавкха, лошаненас тай ашаренас е Девлескоро сикайба тай апакянас саворе, колато сине отредиме те овен ко биагорно дживипе.
 49 Тай е Девлескоро сикайба баролас ко састе рига.
 50 А оджута ваздинде со апакянас बारे жувльен, тай е дизакере англунен упрал о Павлас тай о Варнаvas, лине лен палал пере тханендар.
 51 А он чинусардя о пулберя упрал песте, тай але ки Икония.
 52 А о чатрома пхердиле пес лошаляса тай Светоса Духоса.

снеха Го от дървото и положиха в гроб.
 30 Но Бог Го възкреси от мъртвите;
 31 И през много дни Той се явяваше на дошлите с Него от Галилея за Йерусалим и които са Негови свидетели пред народа.
 32 И ние ви благовествуваме обещанието, дадено на бащите ни;
 33 Бог го изпълни за нас, чадата им, като възкреси Исуса, както е писано във втория псалом: „Ти си Мой Син. Аз днес Те родих.“
 34 И че Го е възкресил от мъртвите и няма вече да се върне в тление, бе казал така: „Ще ви дам неизменно милостите, обещани на Давида.“
 35 Затова и на друго място казва: „Не ще дадеш на Святия Ти да види изтление.“
 36 Защото Давид, като служи на рода си, чрез Божията воля почина и се присъедини към бащите си и видя тление;
 37 но Онзи, Когото Бог възкреси, не видя тление.

38 И така, да ви бъде знайно, мъже, братя, че чрез Него ви се възвестява прощение на греховете;
 39 и от всичко, от каквото не сте могли да се оправдаете чрез Мойсеевия закон, чрез Него се оправдава всеки вярващ.

40 Внимавайте, да не би да дойде върху вас казаното от пророците;
 41 „Погледнете, презрителни, почудете се и погубете! Защото Аз върша дело в дните ви, дело, което не бихте повярвали, ако някой би ви го разказвал.“
 42 На излизане от юдейската синагога езичниците ги молеха да им говорят същото следващата събота.

43 А когато събранието бе разпуснато, мнозина юдеи и благочестиви прозелити тръгнаха след Павел и Варнава, които, беседвайки с тях, убеждаваха ги да пребъдват в Божията благодат.

Благовестие за езичниците

44 На следната събота се събра почти целият град да чуе Божието слово.
 45 Но юдеите, като видяха множеството, изпълниха се със завист и противоречаха на това, което говореше Павел, като възразяваха и хулеха.
 46 Тогава Павел и Варнава казаха с дръзновение: На вас първо трябваше да бъде проповядвано словото Божие, но понеже го отхвърляте и намирате сами себе си недостойни за вечен живот, ето, обръщаме се към езичниците.
 47 Защото Господ така ни заповяда: „Поставих Те за светлина на езичниците, да бъдеш за спасение до края на земята.“
 48 Езичниците, като слушаха това, радваха се и прославяха словото Господне и повярваха всички, които бяха определени за вечен живот.
 49 И Господното слово се разпространяваше по цялата страна.
 50 Но юдеите, като подбудиха религиозните и видни жени и градските първенци, подигнаха гонение против Павел и Варнава и ги прогониха от пределите си.
 51 Те отърсиха срещу тях праха от краката си и отидоха в Икония.
 52 А учениците се изпълваха с радост и със Святия Дух.

Шоро 14

1:1-7 „Андо Икония“

1 А ки Икония он динде кетане ки джугенгере синагога, тай чука хоратиндя, кай апакиниле бут юдея тай гърка.

2 Нума бипакяне джута вазденас, тай денас холи духовя е бичшиба мануша мамуй о пхрала.

3 Тай пале бешле отхе несаве диеса тай хоратиненас е Девлеске, Ковато сине пхерася е Светоне гудлимасте, со делас те ачхон семня ленгере вастенцар.

4 Тай бут катары диз сине сар улавде, иекх сине е юденцар, а авер е апостоленцар.

5 Тай кана ваздисало пес те ден пес о бичшибя тай о юдея, о बारे ленгере сикавенас лен те мударен лен баренцар,

6 он кана ахалиле тай нашле ко ликаонските диза, Листра тай Дервия, тай околе ленгере тханенге,

7 тай хоратиненас о гудлипе.

14:8-20 „Андо Листра таи Дервия“

8 А ки Листра бешелас несаво си мануш насвало ко пире, банго таро бияндибе панда, когато нисар на пхиргяс.

9 Ов шунелас е Павлос сар хоратинелас а о Павлос, кана задикхляс пес лесте тай дикхляс кай иси лес пакяйба те овел састардо.

10 Вакергяс уче сеси: Ущи пе пхиренге, тай ов дзипниле стразо тай пхирелас.

11 А о дуняс, като дикхле со кергяс о Павлас изчингандингяс сеси тай вакергяс е ликаонски: О Дел ачхило сар мануша, тай ухистило паш аменде.

12 Тай вакеренас е Варнаvasке Зевс, а о Павлес Юпитер, соскетто он сине बारे ко хоратиба.

13 Тай е рашая сар дел паш о Юпитереско тхан, со сине ангало диз, аненас мускарен тай анде стразо ки порта тай кетане е дуняса мангенас те ден курбани.

14 Кана шундя адавкха о апостоля о Варнаvas тай о Павлос, счхинде пе шехя, тай изчингандинде со вакеренас:

15 Муршален, соске керен адавкха? Тай аме сиям мануша сарто туменде, тай вакерас туменге иринен тумен каринго живдо Дел, Ковато кергяс о дел тай и пхув, о денизи тай са со си ленде.

16 Ковато пренакхел генерация тай мукляс саворе дуняс те пхирен пере дроменде,

17 Коли тай те на да мукляс те сикавела ацал Пескиро тумен таро дел бришин тай о диеса пхерел о ило тумаро хамаса тай лошаляса.

18 Тай като вакерде адавкха, он нащинас те астардян тай ачхавенас е дуняс те на керен тай те ден курбаня.

19 Машкар о юдея але тари Антиохия тай Икония, со подвазденас е дуняс тай он марде о Павлес баренцар тай икалде лес аври таро диз, като гиндинас кай ов муло.

14 Глава

1:1-7 „В Икония“

1 В Икония те влязоха заедно в Юдейската синагога и така говориха, че повярваха голямо множество юдеи и езичници.

2 А невярващите юдеи разбуниха и озлобиха духовете на езичниците против братята.

3 Но те останаха доста време тук, говорейки дръзновено за Господа, Който свидетелстваше за словото на Своята благодат, като даваше чрез ръцете им да стават знамения и чудеса.

4 И жителите на града се разделиха, едни бяха с юдеите, а другите с апостолиите.

5 И стана стремеж от езичниците и юдеите с началниците им, да ги охулят и убият с камъни;

6 а те, като разбраха, прибягнаха в околностите на ликаонските градове Листра и Дервия;

7 и там благовестваха.

14:8-20 „В Листра и Дервия“

Изцеление в Листра на куц по рождение

8 В Листра имаше един човек, немощен в краката, куц по рождение, седеше, и никога не бе ходил.

9 Той слушаше, когато Павел говореше, а Павел, като се взря в него и забележи, че има вяра, за да получи изцеление,

10 му каза със силен глас: Изправи се на краката си! И той скочи и проходи.

11 А тълпите народ, като видяха, какво стори Павел, издигнаха глас и казваха по ликаонски: Боговете в човешки образ са слезли при нас.

12 И наричаха Варнава Зевс, а Павла Юпитер, понеже той бе водещ говорител.

13 А жрецът на Зевс, който бе пред града им, като доведе юнци и венци, при вратата искаше да принесе жертва заедно с народа.

14 Но апостолиите Варнава и Павел, като чуха за това, раздраха си дрехите и се хвърлиха между народа, викайки:

15 Мъже, защо правите това? И ние сме като вас човеци и ви благовествуваме, да се обърнете от тези суети към Живия Бог, Който е сътворил небето и земята, морето и всичко, което е в тях;

16 Който в миналите поколения остави всички народи да вървят по своите пътища;

17 и не е престанал да свидетелства за Себе Си с благодеяния, като ни е пращал от небето дъждове и плодородни времена и изпълвал сърцата ни с храна и веселие.

18 И като говореха това, едвам успяха да възспрат тълпата да им принесе жертва.

19 Между това дойдоха някои юдеи от Антиохия и Икония и надумаха тълпата срещу Павел и те го пребиха с камъни и го извлякоха въвн от града, мислейки го за мъртъв.

1:1-7 „В Икония“

В Икония Бог извършва чрез Павел и Варнава знамения и чудеса в потвърждение на Божието слово, но въпреки това хората реагират по различен начин на тяхната проповед (14:1-3). Едни приемат, а други отхвърлят, като се ожесточават още повече (14:4,5). Убиването с камъни според еврейския закон е форма на смъртно наказание за богохулство. Поради заплахата от убийство, двамата апостоли заминават за Листра и Дервия, които също се намират в Галатийската област (ст. 6,7).

14:8-20 „В Листра и Дервия“

Когато жителите на Листра виждат извършеното чрез Павел чудо, те ми-

слят, че Зевс и Хермес (богове в римската митология) са дошли при тях, като бързат да прославят апостолиите (14:1-14). В своята проповед Павел и Варнава разкриват, че Бог никога не лишава хората от свидетелство за Себе Си (14:15-18). Дори дъждът и реколтата изявяват Неговата милост. По-късно Павел пише, че свидетелството чрез природата, прави хората без оправдание за тяхното неверие (Рим. 1:20). Всичко, което заобикаля човека, е доказателство, че Бог съществува и милостта Му е безкрайна. Трудностите и страданията, които претърпяват двамата апостоли, заради настойчивото проповядване на Благата вест за спасение, е потвърждение за тяхната преданост и вяроност към Бога (14:19,20).

14:20-28 „Ирисалле андо Антиохия Сирийска“

20 А кана е чатроме тергьонас труял лесте, ов Ущило, та диняс ки диз тай ки явине гело е Варнава са ко Дервия.

21 Тай палал като хоратинелас о гудлипе ко окова диз тай сине бут чатрома, ирисале пес ки Листра, Икония тай Антиохия,

22 тай киденас манушен колато тхе ачхон ко апакияба, тай сикавенас ко бут холя, та те накхен ко Девлескоро тхагарипе.

23 Тай ординена презвитеря секоне кхангиряте молинас пес тай бихабенас, преденас лен ко Дел. Колато апакиянас.

24 Тай като накхле презаро Писидия, але ко Памфлия,

25 тай хоратиненас о сикайба ко Перга, тай ухистиле ки Аталия.

26 Отхар геле ки Антиохия кате сине динде ке Девлескоро гудлипе, ки бути, колато кердьол.

27 Тай като ресле тай кидинде е кхангирен он вакерде са со сине со изкергяс о Дел ленцар тай сар сине путердо е езичникенде о вудар, та те апакиян.

28 Тай отхе бешле бут диеса пе чатроменца.

Шоро 15**15:1-21 „Кидисапе андо Ерусалимос“**

1 А несаве ухистиле таро Юдея тай сикавенас е пхрален тай вакеренас: Коли на керен тумен сунети сарто о Мойсей диняс нащи ка уддарена лен.

2 Тай чука, като ачхило чхингардя тай бут вакейба машкар ленде тай о Павлес тай о Варнава о пхрала вакерде о Павлеско тай о Варнава тай несаве авер те жан адалкха ко Ерусалимос жи ко апастоля тай о презвитеря.

3 Он гаял о бичхалде тари кхангеря со накхенас презаро Финикия тай презаро Самария, та вакеренас пал ирингьовен пес о езичникя тай бут баро лошаиба сине саворе пхрален.

4 А кана ресле ко Ерусалимос сине ресле таро кхангиря тай таро апастоля тай о презвитеря, тай вакеренас са со кергясас о Дел ленцар. тай сар Девел дел вудара пал биджутенге.

5 Вакердя он, несаве колато апакияниле машкар о фарисея Ущиле та вакеренас: Соске си требул те керен сунети е езичникьен, тай вакерел пес те астарден е Моисескоро ордина.

6 О апостоля тай о презвитеря кидисале пес тай размангенас адайкха бути.

7 Тай палал бут пучиба о Петрос Ущинило, тай вакергяс ленге: Пхрален, туме жанен кай ко англуне диеса о Дел ваздингяс ман машкар туменде, гаял о езичникя мере моса те шунен о евангелско сикайба тай те апакиян.

8 Тай о Илодикхленго о Дел диняс якхитка като динас лен о Свято Духос сарто тай амен;

9 тай ни керел нисави несаво машкар амен тай лен, като шужарел о ило ленгере апакиямаса.

10 Акана, гаял соске зумаса е Девлес, та те тховас ко

14:20-28 „Завръщане в Антиохия Сирийска“

20 И когато учениците се събраха около него, той стана и отиде в града, а на другия ден отиде с Варнава в Дервия.

21 И като благовестваха в този град и придобиха доста ученици, те се върнаха в Листра, Икония и Антиохия,

22 като утвърждаваха душите на учениците, като ги увещаваха да постоянстват във вярата и поучаваха, че през много скърби трябва да влезем в царството Божие.

23 И като им ръкоположиха презвитери за всяка църква, помолиха се с пост и ги повериха на Господа, в Когото бяха повярвали.

24 И като минаха през Писидия, дойдоха в Памфилия;

25 и след като говориха Словото в Пергия, слязоха в Аталия;

26 а оттам отплуваха за Антиохия, откъдето бяха поверени на Божията благодат за делото, което и свършиха.

27 Като пристигнаха и събраха църквата, разказаха всичко, каквото Бог бе направил и как бе отворил врата на вяра за езичниците.

28 И там престояха немалко време с учениците.

15 Глава**15:1-21 „Съборът в Ерусалим“**

1 А някои, дошли от Юдея, учеха братята, че ако не се обрежат по Мойсеевия закон, не може да се спасят.

2 И като произлезе разногласие и немалък дебат между тях от една страна и Павел и Варнава – от друга, определиха Павел и Варнава и някои други от тях да отидат по тоя въпрос при апостолиите и презвитерите в Йерусалим.

3 Те така, изпратени от църквата, минаваха през Финикия и Самария, като разказваха за обръщението на езичниците и доставяха голяма радост във всички братя.

4 И като пристигнаха в Йерусалим, бяха приети от църквата, от апостолиите и презвитерите, и разказаха всичко, което Бог бе направил чрез тях и как отвори вратата на вярата за езичниците.

5 Тогава станаха някои повярвали от фарисейската секта и казваха, че на езичниците трябва да им се заповяда да се обрязват и да пазят Мойсеевия закон.

6 Апостолиите и презвитерите се събраха, за да разгледат този въпрос.

7 След дълго съвместно разискване Петър стана и им каза: Мъже, братя! Вие знаете, че Бог от първите дни избра помежду ни мен, и от моята уста езичниците да чуят словото на благовестието и да повярват;

8 и Сърцеведецът Бог им засвидетелства, като им даде Святия Дух, както и на нас;

9 и не направи никаква разлика между нас и тях, като очисти чрез вяра сърцата им.

10 Сега, прочее, защо изпитвате Бога, като възлагате на

14:20-28 „Завръщане в Антиохия Сирийска“

Павел и Варнава се връщат отново в градовете, където са заплашвани и нападнати, за да окуражат вярващите там (ст. 21,22). Една от причините да се върнат, въпреки риска за живота им, е необходимостта от организирането на църковно ръководство, отговарящо на определени изисквания (1Тим. 3:1-7; Тит 1:5-9). Те поставят духовни водачи, които да помагат на вярващите в израстването им (ст. 23). Със завръщането на Павел и Варнава в Антиохия Сирийска завършва първото им мисионерско пътуване (14:24-28).

15:1-21 „Съборът в Ерусалим“

Проблемът, който възниква в антиохийската църква, е да се обрязват ли повярвалите езичници, според юдейските обичаи (Бит. 17:10; Лев. 12:3; Д.А. 15:1). Павел разбира, че на юдеистите е необходимо да се даде отпор, за да не станат препятствие в разпространението на Евангелието между езичниците (15:24). Апостолиите осъзнават, че старозаветният закон е много важен, но спасението е единствено чрез вяра в Исус Христос (15:10,19; Гал. 2:1,16; 3:24,25). Поучителен е начинът за разрешаването на конфликта (15:2). Проблемът трябва да се разисква в присъствието на лидери с духовна зрялост и опит, чрез Божието слово, за да се вземе мъдро решение.

меня е чатрома амути со ни о дада амаре ни аме ащи те пхиравас?

11 Аме апакаяс, ка аме ка уддара амен таро гудлипе е Девлескоро о Исусас също сарто тай он.

12 Палдава састо бут жене со сине ачхиле тай шуенас о Варнава тай о Павлос те вакерен саве семня о Дел кергясас ленцар машкар о биджута.

13 Тай палал кана етердя он те хоратинен о Яков лиляс о пхерас тай вакергяс: Муршен, пхрален, шунен ман.

14 О Симонас вакергяс сар о Дел англедар гело паш о езичникя, та те лел машкар ленде манушен Пере алавесте.

15 Адалкхеса сине кердионя е пророкескере пхерася, сарто си калярдо:

16 „Палал адавкха ка иринав. Тай пале ка ваздав со перенас тари Давидеско скиня, Тай пале ка изваздав о араибла лакаро Тай пале ка изваздав,

17 Та те роден е Девлес окола таро мануша, Тай саворе дуняс, колато вакерен пес Ме алавеса“

18 Вакерел о Дел, Ковато керел те овел вакердо адавкха таро вековя.

19 Адалкхеске, ме сиом адеша те на кхерес пхарипе, иринендя пес каринго о Дел биджута.

20 Та те калярас те изикерен пес таро кханваипнар иконенге, таро пхириба, тай таро тасавно хабе тай ратвало.

21 Соскетото панда ко пурано диеса саворе дизенде исине асалка колато дартардеш е Моисескере ордина, ковато гиненас пес секо саватос ко синагогес.

15:22-35 „Месаджо кидисайпе ки апакайне биджута“

22 Палдава о аностоля тай о презвитеря ки састи кхангери аракхле кай си лачхес те алон машкар песте о Юдас, со вакерелас пес Варсава, тай о Силас со сине англуне машкар о пхрален тай лен те бичхален ки Антиохия кетене е Павлоса тай е Варнава.

23 Тай калярде жи ленде гаял: Таро о апостоля тай о попхуре пхрала састипе жи ко пхрала, колато си биджутенге ки Антиохия, Сирия тай Киликия.

24 Соскетото шунгям, кай несаве колато икистиле аменцар тумен джилярде пе пхересенцар, тай аравде тумаре вога кана туменге вакеренас те керен тумен сунети тай те гаран о ордина би те лен амендар ординяпе,

25 Аме, кетане алям сар иекх, аракхлям лачхеске те бичхалас жи туменде кетане со дехас е Варнава тай е Павлас.

26 мануша колато денас по трайос ацало о алав амаре Девлеске о Исус Христос.

27 Тай аме бичхалас е Юдас тай е Силас, туменге те вакерен тай моса о сарто бука.

28 Соскетото аменге дикхлило лачхес таро Свето Духос тай аме те на туменге тховас авер бука, сивай адавкха со си шукар:

29 те икерен туме таро хабе со си идоло ратвало тай тасавдо тай таро пхириба колестар коли астардян тумен, лачхес ка овел. Састипнаса.

Юда, Сила, Павлос тай Варнава андо Антиохия

30 Тай гаял, е бичхалденге ухистиле ки Антиохия тай като кидинде саворен со апаканас дине лен о каляриба.

31 Тай пякайне кана гиндя лошаненас пал параклето.

32 А о Юдас тай и Сила, колато сине тай пророка вакерен

врата на учениците хомот, който нито нашите бащи, нито ние можахме да понесем.

11 И ние вярваме, че с благодатта на Господа Исуса Христа ще се спасим, както и те.

12 Тогава цялото множество млъкна и слушаше Варнава и Павел, които разказваха какви знамения и чудеса Бог направи чрез тях между езичниците.

13 И след като млъкнаха те, заговори Яков: Мъже, братя, чуите ме.

14 Симон обясни, как Бог изпърво посети езичниците да си избере от тях народ за Свое име;

15 и с това са съгласни думите на пророците, както е писано:

16 „След това ще въздигна и ще съзидам падналата Давидова скиния и каквото е разрушено в нея, ще възстановя и ще я изправа,

17 за да потърсят Господа останалите човеци и всички народи, които са назовани с Моето име, казва Господ, Който прави всичко това“.

18 Явни са Богу отвеки всичките Му дела.

19 Затова аз нареждам да не притесняваме обръщащите се към Бога езичници,

20 но да им пишем да се въздържат от скверните идоли, от блудство, удавено и кръв.

21 Защото от стари времена във всеки град си има хора, които проповядват Мойсеевия закон в синагогите, където се чете всяка събота.

15:22-35 „Посланието на Събора до повярвалите езичници“

22 Тогава апостолите и презвитерите с цялата църква намериха за добре да изберат помежду си Юда, наречен Варсава, и Сила, първенци между братята, и да ги пратят в Антиохия заедно с Павел и Варнава;

23 като по тях им написаха следното: От апостолите, презвитерите и братята поздрав до братята от езичниците в Антиохия, Сирия и Киликия.

24 Понеже чухме, че някои, излезли от нас, са ви разколебали с речите си и смутили душите ви, като говорели да се обрязвате и пазите закона, което не сме заръчвали;

25 Ние в единомушие сметохме за добре да изберем мъже и ги пратим при вас заедно с възлюбените нам Варнава и Павел;

26 човеци, предали живота си за името на нашия Господ Исус Христос.

27 И така, ние пратихме Юда и Сила, които чрез слово ще потвърдят.

28 Защото угодно бе на Святия Дух и на нас да не ви налагаме никакво бреме, освен тези нужни неща:

29 Да се въздържате от идоложертвено, и кръв, от удавено и от блудство. Като пазите това, добре ще направите. Укрепвайте се!

Юда, Сила, Павел и Варнава в Антиохия

30 И така, изпратените пристигнаха в Антиохия и като събраха народа, дадоха писмото.

31 А вярващите, като го прочетоха, зарадваха се за утехата.

32 Юда и Сила, бивайки сами пророци, със слово увещаха

15:22-35 „Посланието на Събора до повярвалите езичници“

Това писмо е отговор на въпроса, поставен от вярващите езичници в Сирийска Антиохия, което ги успокоява (15:1,2,30,31). Те разбират, че не е необходимо да стават юдеи, за да бъдат спасени, а Бог чрез

благодатта си им дарява вечен живот в името на Господ Исус Христос. Заедно с Павел и Варнава, старейте от Ерусалим изпращат в Антиохия Юда (Варсава) и Сила, които увещават тамошните християни (15:31-35). Сила става по-късно съподвижник на апостол Павел в неговото второ мисионерско пътуване (15:40).

нас е пхраленге бут пхерася тай он ачхонас.

33 Тай като бешле отхе несаве диеса, о пхрала лен мукле мироса те иринен пес паш околенте, колато лен бичхалдесас.

34 А и Сила дикхляс кай си лачхес те бешел панда отхе. А Юда ирисаиле пес ки Йерусалим.

35 А о Павлес тай о Варнаvas ачхиле ки Антиохия, тай кетане буте авенцар сикавенас тай хоратиненас е Девлескоро сикайба.

15:36-41 „Улавдипе Павлеске тай Варнаvesке“ Дуйто мисионерско джаниба

36 Палал несаве диеса о Павлес вакергяс е Варнаvasке: Те иринас аме ки саворе диза, кате хоратингям е Девлескоро сикайба, тай те дикхас е пхрален сар си.

37 Тай Варнава сине гогяте, та те лен песа е Йоанас со вакерелас пес Маркос,

38 а о Павлес на аракхелас лачхес адавкха те лен песа околес, ковато отчхивтяс пес лендар панда ката ро Памфилия тай на геле ленцар ки бути.

39 Тай чука икисти чингардя машкар ленде гаял кай он меклипе пес иекх иекхестар тай и Варнава лиляс е Маркос тай геле ко Кипър,

40 О Павлос лиляс е Силас, тай гело таро пхрала е Девлескоро шукарипе.

41 Тай наххло презаро Сирия тай Киликия тай долачхорелас и кхангеря.

Шоро 16

16:1-5 „Кетанипе о Тимотейско ки Павлос тай и Силас“

1 О Павлос ресло ко Дервия тай Листра, отхе исине иекх чатром ко алав Тимотей, чхаво иекххе со невоапакяни жутни, тай о дад елининос.

2 Якхитно сине дехунук таро пхрала ко Листра тай Икония.

3 Лес о Павлес лиляс те ингелел лес песа, адалкхеске лес кергяс сунети сарто о юдея, колато сине околе тханенде, соскето саворе жаненас кай о дад сине елининос.

4 Тай като пхиренас ко диза, денас лен вакяриба со делас пес таро апостоля тай презвитеря ко Ерусалимос, та те гаравен лен.

5 Чука о кхангирия ачхонас ко апакияба, тай диес диесестар ачхонас по бут.

16:6-12 „О Павлоско дикхипе пал джанипе андо Македония“

6 Тай о апостоля пренахкле о Фригийска тай Галатийска риг, ленге сине муклипе таро Свето Духо те дартадеша о пхерася ки Азия,

7 тай като але трукял и Мизияс мангенас те жан ки Витания, нума о Духос на делас лен.

8 Тай чука, като наххля и Мизияс ухистиле ки Трорадас.

9 Тай сикавдило пес и рате о Павлоске дикхипе: Иекх македонцос тергюлас тай пратаналас пес, тай вакерелас:

15:36-41 „Разделянето на Павел и Варнава“

Павел и Варнава рязко се разграничават заради мнението си относно Варнавовия племенник Марк. Павел не иска да го вземе в това пътуване, поради това, че Марк ги изоставя в първото мисионерско пътуване още в Памфилия (13:13). Това разногласие застава двамата мисионери да организират отделни групи и да проведат своята деятелност в две различни направления (15:39,40). Второто мисионерско пътуване, в което участват Павел и Сила, започва около три години след завършването на предходното. Двамата посещават много градове не само в Мала Азия, където Павел пребивава по време на първото пътуване, но поставят началото и на църквите в Гърция. По-късно Марк отново става необходим на Павел за служението (Кол. 4:10). Християните невинаги са съгласни

братята и много ги утвърдиха.

33 След като престояха там известно време, братята ги пуснаха с мир при апостолите.

34 Но Сила намери за добре да остане там. А Юда се върна в Йерусалим.

35 Павел и Варнава останаха в Антиохия, като поучаваха и благовестваха заедно с мнозина други словото Господне.

15:36-41 „Разделянето на Павел и Варнава“ Второ мисионерско пътешествие

36 След няколко дни Павел каза на Варнава: Да идем пак по всички градове, където проповядвахме словото Господне, да нагледаме братята ни как са.

37 Варнава изказа мнение да вземат със себе си Йоан, наричан Марко.

38 Но Павел настояваше да не вземат със себе си отделилия се от тях в Памфилия и не отишъл с тях по делото, за което бяха изпратени.

39 И стана разпра, така че те се разделиха един от други; Варнава, като взе Марка, отплува за Кипър;

40 а Павел избра Сила и тръгнаха, предаден на Божията благодат от братята,

41 и минаваше през Сирия и Киликия, и утвърждаваше църквите.

16 Глава

16:1-5 „Присъединяването на Тимотей към Павел и Сила“

1 Павел пристигна в Дервия и Листра. И там имаше някой си ученик, на име Тимотей, син на една новоповярвала юдейка и баща грък;

2 Засвидетелстван между братята в Листра и Икония.

3 Него Павел поиска да вземе със себе си и като го взе, обряза го поради юдеите, които бяха по онези места, понеже всички знаеха, че баща му бе грък.

4 И като ходеха по градовете, заръчваха им да пазят наредбите, отредени от апостолите и презвитерите в Йерусалим.

5 И църквите се утвърждаваха във вярата и се умножаваха числено всекидневно.

16:6-12 „Видението на Павел да отиде в Македония“

6 Като преминаха Фригия и Галатийската област, бяха възпрени от Святия Дух да проповядват словото в Азия.

7 И като дойдоха в Мизия, опитваха се да идат във Витиния, но Духът не им позволи.

8 И като отминаха Мизия, слязоха в Трорада.

9 През нощта на Павла се яви видение: Един мъж, македонец, стоеше пред него и го молеше: Ела в Македония и помогни ни!

понежиде си, но проблемите могат да бъдат разрешени, като се признае разногласието и се остави да бъде разрешено по Божията воля.

16:1-5 „Присъединяването на Тимотей към Павел и Сила“

Павел пристига отново в Дервия и Листра, където при първото си мисионерско пътуване е бит с камъни, като вижда плодовете на своя духовен труд, които Бог възраства. Такъв е Тимотей, чиято майка и баба повярват и постоянно го направляват във вярата (2Тим. 1:5). Той е син на еврейка и грък, т.е. полукръвен от юдейска гледна точка. От Тимотей не се изисква да бъде обрязан според Ерусалимския събор (Д.А.15), но той го прави доброволно, за да се избегнат конфликтите и да бъде прието свидетелството му за Христос между юдеите в мисионерското му служение.

Авен ки Македония тай джугисар аменге.

10 Тай като дикхляс о суно, стразо роделас сар те жас ки Македония, кате алям жи отхе, кай о Дел аменге вакерел те хоратинас о гудлине ленге.

11 Тай чука, кана гелям таро Троада, гелям чачо каринго Самотрак, а о окова диес ко Неапол,

12 Тай отхар ко Филипи ковата си бари диз катар Македония, тай си бари колония. Адалкхе бешлям несави диес.

16:13-15 „Иертипе и Лидоске“

13 А ко саватос иклям аври тари вудара каринг иекххе лейнате, кате кай отхе киден пес те пратанен пес тай бешасас, та хоратинасас отхе е жувленге.

14 Тай несави со даралас таро дел жувли ко алав Лидия, таро диз Тиатир, со бикенелас басмя, шунелас тай о Дел путергяс о ило лакоро те шунел адавкха, ковата о Павлес хоратинелас.

15 Тай кана болавгяс пес ой тай о кхер лакоро ой пратанас амен со вакерелас: Коли сиян ко апакияба Девлеско ден ме кхересте тай бешен. Тай отхе ачхилиям.

16:16-40 „О Павлос тай о Силас андо пханглипе“

16 Тай иекх диес, като жасас ко молитвено тхан, ресляс амен иекхе чхая, колато исине со ангал вакарелас духоаса тай адалкхеса анелас песке бари лове пере сейбиеске.

17 Ой жалас палал о Павлос тай аменге ой чингаделас тай вакерелас: Адалкха мануша си измекаря Девлеске, колато туменге хоратинен о чачо дром те удара тумен.

18 Адавкха керелас бут диеса. А сокето адавкха холяса е Павлеске, ов ирисало пес тай вакергяс е духесте: Ваке-ряв туке ко алав е Исуске Христоске те икълос латар. Тай икистило ко сарто сахати.

19 А лакоро баро като дикхляс кай икистило тай нанай те овел лове долгяс е Павлес тай е Силас тай ингелгяс лен ко ангало बारे.

20 Тай като лен икалде паш е дизакере крисис вакерде: Адалкха мануша си юдея тай разаравен амари диз,

21 кана хоратинен бука колато нанай прилас аменге, сар романуря те лас вай те гаравес.

22 Кана шунде о дуняс адавкха ваздисале пес упрал ленде, е дизакере съдиес разчхинле пе шехя, тай вакерде лен те марен ровляса.

23 Тай като марде лен бут чхивте лен ко пханглипе, тай вакерде е бареске те, гаравес лен шукар;

10 След видението веднага поискаме да тръгнем за Македония, като заключихме, че Господ ни призовава да благовествуваме там.

11 И така, като отплавахме от Троада, стигнахме направо в Самотрак и на следващия ден в Неапол,

12 и оттам във Филипи, който е главният град на колонията в тази област на Македония. В този град престояхме няколко дни.

16:13-15 „Обръщението на Лидия“

13 А в съботата излязохме извън града при една река, където имаха обичай да се молят, и като седнахме, говорехме на събралите се жени.

14 И една богобоязлива жена от град Тиатир, на име Лидия, търговец на пурпурни платове, слушаше и Господ ѝ отвори сърцето да внимава на това, което говореше Павел.

15 И като се кръсти тя и близките, ни помоли: Ако сте ме приели вярна Господу, влезте и останете в къщата ми. И принуди ни.

16:16-40 „Павел и Сила в затвора“

16 И като отивахме на молитва, срещна ни една слугиня, която имаше гадателски дух, и докарваше голяма печалба на господарите си с врачуването си.

17 И като вървеше след Павел и след нас, тя викаше: Тези човеци са слуги на Всевишния Бог и ни възвестяват път за спасение.

18 Това тя правеше през много дни. А Павел, отегчен, се обърна и смъмри духа: В името на Исуса Христа ти заповядвам да излезеш из нея. И излезе в същия час.

19 Тогава господарите ѝ, като видяха, че надеждата им за печалба изчезна, хванаха Павел и Сила и ги завлякоха на пазара при управниците.

20 И като ги доведоха пред съдиите, казаха: Тези човеци, са юдеи и смушават града ни;

21 като проповядват обичаи, каквито ние, като римляни, не бива нито да приемаме, нито да изпълняваме.

22 Тогава тълпата налетя върху тях, а началниците раздраха дрехите им и заповядаха да ги бият с тояги;

23 и като им наложиха много удари, хвърлиха ги в тъмница, и заповядаха на тъмничния началник да ги пази здраво.

16:6-10 „Видението на Павел да отиде в Македония“

Святият Дух два пъти прегражда пътя на Павел и съработниците му, докато не получава видение с точно направление за проповядване на Евангелието (16:6-9). Бог отваря врата за достигане на благата вест в Европа и мисионерите послушно се покоряват, заминавайки за Македония. Не е посочено по какъв начин Святият Дух не позволява на Павел да проповядва в Азия. Може би чрез видение, пророчество, вътрешно убеждение или друг способ? Има няколко важни стъпки, когато християнинът търси Божиата воля: 1) убеждение, че замислите съответстват на Божието слово; 2) съветване с по-опитни християни; 3) проверка на мотивите и намеренията, да не би да се преследва някаква собствена цел; 3) молитва и пост, така че Бог да подреди и устрои обстоятелствата.

16:11-15 „Обръщението на Лидия“

След като по призива на Святия Дух Павел идва в Македония, първите, към които се обръща с евангелската вест, са група жени (16:13). В резултат повярва една от слушателките и целият ѝ дом – Лидия, влиятелна жена, която се занимава с търговия на платове (ст. 14,15). Така се отваря вратата за служение по тези места и основаване на църква, до която по-късно апостолът адресира едно от посланията си. Посланието към Филипяните разкрива искрената любов и привързаност на Павел към тези вярващи.

16:16-40 „Павел и Сила в затвора“

Предсказването на съдбата чрез демонични сили е обичайно занимание в гръцката култура. Слугинята, която чрез врачуване донася печалба на господарите си, има предсказвателен дух (16:16,17). Макар че това, което тя казва, е вярно, Павел не го одобрява. Ако той беше приел, това би могло да създаде впечатление, че Евангелието, което проповядва, е свързано със зли духове и проповедта за Христос щеше да се изопачи (16:18). Правдата и злото са несъвместими. След като фалшивото приятелство – една от основните тактики на сатана срещу християните, е разкрито той веднага пристъпва към другата – преследване. С разкъсани дрехи, пребити, краката им стегнати в клада, Павел и Сила са хвърлени в затвора (16:19-24). Въпреки печалните обстоятелства в затвора, по време на среднощното хваление и молитва, Бог ги освобождава по чуден начин от оковите (16:25,26). Според римските закони, при бягство на затворник тъмничарят трябвало да поеме смъртта вместо него (12:19). Убеден в предстоящото му наказание, началникът на затвора иска да се самоубие (ст. 27). Павел не се възползва от възможността да избяга, а използва ситуацията да доведе до спасение не само човека, който мислел, че е безнадежден и изгубен, а и цялото му семейство (16:28-34). Павел и Сила са наказани заради Евангелието като престъпници, но излизат не само от затвора, а и от града, като победители, продължавайки да проповядват и увещават в Исусовото име (16:35-40).

24 Ковато, като лиляс адайка ордина, чхивгяс лен ко андрунине ко пханглипе, тай пханггяс шукар о пире ленгере ки клада.

О Павлос тай о Силас тай делкоченге андо джендемос

25 А ко машкари рат, кана о Павлас тай о Силас молинас пес тай гилябенас таи ашаренас е Девлес, а о пхангле отхе шуненас лен,

26 Тай ачило баро кунипе, та о темеля е пханглипнаскоро кунинас пес тай стразо саворе вудара путердиле пес, тай о оковя саворендар путердиле.

27 Тай о тунярико гуно кана жангавдило тай дикхгяс о пханглипе о вудара путерде, икалгяс чхури тай мангенас те мударелас пес гиндилас кай о пхангле нашля.

28 А о Павлес изчингадингяс уче сеси: Ма кер нисаво кханлипе ащал туке, соскетото саворе сиям атхе.

29 Ов манггяс ламба ухистило андре, тай издралас пело ангал о Павлес тай о Силас,

30 тай икалгяс лен аври вакергяс: Манушен, со тебе те керав, та те уддарас амен?

31 А он вакерде: Апакя андо Девел о Исус Христос, тай ка уддарас тут тай то кхер торо.

32 Тай хоратинде е Девлескоро сикайба леске тай саворенге, колато сине ко кхер лескоро.

33 Тай ов лен лиляс ко сар сахати презари рат тай тховгяс е марибя, тай стразо болавгяс пес, ов тай саворе енданя.

34 Тай като ингелгяс лен пхе кхере, тховгяс софра, тай апакияниле ко Дел лошаляса пе састоне кхереса.

35 А кана аччило явине е дизакере криесес бичхалде пе измекерен те вакерен: Муken околе манушен.

36 Тай о баро вакергяс е пхерася е Павлескере тай вакерелас: О дизакере съдиес бичхалде тумен те мукав ака гаял икльон тай жан Девлеса.

37 А о Павлес леске вакергяс: Марден амен ангал манушенде би те овас крисеме, аме сиям римляня тай амен чхивтен ко пханглипе тай акана чоравно тай амен икален? Адавкха на ачхол, а он мек те авен тай амен те икален.

38 Тай о измекеря вакерде адалкха пхерася е дизакере съдиенге а он кана шунде кай си римляне дараниле,

39 тай але та лен пратанас, те овен лачхе, тай като икалде лен, тай манген те жан песке тари диз.

40 А он, като икистиле таро пханглипе дине кн Лидия, тай като дикхле о пхрала, дине лен шанги таи отхар занакхле песке.

Шоро 17

17:1-9 „О Павлос тай о Силас андо Солунес“

1 Тай като нахкле презаро Амфипол тай Аполония, ресле ко Солунес, кате исине юдейско синагогес.

2 Тай сар керелас бутивар о Павлес диняс паш ленде, тай трин сабата ленцар ракирдяс о каляриба.

3 Тай сикавелас ленге, кай о Христос требул те чинуил тай те ухтел мулендар, тай Адавкха Исус, Ковато вакерелас ов, ме леске хоратинав си о Христос.

4 Тай несаве лендар апакиянас тай леса пхиренас е Павлеса тай е Силаса, чука кай бут жене таро гъркя сине, тай

24 Който като получи такава заповед, ги хвърли във вътрешната тъмница, и стегна краката им в клади.

Павел и Сила в хваление и поклонение в затвора

25 И посреднощ Павел и Сила се молеха и славеха Бога, а затворниците ги слушаха.

26 Изведнъж стана голям трус, така че тъмничните основи се потресоха и веднага всички врати се отвориха, и оконите на всички паднаха.

27 А тъмничният началник, като се събуди и видя, че тъмничните врати са отворени, извади меч и искаше да се убие, понеже мислеше, че затворниците са избягали.

28 Но Павел извика силно: Не прави нищо лошо на себе си, защото всички сме тук.

29 Той поиска светило, втурна се и разтреперан падна пред Павел и Сила;

30 и като ги изведе вън, каза: Господа, какво трябва да сторя, за да се спася?

31 А те отговориха: Повярвай в Господа Исуса Христа, и ще се спасиш ти и домът ти.

32 И говориха словото Господне нему и на всички, които бяха в дома му.

33 Като ги прибра в онзи час през нощта, оми раните им и веднага се кръсти той и всичките му близки;

34 и като ги заведе в къщата си, сложи им трапеза и се зарадва с целия си дом, защото повярва в Бога.

35 И когато се съмна, съдиите изпратиха надзиратели, които казаха: Пусни онези човеци.

36 Тъмничният стражар каза за това на Павел: Началниците пратиха да ви освободим, затова сега излезте и си идете с мир.

37 Но Павел им каза: Биха ни публично без съд и ни хвърлиха в тъмница нас, римски граждани, сега тайно ли ни пускат? Не, нека дойдат и ни изведат те.

38 Градските служители съобщиха на началниците тези думи, а те се уплашиха, като чуха, че са римски граждани.

39 И дойдоха, и се извиниха пред тях, изведоха ги и помолиха да излязат от града.

40 И те, като излязоха из тъмницата, отидоха в Лидини, видяха братята, насърчиха ги и си тръгнаха.

17 Глава

17:1-9 „Павел и Сила в Солун“

1 Като преминаха през Амфипол и Аполония, дойдоха в Солун, където имаше юдейска синагога.

2 И Павел, по обичая си, влезе при юдеите и три съботи разискваше от Писанията;

3 като им излагаше и доказваше, че Христос трябваше да пострада и да възкръсне от мъртвите и че Този Исус, Който аз ви проповядвам, Е Христос.

4 И някои от тях повярваха и се присъединиха към Павел и Сила, едно голямо множество богобоязливи елини, а

17:1-9 „Павел и Сила в Солун“

Проповядвайки в синагогите, Павел започва с Писанията от Стария Завет и обяснява тяхното изпълнение в Исус Христос – Месия, като излага на слушателите най-напред известното, а после новото. Това е добър пример за свидетелстване, като се започне с това, което е близко и вълнува слушателя, за да се привлече вниманието му, а след това да

се насочи към Христос, Който е Истината (17:1-4). Завистта на юдеите относно популярността на апостолите и разрастването на Христовото учение е причината за подстрекателството им към размирици в града (17:5). Слухът, който се носи за първите християни, е, че „обръщали света“, където се появят (17:7). Това е така, защото светът се нуждае от промяна, а силата на Евангелието преобразява хората и води до пълна промяна в живота им.

ма хари таро англуне жене лендар.

5 Нума о юдея холяме лине несавен кханиле манушен тай билачше таро курко кидинде, тай като кидинде бутен пале упрал о кхер е Ясоновско тай роденас е Павлас тай е Силас, та те икален лен ангало дуняс.

6 Ингелдя о Ясонас, тай несаве таро пхрала ангало дикзакере барен тай чингаденас: Адалкха си колато аравен е дуняс, колато але атхе,

7 тай о Ясон кидингяс лен тай он лине те керен мамуй о Кесари ордина, та вакеренас, кай иси авер тхагар о Исусас.

8 Тай бунтоине о народос тай дизякоро баро, като шунде адавкха.

9 А кана лине о якхиткипе о Ясонас тай окола мукле лен.

17:10-15 „Андо Берия“

10 А о пхрала сигоне бичхалде е Павлес тай е Силас презари рат ко Берия, тай он като ресле отхе, геле ки юдейско синагога.

11 Тай Бериянас сине лачхендар таро Солуня лине о сикайба лендар тай секо диес сикавенас о каляриба, та те дикхен дали давкха си чачес.

12 Тай бут лендар апакияниле, тай таро баре со сине гъркинес, а таро мурша хари.

13 А о Солонескере юдея, кана ахалиле, кай ко Берия о Павлос дартадеша Девлескоро ворба, але отхе тай бунтуине е дуняс.

14 Палдава о пхрала стразо икалде о Павлос, та ингелде лес каринго денизи, а о Силас тай о Тимотеяс аххиле панда отхе.

15 А окола, колато ленцар сине е Павлес ингелде лес ки Атина тай като лине лендар вакериба жи ко Силас тай Тимотей те авен кити ащи сиго жи ленде, он занакхле песке.

17:16-34 „Андо Атина“

16 А кана ажарелас лен о Павлас ки Атина, о воги лескоро възделас пес хоресте, дикхеласас ки диз пхердо иконяс.

17 Тай чука, вакеренас пес ки синагога е юдейнциар тай со апакиянас ко курко секо диес околени цар, колато со ресенас пес.

18 Гаял тай несаве таро епикурейска тай стоическа философия препиринас пес леса тай иекх вакеренас: Со мангел те вакерел адавкха чучохоратиня? А авер: Дикхле кай хоратинел авре делвенге, соскетото о вакяриба е Исусеко сине о Ущиба мулендардар.

19 Гаял, лине, та лес ингелде ко Ареопаги, като вакеренас: Ащи ли те жанас саво си адавкха нево сикайба, ковато ту хоратинес?

20 Соскетото апел варесо даратнуко ко кана амаре, аме мангас гаял те ахаляс саво си адавкха.

също и немалко видни жени.

5 Но неповярвалите юдеи завидяха и взеха някои безделници, събраха се на тълпа и размиряваха града и като нападнаха Ясоновата къща, търсеха ги, за да ги изведат пред народа.

6 А като не ги намериха, завлякоха Ясон и няколко брата към градоначалниците и викаха: размирниците на света дойдоха и тук;

7 и всички тях ги прибрал Ясон, и те постъпват против заповедите на кесаря, като казват, че има друг цар – Исус.

8 И разбунтуваха народа и градоначалниците, които слушаха това.

9 Но те, като взеха поръчителство от Ясон и от другите, пуснаха ги.

17:10-15 „В Берия“

10 И през нощта, братята веднага изпратиха Павел и Сила в Берия, които като пристигнаха, отидоха в юдейската синагога.

11 И те бяха по-благородни от солунците, като приеха словото с пълно старание и всекидневно изследваха Писанията дали това е така.

12 И мнозина от тях повярваха и от елинските почетни жени, и немалко от мъжете.

13 Но солунските юдеи, като узнаха, че и в Берия Павел проповядвал словото Божие, дойдоха и там да разбунтуват тълпите.

14 Тогава братята веднага изпратиха Павел да отиде към морето, а Сила и Тимотей останаха там.

15 И придружаващите Павел го заведоха до Атина и след като получиха от него заповед до Сила и Тимотей, да дойдат по-скоро при него, си тръгнаха.

17:16-34 „В Атина“

16 Докато Павел ги чакаше в Атина, се възмущаваше духом, гледайки града, пълен с идоли.

17 И той разискваше в синагогата с юдеите и с набожните всеки ден и на пазара, с които се случеше.

18 А някои епикурейски и стоически философи спореха с него, казвайки: Какво иска да каже тоя празнословец? А други: Изглежда, е проповедник на други богове, защото им благовестваше Исус и възкресението.

19 И взеха и го заведоха на Ареопага, казвайки: Можем ли да знаем, какво е това ново учение, което говориш?

20 Защото внасяш странно нещо в ушите ни. Затова искаме да знаем, какво е то.

17:10-15 „В Берия“

Град Берия е разположен на около 70 км югозападно от Солун. Берийците приемат без предразсъдък Христовото учение, като сравняват проповядваното с писаното Божие слово (ст. 11). Проповедникът, който носи истинската Божия вест, никога няма да противоречи на Писанията. Това е един добър пример на християните в Берия, които дават на Църквата през всички времена.

17:16-34 „В Атина“

С величествените си здания и множеството религиозни култове Атина е център на гръцката култура, философия и образование. Епикурейците и стоиците са представители на две основни философски школи в Гърция (17:18). Първите считат, че стремежът към удоволствие и щастие е основната цел на живота, т.е. с други думи казано: „Яжте, пийте и се веселете, защото утре ще умрете“. Стоиците, напротив, се стремят да потискат чувствата и удоволствията, живеейки в съгласие с природата и

разума. Философите и учените са жадни за новости, ето защо завеждат Павел на Ареопага – върховен Съвет, който се събира на хълма, където апостолът трябвало да изложи учението си (17:19-21). Речта на Павел е добър пример за проповядване на Евангелието (17:22-31). Апостолът променя подхода в зависимост от слушателите, но не и смисъла на своето послание. Този път започва не с преразказ на юдейската история, както прави обикновено, защото за гръцката аудитория това е безинтересно, но насочва вниманието им най-напред към фактите, с които те се съгласяват. Павел посочва един от жертвениците на тяхното идолопоклонство, с надпис: „На непознатия Бог“, издигнат от атиняните, в старанието си да не пренебрегнат нито едно от многото божества, които почитат (ст. 23). Този олтар е посветен на нещо непознато и безлично, което се явява отправната точка към главната тема в проповедта: да ги изведе от заблудата на религиозността и да ги доведе до истинската вяра в Живия Бог, като им разкрие личността на Исус Христос, съсредоточавайки се на възкресението, покаянието и личния избор (17:30,31).

21 Тай са атиняни таи о мисафиря, со сине отхе ко дивес, на икаленас о диес мищо авреса, сивай те хоратинен вай те шунен нево варесо.

Ки Ареопага

22 Тай чука, о Павелос ачхило машкар о Ареопагас тай вакергяс: Муршен Атиняне, сар дикхав кай саворе сиен бут со пакяине.

23 Соскетото като наххавас тай дикхавас е светиенгере, аракхльом тай иекх иконеске кате сине калярдо: Пал би-пенжардо Девел. Окова гаял каске туме ден коч, би те жанен, леске ме хоратинав туменге.

24 О Дел, Ковато кергяс о дуняс тай са со си лесте, ковата си Девел ко дел тай ки пхув, ковата на жал отхе со си кердо вастестар,

25 ни си Леске шукар со керел пес таро манушкане васта, та те не овел лес варесо туменцар со ащи те ден лес, соскетото коркоро о Дел саворен са со си тай живипе духо тай са со си,

26 Кергяс амен иекхххх ратестар саворе манушен дуняс те живин ки састи пхув, тай ленге вакергяс о диеса о тхана тай кате те бешен,

27 та те роден е Девлес, та те аракхен Лес като долен тай аракхен Лес со нанай дуре, секоне амендар иекх.

28 соскетото Лесте живисарас, пхирес тай сиам, сарто тай несаве тумаре гумапя со вакеренас: „Соскетото Лескоро енданя сиям.“

29 Тай чука, като сиям Девлеско родос, ма те гиндис кай о Дел си сарто фроля, вай руп вай бар кердо манушкано барипе тай гиндино.

30 О Дел, гаял ни икерел джиндя е дисенге тай со ка жанел пес, аке вакерел саворенге е манушенге те ирин пес,

31 гаял са со си диес, кана ка крисил пе Манушеса, ковата си диндо, кас диняс са со си, кана ваздингяс Лес таро муле.

32 Кана шундея о ваздиба мулендардар, иекх асанас иеске леса, а авер вакеренас: Гаял калес пале ли ка шунас.

33 Тай чука о Павлес икистило лендар.

34 А несаве мурша геле жи лесте тай апакияниле машкар коленде сине о Дионисий Ареопагит, тай иекх жувли ко алав Дамар тай авер ленцар.

Шоро 18

18:1-17 „Андо Коринтос“

1 Палал адавкха о Павлес цидингяс и Атина тай ало ко Коринт,

2 тай аракхляс иекхххх жутес ко алав Акила, бияндо ко Понт, тай со сиго реслясас катарии Италия пе ромняса и Прискила, соскетото и Клавдия вакергясас те икален саворе жутен таро Рим, тай о Павлес ало ленцар.

3 Тай соскетото исине буки сарто, бешеляс ленде тай керелас бути а е бути сине, те керен царя.

4 Тай секо саватос ов хоратинелас ки синагога те ахальовен шукар е жутенцар тай е гъркенца.

5 А кана и о Силас о Тимотеяс ухистиле тари Македония, о Павлес сине кердо таро пе духо те хоратинел е жутенге, кай о Исусес си о Христос.

18:1-17 „В Коринт“

Коринт бил политически и търговски център в Гърция, превъзхождащ по значение Атина. Той се ползвал с лоша слава за безнравственост и морален упадък. Там се намирал храмът на Афродита – богинята

21 А всички атиняни и пребиваващи чужденци прекарваха времето си с това да говорят или слушат нещо ново.

На Ареопага

22 Тогава Павел застана сред Ареопага и каза: Мъже атиняни, по всичко виждам, че сте много набожни.

23 Защото, като минавах и разглеждах светините ви, намерих и жертвеник, на който бе написано: На незнайния Бог, така като не знаете, Го почитате. За Него аз ви проповядвам.

24 Бог, Който сътвори света и всичко, което е в него, Той, Господ на небето и земята, не обитава в ръкотворни храмове;

25 нито приема служение от човешки ръце като да се нуждае от нещо, но Сам дава на всички живот и дихание и всичко.

26 Сътвори от една кръв всеки народ и човеци да обитават по цялото лице на земята, като назначи определени времена и граници на обитаването им;

27 за да търсят Господа, дано Го напипат и намерят, при все че не е далеч от всеки един от нас.

28 защото чрез Него живеем, движим се и съществуваме, както някои от поетите ви са казали: „И Негов род сме.“

29 И така, като сме род Божий, не трябва да мислим, че Божеството прилича на златно или сребърно, изображение от камък, плод на човешко въображение.

30 Така Бог, като не зачита времената на незнанието, сега заповядва на всички хора навсякъде да се покаят;

31 защото постанови ден, в който ще съди света с правда чрез определения от Него Мъж, давайки уверение на всички с възкресението Му от мъртвите.

32 Като чува за възкресение на мъртви, едни се присмиваха, а други казаха: Относно това ще те чуем друг път.

33 И така, Павел ги напусна.

34 А някои мъже се присъединиха към него и повярваха, между тях беше Дионисий Ареопагит и една жена, на име Дамар, и други с тях.

18 Глава

18:1-17 „В Коринт“

1 След това Павел напусна Атина и дойде в Коринт;

2 и, като намери един юдеин, на име Акила, родом от Понт, дошъл наскоро от Италия с жена си Прискила, защото Клавдий бе заповядал всички юдеи да напуснат Рим, дойде при тях;

3 и понеже имаше същия бизнес, остана при тях и работеше, а бизнесът им беше да правят шатри.

4 И всяка събота той разискваше в синагогата и убеждаваше юдеи и елини.

5 А когато Сила и Тимотей слязоха от Македония, Павел бе воден да свидетелства пред юдеите, че Исус е Христос.

на любовта, а тогавашният израз „дръж се по коринтянски“ означава „бъди развратен“. Исус уверява Павел, че трудът му в Коринт няма да е безплоден и че Той е с него в това дело (18:9,10). Евангелието се разпространява и църквата там е основана, въпреки съпротивата на юдеите срещу апостола (18:11-16).

6 А гаял тай он маренасмуй лестар тай акушенас, ов чину-сардя пе шеях тай вакергяс: О рат те овел тумаре шеренде, ме сиом шужо лестар, от акана жав машкаро биджута.

7 Тай като гело лендар отхар, ало кхо кхер несавесте ко алав Тит Юст, ковата делас коч е Девлеске тай каскоро кхер сине жи ки синагога.

8 А о Крисп о баро е синагогякоро, апакияниле ко Девел ов тай састо лескоро кхер тай бут таро коринтяня, со шуненас, апакияниле тай болавде пес.

9 Тай о Дел вакергяс е Павлеске ират ко дикхипе: Мадара ворбисаря тай ма ачхов;

10 Соскетото Ме сиом туса, тай нанай никонес тут те перавел, ни те керел туке кханилипе, соскетото иси ман бут адалкхе дизате.

11 Тай ов бешло отхе иекх бреш тай шов масека, сикавеласас лен ко Девлеске пхерася.

О Павлос пал крис андо Коринтос

12 А кана о Галион сине баро ки Ахаия, о джута ваздисале пес сар иекх упрал о Павлос, анде лес ангало крисипе тай вакеренас:

13 Адавкха хоратинен е манушенге те ден коч е Девлеске мамуй зколинос.

14 А о Павлес гаял кана путергяс муи, о Галион вакергяс е джутенге: Коли сине варесо пхеряс ваи кханилипе джута ов требе тумен те шунава,

15 а коли си ко сикайба, иси адеша, дикхен коркоро аме на сиом крисо асалкхе букяте.

16 Тай лиляс лен палал таро крисипе.

17 Палдава он саворе долде е барес ки синагога Состена, та лес марде ангало крисипе, а о Галион на мангелас тай те жанел далкхеске.

18 А о Павлес палал бешло палал отхе панда бутедер диеса иертило пес е пхраленцар тай гело ки Сирия кетане о Прискиласа тай Акиласа муравде пе шере ки Канхрея, соскетото исине лен шинандипе.

18:19-28 „О Прискилас, Акилас тай о Аполос“

19 Кана ресле ко Ефес, ов лен мукляс отхе а коркоро диняс ки синагога тай вакерелас пес е джутенца.

20 Таи кана лес пратанас те бешел по-бут диеса, ов на мангляс;

21 а иертингяс пес ленцар тай вакерелас: Требул те овав ман пал авреско фиесто андо Ерисалим тай коли о Дел мангел, ка иринав ман пале паш туменде. Тай икистило таро Ефес таи Акилас таи Прискиласа бешле ате.

Тринто Мисионерскоро джанипе о Ап. Павлос

22 Тай като ухистило ко Кесария, диняс састипе е кханге-ря, тай ухистило ки Антиохия.

23 Тай бешло отхе несаве диеса икистило тай жалас труял Галатиско тай Фригийско рига, цинтелосас саворе чатро-ма.

О Аполос

24 А несаво си жута ко алав Аполос бяндю ки Александрия, мануш сикавдо тай шакто ко каляриба, сикайба ало ко Ефес.

6 Но понеже те се противяха и хулеха, той отърси дрехите си и им каза: Кръвта ви да бъде на главите ви! Аз съм чист, отсега отивам при езичниците.

7 И като се премести оттам, дойде у някой си, на име Юст, който почиташе Бога и чиято къща бе до синагогата.

8 А Крисп, началник на синагогата, повярва в Господа с целия си дом и мнозина коринтяни, като слушаха Павел, повярваха и се кръстиха.

9 И Господ говори на Павел нощем във видение: Не бой се, но говори и не млъквай;

10 защото Аз съм с теб, и никои не ще посегне да ти стори зло, защото имам много хора в този град.

11 Той остана там година и шест месеца и ги поучаваше в словото Божие.

Павел на съд в Коринт

12 А когато Галион беше проконсул на Ахаия, юдеите еднородно нападаха Павла и го отведоха в съдилището;

13 като казваха, че убеждава хората да почитат Бога против закона.

14 И когато Павел щеше да заговори, Галион каза на юдеите: Юдеи, да имаше някоя неправда или нечестиво злодеяние, по право щях да ви изслушам;

15 но след като спорът е за учение и имена от закона ви, сами гледайте, защото аз не искам да бъда съдия в тези работи.

16 И ги изгони от съдилището.

17 Тогава всички елини хванаха Состен, началник на синагогата, и го биха пред съдилището, а Галион нехаеше за това.

18 Като остана още доволно дни, Павел се прости с братята и отплува за Сирия заедно с Акила и Прискила, а в Кенхрея си острига главата, понеже имаше обрек.

18:19-28 „Прискила, Акила и Аполос“

19 Като стигна в Ефес, остави ги там, а той влезе в синагогата и разискваше с юдеите.

20 И когато те го помолиха да остане при тях по-дълго време, той не се съгласи;

21 а се сбoguва с тях и каза: Трябва непременно на идния празник да бъда в Йерусалим и, ако Бог ще, ще се върна пак при вас. И отплува от Ефес, а Акила и Прискила останаха там.

Трето мисионерско пътуване на ап. Павел

22 Като дойде в Кесария, отиде и поздрави църквата и отиде в Антиохия.

23 След като остана за известно време, излезе и обхождаше редом Галатийските и Фригийските страни, като утвърждаваше всички ученици.

Аполос

24 И в Ефес дойде някой си юдеин, на име Аполос, родом от Александрия, мъж учен и силен в Писанията.

18:18-28 „Прискила, Акила и Аполос“

На път за Ерусалим Павел оставя Прискила и Акила в Ефес, където Бог ще ги употреби (18: 21,24-26). Със завръщането на апостол Павел в Ерусалим завършва второто му мисионерско пътуване (18:22). След като напуска Антиохия, започва третото мисионерско пътуване, с намерение да посети и насърчи вярващите в новите църкви на Мала Азия и Европа (18:23-21:17). Докато Прискила и Акила са в Ефес, пристига Аполос, който макар своята ученост, приема смилено пълното учение и знание

за Христос от тях (18:24-26). Тази семейна двойка са добър пример относно навременното лично наставяване и коригиране. Вместо да го избличават пред всички, те решават да му помогнат, отвеждайки го в дома си, за да му изяснят пълната истина на Божия спасителен план за грешното човечество. Трудът и смирението им не остават напразно. По-късно Аполос е употребен от Бога в Гърция, където ревностно убеждава в истинността на Евангелието, доказвайки, че Исус е Божият Син (18:28,29). Самият Павел го признава за съработник на Божията нива и изразява задоволството си от служението му в Коринт (1Кор. 3:6-9).

25 Ов сине сикавдо ко Девлеско дром, тай ягоско пал духо тай хоратинелас тай сикавелас са со си е Исусеске, а пенжарелас е Йоанеско баптизпе.

26 Ов лиляс те хоратинел ки синагога а о Прискила тай Акила, като шунде, до тховде тай до вакерде е Девлеско дром.

27 Тай кана мангелас те занакхел ки Ахаия о пхрала калярде леске жи ко чатрома те долел лес, тай ов кана ало джутисардя бутенге со апакиянилесас гудлимаске;

28 соскето зуралесте вакерелас е джутенге сикавдя тари каляриба, кай о Исус си Христос.

Шоро 19

19:1-10 „О Павлос андо Ефес“ Лильен ли о Свето Духо?

1 А кана о Аполос сине ко Коринт, о Павлос палал кана накхлясас презаро окола рига ало ко Ефес, тай аракхляс несаве чатрома.

2 Тай вакергяс ленге: Кана апакиянинен лильен ли о Свето Духос? А он вакерде леске: Нума на шунгям, иси ли о Свето Духос.

3 Тай вакергяс: А состе болавен туме? А он вакерде: Андо Йоанескоро болипен.

4 А о Павлес вакергяс: О Йоан болявелас иертипе, кана вакерелас манушенге те апалян Колесте, Ковато ка авелас палал лесте о Исусеске.

5 Тай кана шунде дава болавдя пес ко алав е Девлеско о Исусас.

6 Тай кана о Павлос тховгяс васта упрал ленде о Свето Духо ало упрал ленде, тай хоратиненас авер чхиба тай профетиненас.

7 Тай он саворе сине дешудуй мурша.

8 Тай ов диняс ки синагога кате хоратинелас шакто, тай бешло трин масека, тай вакаренас пес е манушенцар, тай вакерелас бука со си жи ко Девлеско тхагарипе.

9 А исине несаве колато на ленас тай ни апакиянас, а хоратиненас кханилес е сикаимаске ангало дуняс, ов цидисало пес лендар тай бичхалелас чатрома те развакерен пес секо диес ко школя ки мануша алавеса Тирана.

10 Тай адавкха уло бут диеса дуй бреша, чука кай саворе, колато бешенас ки Азия, тай юдея тай елиня, шунде е Девлескоро сикайба.

19:11-22 „Е чхаве Скевеске“

11 О Дел керелас бутедер мирикля презаро Павлескере васта,

25 И той беше наставен в Господния път, бивайки пламенен по дух, говореше и поучаваше правилно за Господа, а знаеше само Йоановото кръщение.

26 Той започна да говори дързостно в синагогата. Като го чува Акила и Прискила, взеха го и му обясниха по-точно Господния път.

27 А когато той възнамеряваше да замине за Ахаия, братята се обърнаха с писмо до учениците там, за да го приемат и той, като стигна там, помогна много на повярвалите чрез благодатта;

28 защото силно оборваше юдеите публично, като доказваше чрез Писанията, че Исус е Христос.

19 Глава

19:1-10 „Павел в Ефес“ Приехте ли Светия Дух?

1 Докато Аполос бе в Коринт, Павел премина през горните страни, дойде в Ефес и като намери там някои ученици,

2 им каза: Като повярвахте, приехте ли Светия Дух? А те му отговориха: Нито сме чули, че има Свети Дух.

3 И каза им: А в какво се кръстихте? Те отговориха: В Йоановото кръщение.

4 Павел каза: Йоан кръщава с кръщение на покаяние, казвайки на народа да вярват в Идеция след него, тоест в Христос Исус.

5 Като чува това, те се кръстиха в името на Господа Исуса.

6 И когато Павел положи ръце на тях, Светият Дух слезе на тях, и те говореха на езици и пророкуваха.

7 Всички бяха около дванайсет души.

8 И като влезе в синагогата, Павел говореше дързостно и три месеца наред беседваше и увещаваше за царството Божие.

9 Но понеже някои се инатяха и упорстваха, злословейки пътя Господен пред мнозинствата, той ги остави и като отдели учениците, всекидневно дискутиреше в училището на някой си Тирана.

10 Това трая близо две години, така че всички жители на Азия чува словото на Господа Исуса – както юдеи, така и елини.

19:11-22 „Синовете на Скева“

11 А Бог правеше необикновени чудеса чрез Павловите ръце;

19:1-10 „Павел в Ефес“

Ефес бил столица на римската провинция Азия (част от днешна Турция), разположен на източното крайбрежие на Средиземно море. Там Павел престоява повече от две години, а по-късно от затвора в Рим изпраща Послание до ефесяните. Както Аполос, така и ефеските вярващи се нуждаят от по-нататъшно и задълбочено наставление относно учението и служението на Христос (18:24-26; 19:1-4). Те вярват в Исус като Месия, но не разбират значението на Неговата смърт и възкресение, както и действието на Светия Дух. Павел подчертава, че за спасението се изисква покаяние и вяра. Хората трябва да осъзнаят греховете си и да се покаят, но това е само началото на пътя. Те трябва да приемат също така Благата вест за прощение и нов живот в Исус Христос. След увещанията на Павел учениците повярват в Исус и Го приемат като Господ и Спасител (19:5). Когато апостолът полага ръце на тях, Светият Дух ги изпълва и те изживяват своята Петдесятница, също като събитието, което се случва в дома на Корнилий (10:46,47; 19:6).

19:11-22 „Синовете на Скева“

Синовете на Скева са впечатлени от делата на Павел и от силата, която

превъзхожда техните заклинателски способности. Чрез горчивия опит те разбират, че не може да се копира и имитира Божието действие (19:13-16). Тези гадатели назовават Исусовото име, незнаейки на кого То принадлежи. Властта да се променя човешкият живот принадлежи само на Исус Христос. Това не се добива чрез някакво повтаряне на името Му като магическо заклинание, а силата Му действа чрез Неговите последователи (Лука 9:1,2; 10:17). Ефес се считал за център на магията и всякакви други окултни занимания. Суеверието и гадаенето са широко разпространени. Днес хората също прибягват към тези практики, за да търсят богатство, щастие и успех. Не може да вярваш в Бога и да се занимаваш с действия, които Той е забранил (Втор. 18:9-13). Всеки, който влиза в контакт с тези сатанински сили, много лесно попада под тяхно влияние. Примерът на повярвалите ефесяни за отричане от подобни занимания е достоен за подражание през всички епохи (19:19,20). На всички места, където Павел пребивава по време на мисионерските си пътувания, вижда влиянието на Рим. Ето защо стратегията му е да отиде там, за да отнесе вестта за Христос и в главния център на влияние и власт (ст. 21).

12 Аборкха кай ингелелас пешкиря вай футес насвалендар паш о лескере снагатар тай е насвалипе отнакхелас лендар тай о кханиле демоня икълонас.

13 А несаве таро е джудескере чувахане денас пес тай на денас те вакерел пес о алав о Девлеско о Исусеско, колато исине кханиле демоня тай вакеренас: Хасовел тумен ко Исусас ковато о Павлес дартардешя.

14 Тай машкар ленде окола, колато керенас адавкха сине о евтато чхаве несаво таро юдея о Скева, о баро рашай.

15 А евхарес о кханило духо вакергяс ленге: О Исусес джанавата тай о Павлос жанас, туме кола сиен?

16 Тай о мануш касте сине о кханило духо, уцинило упрал ленде тай перавгяс е дуен гаял упрал ленде, кай нанге тай мардя изнашле околе кхерастар.

17 Тай адавкха ачило джандо саворе джутя са со сине ко ефеска тай елиня тай даранас саворе лендар, тай о алав е Девлеско е Исусеско ачхолас ваздиме.

Иертипе таро ямайля тай акуша

18 Тай бут таро со апакияниле авенас, та те вакердя иертипя пескире бука.

19 Бут панда околелендар колато керенас магиес, аненас лила тай лен тхаренас ангал саворе тай кана керде лове аракхле кай си декапенде миля руп.

20 Чука бутедер баролас тай преовелас е Девлескоро си-кайба.

21 Тай кана докергяс адавкха о Павлос духоса мангас те жал ко Ерусалимос, палал кана гелосас ки Македония тай Ахация, вакергяс: Кана бешав отхе, требул те дикхав тай Рим.

22 Тай бичхалгяс ки Македония дуен околелендар, колато лес аканденас о Тимотеос тай о Ераста, а ов ачило панда хари диеса ки Азия.

19:23-41 „О бунто андо Ефес“

23 А ко окола диеса ваздисале пес бари чхингадя ащал е Девлескоро дром.

24 Иекхоске букярно фроленго ко алав Димитри, кова-то керелас рупестар кхангирия и Артемидаски нишани, тай анелас песке ма хари барвалипе пе букяса,

25 Кана кидингяс тай лен тай околелен, колато керенас асайка-бути, вакергяс: О муршален, туме жанен, кай адавкха авел адалкхестар катару бути со керас амаре вастенцар.

26 Тай туме дикхен тай шунен, кай ма сарто ко Ефес а саста Азия давкха Павлос прекергяс тай ирингяс буте женен, вакерел кай нанай девел си окола, со си керде амаре вастенцар.

27 Тай ма сарто амари бути те перел, а о нишаня да е баре девлеске и Артемида, та те аракхльол кай си мишо тай та те ухльол таро барипе, колате саста Азия тай о лумя лате те на ден коч.

28 Кана шунде адавкха он изпхердиле пес холяса, та чингаденас: Бари си и Ефескори Артемида!

29 Тай о чингадиба баролас анди диз тай кана долде е македонцес е Гаия тай Аристарха е Павлескере мануша сар иекх мукле пес ко театрос.

30 А кана о Павлес мангелас те дел машкар о лумя е чатрома лес на мукле,

31 Чука тай несаве каро азиатска баре, соске леске сине амала, бичха жи лесте те на покажил пес ко театрос.

19:23-41 „Бунтът в Ефес“

Когато Павел проповядва в Ефес, Димитри и другите занаятчии предизвикват бунт, защото проповедта на апостола довежда до упадък в занаята им. Те правят сребърни модели от храма на гръцката богиня Диана (Артемида) и ако хората се обърнат към Бога, отричайки се от идолите, това щяло да се отрази на тяхната печалба (19:23-26). Тактика-

12 така, щото донасяха кърпи и престилки от тялото му и полагаха ги на болните и болестите се премахваха и злите духове излизаха от тях.

13 Някои пък от юдейските екзорсисти започнаха да изговарят името на Господ Исус над имащите зли духове и казваха: Заклеваме ви в Исус, Който Павел проповядва.

14 Това правеха някои си седем сина на юдейския архие-рей Скева.

15 А злият дух отговори: Исус познавам и Павел зная, но вие кои сте?

16 И скочи върху им човекът, в когото бе злият дух, и като ги надви, прояви срещу тях такава сила, че те, голи и ранени, избягаха от онази къща.

17 Това стана известно на всички юдеи и елини, които живееха в Ефес и всички тях нападна страх, а името на Господ Исуса се величаше.

Отричане от магии и заклинания

18 И много от повярвалите идваха и се изповядваха и откриваха делата си.

19 И мнозина от правещите магии, като събраха книгите си, горяха ги пред всички и пресметнаха цената им и на-мериха, че достига петдесет хиляди сребърника.

20 Така мощно растеше и се усилваше словото Господне.

21 И когато се свърши това, Павел в духа си каза, като премине Македония и Ахация, да иде в Йерусалим, след като бъде там, трябва да види и Рим.

22 И изпрати в Македония двама от служителите си Тимо-тей и Ераст, а той остана известно време в Азия.

19:23-41 „Бунтът в Ефес“

23 В онова време настана голямо размирие относно Гос-подния път.

24 Някой си златар, на име Димитър, който правеше сре-бърни храмчета на Артемида и докарваше на занаятчиите немалко печалба,

25 като събра тях и други работници на такива неща, каза: Мъже, знаете, че от тази работа зависи благосъстоянието ни;

26 а пък виждате и чувате, че не само в Ефес, но почти в цяла Азия, този Павел убеди и обърна доста народ, каз-вайки, че не са богове, направеното от ръце.

27 И не само това, но има опасност нашите занаяти да дойдат в презрение, но и храмът на великата богиня Арте-мида да не се счита за нищо и да се съсипе величието ѝ, която цяла Азия и вселената почита.

28 Като чува това, изпълниха се с ярост, закрещяха и казваха: Велика е Артемида Ефеска!

29 И цял град се разбунтува и като грабнаха Павлови-те спътници македонците, Гаи и Аристарх, единодушно се втурнаха към театъра.

30 И когато Павел искаше да влезе между народа, учени-ците не му позволиха.

31 Също и някои от азийските началници, понеже му бяха при-ятели, изпратиха до него и го молеха да не се явява на арената.

та на Димитри цели да прикрие истинските користолюбиви мотиви зад маската на патриотизма и верността към своята религия (19:27-29). По-тушаването на бунта и изходът от създалата се ситуация потвърждават Исусовите обещания, че ще бъде с последователите си всякога и няма да ги изостави (Мат. 28:20).

32 Тай чука, иекх чингаделас иекх, а авер авер, соскетото со кидисалесас пес отхе тай по-бут лendar на жаненас соске але отхе.

33 А несаво таро дуняс икалде е Александрос те хоратинел, соскетото кергяс вастеса кай ка дел ворба ангало дуняс.

34 А кана пенжарде лес кай си жут саворе сар иекх чингаденас сар дуй сахатя: Бари си и Ефескори Артемида!

35 Палдава е дизколиро графомануш, кергяс те ачхон саворе, машкар о дуняс тай вакергяс: Ефесяне кова си адавкха мануш, ковата на жанел кай састо форо Ефес си араховно барипе е Артемида, тай со пелосас таро Юпитери идоли?

36 Тай чука, соскетото адавкха си чука, аме требе те ачхас тай те на керас мишо би гогакоро.

37 Соскетото анган атхе адалкхе манушен, колато си ни дада ни акушен тумаре Девлес.

38 Гаял коли о Димитри тай о леско мануша исине лен кавга несавеса таро крисипе, тай и крисинкоре мануша мек те крисин пес иекх иекхес.

39 Тай коли роден варесо аврес, со те чинил ко лачараса кидиба.

40 Соскетото иси душарен тумен те керен ащал авдуно кошибен, соскетото нанай дром те сикавас адалкхеске, а кити жи окова, аме нащи те дяс чаче адавкха со ачхол.

41 Тай кана вакергяс адавкха размуля и кидиба.

Шоро 20

20:1-6 „О Павлос неветар андо Македония тай Елада“

1 Палал кошибен тердило о Павлес чингадингяс пе чатрома тай дяс шантал ленцар, иертиме пес ленцар тай цидингяс та гело ки Македония.

2 Тай кана накхло презаро окола тхана хоратинелас пе чатрома тай буте пхерасендар ало ки Елада.

3 Тай кана пребешло отхе трин масека, соскетото о джута кердесас пирдуминдя ащал леске ко диеса кан. Цидингясас каринго Сирия тай ракярдыс те иринес презари Македония.

4 Тай леса сине жи ки Азия о беряня Сосипатър Пировско-ро, тай о солунчос о Аристархос тай о Секунд, ай о Гайос Дервиатар, тай о Тимотейос Азиятар, о Тихик тай о Трофим.

5 А Адалкха сине англедер, та те ажарен лес ки Трояда,

6 Аме гелям таро Филипи палал о диеса со си би джоджескере маре тай панч диеса алямас паш ленде ки Трояда, кате бешлям евта диеса.

20:7-12 „Ущиба мулендар пал Евтихеске андо Трояда“

7 Тай ко англуно диес е куркескоро, кана сиямас кидинде ко разпхагериба е марескоро о Павлес гело песке ки явин тай адалкхеске хоратинелас жи ко машкари рат дя ленца пхеренца.

8 Тай исине бут ламбя со светинас ки упруня одая, кате сиямас кидинде.

9 Тай иекх чхаво, ко алав Евтих, ковата бешелас жи ки джамя, сине засуто хоресте, тай о Павлес кана сикавелас панда похоресте, гаял таро суно, пело теле таро тринто каати тай ваздинде лес муло.

20:1-6 „Павел отново в Македония и Гърция“

След третото Павлово посещение на църквите в Галатия, той остава в Ефес три години (Д.А. 14; 15:36; 16:1-6; 18:23; 19:1; 20:31). След Ефес отново се отправя към Македония и Гърция, където престоява три месеца. В Коринт Павел пише Посланието към църквата в Рим, надявайки се в близкото бъдеще да я посети (2:10; 18:2; Рим. 15:17-33). Заговора на юдеите срещу апостола променя намерението му да отплава от Коринт направо за Сирия, както постъпва при първото си посещение (18:18). За безопасност той се насочва

32 И така, едни крещяха едно, други друго, защото имаше безредие в събранието, а повечето не знаеха за какво се бяха събрали.

33 По предложение на юдеите, от тълпата бе избран Александър. Като даде знак с ръка, Александър искаше да каже защитна реч пред народа.

34 Но като разбраха, че е юдеин, всички завикаха в един глас и кряскаха около два часа: Велика е Артемида Ефеска!

35 Градският писар, като усмири народа, каза: Мъже ефесяни, кой човек не знае, че град Ефес е пазител на великата богиня Артемида и на падналия от небето неин идол?

36 Така след като е това е неоспоримо, вие трябва да бъдете мирни и да не вършите нищо необмислено.

37 А вие сте довели тези мъже, които нито светотатстват, нито хулят богинята ви.

38 И ако Димитър и майсторите с него имат оплакване против някого, то има съдебни събрания, има и проконсули, нека се обвиняват един другото.

39 Ако ли търсите нещо друго, то ще се разреши в законното събрание.

40 Защото има опасност днес да бъдем обвинени в бунт поради сборището, понеже няма никаква причина, с която да можем да се оправдаем.

41 Като каза това, разпусна събранието.

20 Глава

20:1-6 „Павел отново в Македония и Елада“

1 След като утихна вълнението, Павел повика учениците и след като ги увеща, се сбогува с тях и излезе да отиде за Македония;

2 и като мина онези места, утеша вярващите с много думи и дойде в Елада;

3 и там престоя три месеца, а юдеите направиха заговор против него, когато щеше да отплува за Сирия, той взе решение да се върне през Македония.

4 До Азия го придружаваха бериецът Сосипатър Пиров, солунчаните Аристарх и Секунд, Гай от Дервия и Тимотей, от Азия Тихик и Трофим.

5 Те отидоха напред и ни чакаха в Трояда.

6 А ние отплувахме от Филипи след дните на Безквасните и след пет дни стигнахме в Трояда при тях, където прекарахме седем дни.

20:7-12 „Възкръсването на Евтих в Трояда“

7 И в първия ден на седмицата, когато учениците се бяха събрали да преломят хляб, Павел, понеже на другия ден щеше да тръгне, беседваше с тях и продължи словото си до полунощ.

8 В горницата, дето се бяхме събрали, имаше много светила.

9 А един младеж, на име Евтих, седнал на един прозорец, бе налегнат от дълбок сън и докато Павел беседваше на дълго, клюмна в съня си и падна от третия етаж долу и го дигнаха мъртъв.

към Македония и оттам за Трояда. Придружен е от християни, представители на новоосновената Христова църква в Македония, Гърция, Азия и Галатия, обединени с една обща цел – Благовестието на Евангелието (20:3-6).

20:7-12 „Възкръсването на Евтих в Трояда“

Лука, който по професия е лекар, подчертава, че момчето, паднало от прозореца на третия етаж, е мъртво. Това е един от двата случая за възкръсване на мъртви чрез апостолите, описани в книга Деяния (9:40).

10 А о Павлес кана ухистило тай пело упрал лесте, диняс лес ангали, тай вакергяс: Ма даран соскетото о живипе си лесте.

11 Палал адавкха ов икисило упре, разпахгяс о маро, та хане, тай хоратиненас жи ки явине, тай чука ов цидингяс песке.

12 А о чхаворо анде лес живдо, тай бут радосуилас пес.

20:13-38 „Мертално vorba Павлоске ки ефескере презвитеря“

13 А аме цидингям англедер ко навия тай гелям ко Асос, кате ка ажарасас о Павлес, соскетото гаял аменге вакергясасе, кате ка авелас джалпхире.

14 Тай кана кидисале пес аменцар ко Асос кидисалям тай алям ко Митилин.

15 Тай отхар кана гелям ко окова диес, алям ко Хиос, а окотар реслям ко Самос тай кана пребешлям ко Трогваия ки агурутно диеса алям ко Милит.

16 Соскетото о Павлос вакергяс те отнакхас о Ефес, та те на атердиол амен ки Азия, соскетото сигярелас та те арахльовел пес ко Ерусалимос ко диес кхи пентколист.

17 А таро Милит бичхалде ко Ефес те чингаден е кхангиренгере презвитери,

18 Тай кана але паш лесте, вакергяс ленге: Туме жанен сар панда ко англуно диес, кана альом ки Азия икалгьон састо диеса машкар туменде,

19 аргатесас е Девлеске пхердо гудлимаса асвенца тай гонимаса ковато ман керенас кханилпе о юдея,

20 Сар ачхильом те на вакерав са со си тай со си лачшино та те сикавав англалумя тай ко кхера,

21 кана причив тай джутенге тай е елиненге те ирин пес ангало Дел тай те апакян амаре Девлес о Исус Христос.

22 Тай акана, аке, ме заачхав духосатар, жав ко Ерусалимос, би те жанав со ка ресел ман отхе,

23 Сивай о Свето Духос манге си якхитка секоне дизате, о вакяриба тай о холя ман ажарен.

24 А ме на дарав ашал мо живипе, ни си манге куч ашал леске, гаял адавкха со лильом таро Дел о Исусас, те хоратинав о гудлипе е Девлеско гудлипе.

25 Тай акана, аке ме жанав кай иекх тумендар машкар кате накхльом, та хоратинавас е Девлеско тхагарипе, нанай те дикхел моро муи.

26 Адалкхеске сикавав туменге кай ко окова диес, ме ка овав шужо тари рат саворенгоро,

27 соскетото на заачхильом те на извакерав састо е Девлескери воя.

28 Дикхен туменде тай састе упрало бакре коленде о Свето Духо туменге тховгяс епископя, те чаравен е кхангиря е Девлескери ковато Ов долиляс Пумаро Пере ратеса.

29 Ме жанав, кай палал ме те занакхав, ка икльон машкар туменде кханиле рува, колато нанай те дел мила е бакрен,

30 тай таро коркоро тумендар ка извазден пес мануша,

10 Павел като слезе, спусна се върху му, прегърна го и каза: Не се смущавайте, защото животът му е в него.

11 И като се качи горе, преломи хляб и яде, говори надълго, до зори и след това отпътува.

12 В това време доведоха момчето живо, и немалко се утешиха.

20:13-38 „Прощалната реч на Павел към ефеските презвитери“

13 А ние отидохме по-напред на кораба и отплувахме в Асос, откъдето щеше да вземем Павла, защото той имаше намерение да иде сам пешком, както ни бе поръчал.

14 И когато се срещна с нас в Асос, взехме го и доидохме в Митилин.

15 И като отплувахме оттам, спряхме се на другия ден срещу Хиос, а на следния стигнахме в Самос и, като престояхме в Трогилия, на другия ден доидохме в Милит;

16 И понеже Павел реши да отминие Ефес, за да не се бави в Азия, защото бързаше, ако му бъде възможно за деня на Петдесатница да бъде в Йерусалим.

17 А от Милит прати в Ефес, та повика църковните презвитери.

18 И когато те доидоха при него, каза им: Вие знаете как от първия ден, когато стъпих в Азия, всичкото време бях с вас,

19 служейки на Господа с голямо смирение и много сълзи и сред изпитни, които ми идеха от злите заговори на юдеите;

20 как не пропуснах нещо полезно да не ви го съобща и да ви не поука пред народа и по къщите,

21 като проповядвах на юдеи и на елини покаяние спрямо Бога и вяра в нашия Господ Исус Христос.

22 И ето сега, заставен от Духа, аз отивам в Йерусалим, без да зная какво ще ми се случи там;

23 освен онова, което Светият Дух свидетелства по всички градове, казвайки, че окови и скърби ме очакват.

24 Но мен не ме е грижа за нищо, нито ми се скъпи животът, стига само да свърша пътя си и служението, което приех с радост от Господ Исус, да свидетелствам благовестието на Божията благодат.

25 И сега, ето, аз зная, че няма вече да видите лицето ми всички вие, между които ходих и проповядвах царството Божие.

26 Затова ви свидетелствам в днешния ден, че съм чист от кръвта на всички,

27 защото не пропуснах да ви известя цялата Божия воля.

28 И така внимавайте, на себе си и на цялото стадо, на което Светият Дух ви постави епископи, да пасете църквата на Бога, която Той придоби със собствената Си кръв.

29 Защото зная, че ще нахлуят след заминаването ми помежду ви свирепи вълци, които няма да щадят стадото;

30 но и от вас самите ще се надигнат мъже, които ще

20:13-38 „Прощалната реч на Павел към ефеските презвитери“

Павел разглежда служението си помежду тях, като им напомня това, което са наблюдавали, проповядвайки не себе си, а Христос. Той сее семената смирение и „със сълзи“, но никога не отстъпва и не отхвърля Божието дело, въпреки трудностите и гоненията. Много често хората си мислят, че животът им не върви, ако не получават от него повече слава, удоволствия, пари, успехи. Но Павел счита, че животът му не струва нищо и е безполезен, ако не го използва и посвети на Бога (20:24). По-важно за него е на какво посвещава живота си, а не какво получава от него. Мисията, която Господ Исус му възлага – да проповядва Евангелието за спасение, е най-важната цел в живота му. Апостолът подчертава на старейшините да се грижат за стадото си, като го на-

ставяват в Божието слово, служейки му за пример на любов в Христа: взаимопомощ, грижа, единство в печал, радост и молитва (20:28-35). Макар че има вярващи, които са голямо изпитание за пастирите си, но само призванието и любовта към Бога е това, което може да ги накара да упорстват в грижата си за тях. Той ги предупреждава за бдителност относно „свирепите вълци“ отвън и отвътре в църквата (Мат. 7:15). Опасни са лъжепророците, които са от самата църква. Те не противоречат на истината прямо, но я изопачават и карат хората да я загърбят, като ги последват. Павел се задоволява с това, което има, изпълнен с радост, да работи за разрастване на Божието царство. Ако някой мисли повече за онова, което не му достига в материалния свят, отколкото това, което има, трябва да преразгледа ценностната си система, като постави Бог на първо място в приоритетите на своя живот.

колато ка хоратинен аравдо, та те отчхивен таро сиклине палал песте.

31 Адалкхеске ма те совен тай те гиндинин, кай трин бреша дивес тай и рат на ачхавас те сикавав тумен асвендар секоне иекхес тумендар.

32 Тай акана предав тумен ко Дел тай о пхерася со си Лескоро гудлипе ковата ащи те изикерел тумен тай те дел тумен мирази машкар саворе со си осветиме.

33 Никаскхе ни руп ваи фроля ваи шехя на лильом ни мангльом.

34 Туме коркоре жанен кай кале мере вастенцар керавас мери бути, та те додав мере требипе тай околени со лен ни реселас, колато сине манцар.

35 Ко са со си керавас букяса те додав околени тай те поимив о пхерася е Девлескере е Исусескере, сар Ов вакерелас: Шукардер си те дес е манушен отсар те ле.

36 Кана извакергяс адавкха, диняс коч тай пратанас пес ащал саворенге ленге.

37 Тай саворе ровенас бут, тай перенас ки мен е Павлескери тай чумиденас лес,

38 Сине бут холяме най-бут таро пхерася колато вакергяс, кай нанай те дикхен лескоро муи. Тай лес бичхалде жи ко навия.

Шоро 21

21:1-16 „О Павлос традела ки Ерусалимос“

1 Кана улавдиле лестар тай геле стразо ко Кос, пал авер диес ко Родос, тай отхар ко Патара.

2 Тай кана арахла и навия накхелас ки Финикия, икистиле лесте тай бесцям.

3 Тай кана сикавдиле пес ко Кипър, ачхиле таро лево риг, тай жанас каринго Сирия, тай ухистиле ко Тир сокето отхе о навия лестар ка ухлавенас букя.

4 Тай кана изродинде е чатрома бешле отхе евта диес тай пир Духо вакеренас е Павлеске те на щапкерел ко Ерусалимос.

5 Тай кана икалде адалкха диеса икистиле тай геле песке тай он саворе пескере ромъненцар тай чхавенцар амен избичхалде жи аври катарии диз тай кана дине коч, пратанася пес.

6 Тай кана иертинде пес иекх иекххеса, аме икистилям ко навия, а он ирисале песке кхере.

Андо кхер гудловястуну о Филипас

7 Тай аме, кана цидингям таро Тир реслям ко Птолемаида, кате дяс рамане е пхрален, тай бешляленде иекх диес.

8 А таи авер диесе о Павлос таи аме авилям ко окова диес цидингям тай реслям ко Кесарияс таи динян ко кхер е гудло сине о Филипас, ковата сине иекх таро евта дяконя тай ачхилиям отхе.

9 А ов исине лес щар терне чхая со профетянас.

10 Тай кана бешлям отхе бут диеса, иекх пророкос ко алав Агав ухистило тари Юдея.

11 Тай кана ало паш аменде, лиляс е Павлескери кустик, та пханглас пе пире тай васта, тай вакергяс: Аке со вакерел о Свето Духос. Чука о джудея ко Ерусалимос ка пханден е манушес, каскири кустик си, тай ка преден лес ко васта е биджутенге.

12 Тай кана шунгям адавкха, тай аме тай окола лес пратаненас те на дел ко Ерусалимос.

21:1-16 „Пътуването на Павел към Ерусалим“

Нарушава ли Павел повелението на Святия Дух, като се отправя за Ерусалим (21:4)? По-скоро не. Святия Дух предупреждава тези вярващи, че на Павел му предстоят страдания в Ерусалим (21:10-12). Апостолът

говорят екстремно, за да увличат учениците след себе си.

31 Затова бдете будни и помнете, че три години денем и нощем със сълзи не преставах да наставлявам всеки един от вас.

32 И сега, братя, виверявам на Словото и на Божията Благодат. Той може да ви изгради по-добре и да ви даде наследство между всички осветени.

33 От никого не поисках ни сребро, ни злато, нито дреха;

34 Сами знаете, че за моите нужди и за нуждите на онези, които бяха с мен, ми послужиха тези мои ръце.

35 С всичко ви показвах, че така трябва да се трудите и да поддържате слабите, а още и да помните думите на Господа Исуса, защото Сам Той каза: „По-блажено е да се дава, отколкото да се получава.“

36 Като каза това, той коленичи и се помоли заедно с всички тях.

37 Тогава всички, прегръщайки Павел, целуваха го и много плакаха;

38 наскърбени най-много от думата, която каза, че вече няма да видят лицето му, и го изпратиха до кораба.

21 Глава

21:1-16 „Пътуването на Павел към Ерусалим“

1 И когато се разделихме от тях и отплавахме, стигнахме право в Кос, а на другия ден в Родос и оттам в Патара;

2 и като намерихме кораб, който заминаваше за Финикия, качихме се и отплавахме.

3 След като съзряхме Кипър и го оставихме отляво, плавахме към Сирия и слязохме в Тир, защото там корабът трябваше да разтовари стока.

4 И като намерихме учениците, останахме там една седмица. Те по водителство, от Духа, казваха на Павел да не отива в Йерусалим.

5 И като престояхме тези дни, излязохме и тръгнахме, и ни изпратиха всички с жени и деца до отвън града, а на брега коленичихме и се помолихме.

6 И след като се сбогувахме един с други, качихме се на кораба, а те се върнаха у дома си.

В дома на благовестителя Филип

7 А ние, като отплавахме от Тир, стигнахме в Птолемида, поздравихме братята и останахме при тях един ден.

8 А на другия ден Павел и ние, които бяхме с него, излязохме и дойдохме в Кесария и, като влязохме в къщата на благовестителя Филип, който бе един от седемте дякона, останахме при него.

9 Той имаше четири дъщери девици, които пророкуваха.

10 Докато ние стояхме в тях много дни, слезе от Юдея един пророк на име Агав;

11 и като дойде при нас, взе Павловия пояс, върза ръцете и крака си и каза: Това говори Святия Дух: Така юдеите в Йерусалим ще вържат мъжа, на когото е поясът, и ще го предадат в езически ръце.

12 Като чухме това, ние и тамошните го молехме да не отива в Йерусалим.

осъзнава, че Бог го изпраща в Ерусалим, за да свидетелства след това и в Рим (23:11). Никой не иска трудности и страдания, но верният ученик се стреми преди всичко да угоди на Бога (21:13-14). Господ е Този, който може да употреби всички тези събития за Негова слава.

13 Палдова о Павлес вакергяс: Со керен тумен кана ровен та аравен моро ило? Соскето авава овав пхангло, нума те мерав ко Ерусалимос о алавеске о Девлеско о Исусас.

14 Тай антучи ов сине би трашколиро, аме зачихлям тай вакергям: Те овел е Девлескери воия.

15 Тай палал адалкха диеса, лачхарасас амен дромеске, тай диням ко Ерусалимос.

16 Аменцар але несаве таро чатрома таро Кесария, тай амен ингелде паш несаво си Мнасона, киянин со сине чатром, кате ка овасас мисафиря.

21:17-25 „О Павлос андо Ерусалимос“

17 Тай кана реслям ко Ерусалимос, о пхрала амен ресле лошалася.

18 Тай ко аврутно диес о Павлес диняс аменцар паш о Яковес, кате сине саворе презвитеря.

19 Тай кана диняс састипе, вакергяс ленге иекх по иекх са со сине со о Дел кергясас машкар о биджута лескере букяса.

20 А он, кана шунде ашаренас е Девлес. Палдава вакерде леске: Ту дикхес пхрала кити деш миля апакияние джута иси, тай он са со си икерен о адеша.

21 А гаял ашал туке жанен, кай ту лен сикавесас саворен джута, колато си машкар о биджута, те отчихвен пес таро Моисескоро адеша кана ленге вакересас те на керен сунети пхе чхавен, ни те икерен о пуране традиция.

22 Тай гаял со те керел пес? Би авреско ка киден пес бутедер манушя соскето он ка те шунен кай си ян атхе.

23 Адалкхеске кер со ка вакерес. Машкар аменде иси щар мурша, колато иси обрекос песте.

24 Ле лен тай кер шужокердя лендар тай иждивин ашал ленге, та те муравен пе шере тай чука саворе ка жанен кай нанай чачес адавкха, ковата шунде ашал туке, а кай туда коркоро керес о ордина.

25 А кити со апакияние биджута, аме каляргям те астарен пес таро хабе идоло мудардо ратеса, тасавдо тай тари любехари.

21:26-36 „Павлескоро ленипе“

26 Палдава о Павлес лиляс е муршен, тай ко окова диес, кана агоряс о шужиба кетане ленцар, диняс ки кхангери тай вакергяс кана ка свършин пес о диеса определяме тари шужиба, кана ка ден о приноси секо иекх лендар.

27 Тай кана о евтато диеса накхле о юдея тари Азия кана дикхле ки кхангери, ваздисале састо народос, тховде вас леске тай вакерде:

28 Муршен, джутален, жути! Давкха мануш, ко ковата сегде сикавел саворен дуняс, мамуй о адеша тай мамуй адавкха тхан! Тай сивай адавкха ангяс тай елиня ки кхангери тай аравгяс адавкха свето тхан.

29 Соскето ангал адавкха дикхлесас кай леса ки диз о ефесяни Триофимас тай гиндинас кай о Павлес ангяс лес ки кхангери.

30 Тай састо дис холясале тай о мануша алесас тай кана долде е Павлес, икалде лес аври тари кхангери тай стразо пхангле о вудара.

13 Но Павел отговори: Какво правите, та плачете и съкрушавате сърцето ми? Аз съм готов не само да бъда вързан, но и да умра в Йерусалим за името на Господа Исуса.

14 И понеже той бе неумолим, ние млъкнахме и казахме: Да бъде Господната воля!

15 След тези дни се приготвихме и възлязохме в Йерусалим.

16 С нас дойдоха и някои ученици от Кесария, които ни водеха при някого си Мнасон, кипрянин, отдавнашен ученик, при когото щяхме да гостуваме.

21:17-26 „Павел в Ерусалим“

17 Когато стигнахме в Йерусалим, братята ни приеха с радост.

18 На другия ден Павел влезе с нас при Якова и дойдоха и всички презвитери.

19 И Павел, като ги поздрави, разказа им едно по едно всичко, което Бог бе сторил между езичниците чрез служението му.

20 А те, като чуха, славеха Бога и му казаха: Виждаш, брате, колко десетки хиляди са повярвалите юдеи, и те всички са ревнителите на закона.

21 И за тебе им е говорено много, че учиш всички юдеи, които са между езичниците, да отстъпят от Мойсея, като казваш да не обрязват чадата си, нито да постъпват по обичаите.

22 И така, какво да се прави? Без друго ще се стече много народ, защото ще чуят, че си дошъл.

23 Направи, каквото ти казваме: Има четирима мъже помежду ни, които са дали обрек.

24 Вземи ги, очисти се с тях и покрий разноските им да си острижат главите, и всички да узнаят, че каквото са чули за тебе, не е, но че и ти сам следваш и пазиш закона.

25 А за повярвалите езичници ние писахме, като решихме те да не пазят нищо такова, а само да се пазят от идоложертвено, удадено от кръв и блудство.

21:26-36 „Арестуването на Павел“

26 Тогава Павел взе онези мъже и като се очисти с тях, на другия ден влезе в храма и обяви деня, в който се навършат дните на очистението и в който ще се принесе за всекиго от тях принос.

27 И когато щяха да се свършат седемте дена, азиатските юдеи, като го видяха в храма, подбудиха целия народ и туриха ръце на него, викайки:

28 Мъже израилтяни, помагайте! Този човек учи всички навсякъде против народа, против закона и против това място, при това още и елини въведе в храма, и оскверни това свято място.

29 Защото преди това бяха видели в града с него ефесянина Трофим и мислеха, че Павел го е въвел в храма.

30 Целият град се раздвижи, и народът се стече. И като хванаха Павла, повлякоха го извън храма и веднага вратите бяха затворени.

21:17-26 „Павел в Ерусалим“

С пристигането на Павел в Ерусалим завършва и неговото трето мисионерско пътуване (18:23-21:17). Следват арестуването му, процес, пътуване до Рим, отново процес и затваряне, без да спира да свидетелства за Исус Христос (21:17-28:31). Съветът на старейшините в Ерусалим решава въпроса относно обрязването на повярвалите езичници (15 гл.). Очевидно се разпространил слух, че Павел забранява на юдеите да спазват обредите според Стария Завет (21:21). Във всичките си действия Той се опитва да изясни, че спазването на закона не може да по-

могне за спасяването на човешката душа от наказанието за греха (Гал. 5:2-6). Спасението е по благодат – незаслужен, безплатен дар от Бога, поради Неговата милост, който се приема чрез вяра (Еф. 2:8,9). Старозаветният закон посочва човешките грехове и свидетелства за идването на Христос, а Той е, Който изпълни закона и освободи човечеството от бремето на вината за неговото нарушение (Гал. 3:23-29; 4:21-31). Павел приема предложението на старейшините в Ерусалим само заради Евангелието и запазването единството на църквата (21:22-26; 1Кор. 9:19-23).

31 Тай кана ка мударенас лес, ресло вакариба таро баро милянго е полкоскоро, кай састо Ерусалимос си разхолянде, 32 тай ов стразо лиляс аскерен тай запрастаниле теле упрал ленде. А он кана дикхле е барес е милянгоро тай е аскерен ачхиле те марен о Павлос.

33 Палдава о баро е милянгоро гело, та долгяс лес тай вакергяс те тховен оковес дуй веригее тай разпучелас, кова си тай со кергяс.

34 А машкар и бутджене иекх чингаденас иекх, а авер авер, тай соскето нащи и ахальол сави си и бути, вакергяс лес те ингелен ко сар пханваипе.

35 А кана ресле жи ко басамаке о аскеря лес ваздинде тай ингеленас таро бут мануша.

36 Соскето саворе мануша жанас палал тай чингаденас: Отчхив лес!

21:37-40 „Павлоскоро vorba англал мануша“

37 Тай кана лес анде о Павлос, ов вакерел е бареске о милянгоро. Ащал те вакерав варесо? А ов вакергяс: Жанес ли елиникос!

38 На сиян ли окова таро Егюптос, ковато ангал несаве диеса ваздингяс тай икалгяс ко пошало тхан шар миля муршен со мударен?

39 А о Павлес вакергяс: Ме сиом джут таро Тарс кваикийско, мануш околе баре дизатар тай тут пратанава те дес ман те хоратинав адалкхе манушенге.

40 Тай кана леске сине мекля те ворбисарен о Павлес зааччило ки басамакес тай кергяс вастенцар е манушенге а кана аччило чиксо, лиляс ленге те хоратинел жутанес, те вакерел:

Шоро 22

22:1-21 „О Павлос пе иертипе“

1 Пхралален тай дадален, шунен акана меро чачо ангал туменде.

2 Тай като шунде, кай ленге хоратинел жутанес, он астардененас панда чиксодер, тай ов вакергяс:

3 Ме сиом джут бяндю ко Тарс Киликийско, а сиом сикавдино ко окоя диз паш о Гамалииловаске пире, сикистилюм закхтиси со си диндо таро дада о ордина. Тай сиомас касканжо о Девлеске, сарто тай саворе туме авдиес,

4 Ме чинуисардя жи меримасте со жанас кале дроместе, като пхандавас тай долдавас ко пханглипе муршен тай жувльен,

5 Сарто довакеренас ащал манге тай о англуне рашая тай састо барипе, колендар лавас лила жи ко пхрала жута ко Дамаск, кате жавас те ингалав пханден ко Ерусалимос, тай околен, та те чинуив лен.

6 Тай кана жавас тай до ресавас ко Дамаск, каринго пашдивес аччило зорално цибриба таро дел баро светиба трукял манде.

21:27-36 „Арестуването на Павел“

Хората, които подбуждат народа против Павел, знаят за успехите му в Азия. Те искат да го опорочат, за да попречат на дейността му. Трябва да се внимава, когато се чуят обвинения против божий служител. Невинаги те са основателни. Молитвената поддръжка ще го окуражи.

21:37-40 „Речта на Павел пред народа“

Разговаряйки на гръцки с римския офицер, Павел показва, че е образован, а не някакъв размирник, призоваващ към уличен безпорядък. Гръцката реч привлича вниманието на офицера, давайки възможност на апостола да защити своята гледна точка. В момента, в който слушателите му чуват еврейски език, настъпва тишина. Павел говори с офицера на гръцки, а с юдеите на еврейски, за да ги удостои с уважение, което е пример за намиране на общ език с хората към ползотворно служение.

31 И когато искаха да го убият, стигна вест до хилядника на полка, че цял Йерусалим се е разбунтувал;

32 и той веднага взе войници и стотници и се спусна към тях, те като видяха хилядника и войниците, престанаха да бият Павла;

33 Тогава хилядникът се приближи, хвана го и заповяда да го оковат с вериги, и питаше: Кой е той и какво е направило?

34 От народа едни крещяха едно, други друго. А той, като не можеше да узнае истината поради врявата, заповяда да го водят в лагера.

35 А когато стигна до стъпалата, трябваше войниците да го носят, поради насилието от тълпата;

36 Защото множеството народ вървеше подире и викаше: Премахни го!

21:37-40 „Речта на Павел пред народа“

37 Когато щяха да го въведат в лагера, Павел каза на хилядника: Мога ли да ти кажа нещо? А той каза: Знаеш гръцки?

38 Да не си ти оня египтянин, който преди няколко дни разбунтува и изведе в пустинята четирите хиляди мъже разбойници!

39 А Павел отговори: Аз съм юдеин от Тарс, гражданин на този бележит киликийски град, моля те, позволи ми да говоря на народа.

40 А когато той му позволи, Павел се изправи на стъпалата, помахаша с ръка на народа и след като настана дълбоко мълчание, заговори им на еврейски език.

22 Глава

22:1-21 „Павел за своето обръщение“

1 Мъже, братя и бащи! Чуйте сега защитата ми пред вас.

2 А като чува, че им говори на еврейски език, утихнаха още повече. Тогава Павел заговори:

3 Аз съм човек юдеин, родом от Тарс Киликийски и възпитан в този град при Гамалииловите нозе, точно изучен по закона на дедите ни ревностен към Бога, каквито сте и вие всички днес.

4 Аз гоних до смърт последователите на това учение, като връзвах и предавах в затвор мъже и жени,

5 както свидетелства за мен първосвещеникът и старейте, от които получих писма до братята, отивах в Дамаск, за да докарам вързани в Йерусалим и тамошните, за да бъдат наказани.

6 Но когато бях на път и приближавах до Дамаск, около обяд, изведнъж от небето ме блесна силна светлина.

22:1-21 „Павел за своето обръщение“

Гамалиил е един от най-уважаваните равини на I век, почитан заради познанията му в религиозните закони (5:34; 22:3). Павел има възможност да бъде поучаван при един от най-добрите юдейски учители. Той признава, че тези хора, които искат смъртта му, са водени от искрени подбуди, защото самият той няколко години по-рано е постъпвал като тях. Павел винаги се стреми да намира общ език със своите слушатели, преди да пристъпи към проповедта за християнството. Юдеите го слушат внимателно, старейки се да намерят повод за обвинение (22:21,22). Споменаването на езичниците предизвиква тяхната злоба и надменност, тъй като считат себе си единствено достойни за Божиите благословения. Но Божият план не е нарушен: езичниците приемат Благата вест от юденте-християни, като Павел, Петър и останалите последователи.

7 Тай пельом ки пхув тай шунгьом сеси, ковати вакерелас манге: Савле, Савле, соске традя Ман?

8 А ме вакергьом: Кова сиян Ту, Девла? Тай вакергяс манге: Ме сиом о Исус Назарянинас, Ковато ту традя.

9 А ме амала дикхле о цибриба, нума ни шуненас о сеси Околескоро, Ковато хоратинелас манге.

10 Тай вакергьом: Со те керав Девла? Тай о Девел вакергяс манге: Ущи, жа ко Дамаск, тай отхе ка вакерел песке са со си, тай си кердо со те керес.

11 Тай гаял таро цибриба околе ведяраса нашалгьом мо дикхиба, о амала мере ингеленас ман вастеса тай гаял диньом ко Дамаск.

12 Тай несаво си Анания, мануш гудло ачхо ко леласпе ордина саворендар отхе бешенас джутея,

13 ало паш манде, тай като заачкило тай бангило упрал манде, вакергяс манге: Пхрала Савле, дикх. Тай ме лильом мо дикхиба, тай дикхльом лес.

14 А ов вакергяс: О Девел амаре даденго тховел тут те пнжарес Лескири воия, тай те дикхес чачуно тай те шунес о сеси таро Лескоро муй,

15 Соскето ка овес якхитка ащал Леске ангал саворе манушенде, адавкха со дикхлян тай шунгян.

16 Тай акана ма ажукер тут? Ущи, болав пес тай изтхоч тут таро безеха, тай извакерел Лескоро алав.

17 Тай кана ирисальом ко Ерусалимос, кана пратанас ман ки кхангери альом екстадзо;

18 тай дикхльом Лес те вакерел манге: Сигяр те икльос сиго таро Ерусалимос, соскето нанай те лен торо якхиткипе ащал Манге.

19 Тай ме вакергьом: Девла, он жанен, кай ме пхандавас тай маравас ко синагогес околел, колато апакиянас Туте,

20 тай кана тхавденас о рата о Стефанос, Торо якхитконенго тай ме сиомас отхе, тай адавкха ажаравас, като астарас о шеях околеленгере, колато мударенас.

21 А Ов манге вакергя джа, соскето тут кха бичхалав дуре машкар биджуте.

22:22-30 „О Павлос, римскоро мануш“

22 Жи адалкха пхерас лес шуненас, атай изчингадинде уче сеси, те вакерен: Лел пес палал асавкха тари пхув ов нанай те овел живдо.

23 Тай гаял он чингаденас, чхивенас пе шеях, тай чхивенас прахос на упре,

24 о баро е милянго вакергяс лес те ингелен, тай вакергяс лес те изпучен тай те марен, та те ахальон состар ципилен гадял ащал леске.

25 Тай кана путердесас о каиша, а о Павлес вакергяс е бареске е шеленгоро, ковати тергьолас отхе: Слободно ли си туменге те марен иекхес римлянинос, тай ов би крисиме?

26 Като шунгяс адавкха о шеленгоро баро гело, та вакергяс адавкха е бареске е милянгоро тай вакергяс: Дикх со керес? Соскето адавкха мануш си римлянос.

27 Палдава о баро е милянгоро гело жи лесте тай вакергяс: Вакер манге римлянинас ли сиян ту? А ов вакергяс: Ва.

28 О баро е милянгоро вакергяс: Буте ловенцар ме лильом адавкха. А о Павлес вакергяс: А ме сиом бияндо леско.

29 Палдава стразо чхивтя пес окола, колато лес ка пученас. А о баро е милянгоро даранило като ахалило кай си римлянинас, соскето пханглас лес.

30 Тай пе авир дивес, като мангелас те ахальол и чачунес,

7 И аз паднах на земята и чух глас, който ми казваше: Савле, Савле, защо ме гониш?

8 И аз отговорих: Кой си ти, Господи? А той ми каза: Аз съм Исус Назарянинът, Когото ти гониш.

9 Тези, които бяха с мен, видяха светлината и се уплашиха, но гласа на Говорещия не чува.

10 Тогава казах: Какво да правя, Господи? А Господ ми каза: Стани, иди в Дамаск и там ще ти се каже всичко, което ти е определено да направиш.

11 И понеже от блясъка на светлината загубих зрението си, онези, които бяха с мен, ме водеха за ръка и така дойдох в Дамаск.

12 И някой си Анания, мъж благочестив по закона, одобрен между всички юдеи в Дамаск,

13 дойде при мен, застава и ми каза: Брате Савле, прогледай! И аз веднага прогледнах и погледнах към него.

14 И той ми каза: Бог на отците ни те е определил да познаеш волята Му, да видиш Праведника и да чуеш гласа от устата Му;

15 Защото ще Му бъдеш свидетел пред всички човеци за онова, което си видял и чул.

16 И сега не се бави? Стани, кръсти се и умий се от греховете си, като призовеш името на Господа Исуса.

17 И когато се върнах в Йерусалим и се молах в храма, бях в екстаз;

18 и във видение ми каза: Побързай и излез скоро от Йерусалим, защото няма да приемат свидетелството ти за Мен.

19 Аз пък отговорих: Господи, те знаят, че аз затварях и биех по синагогите онези, които вярваха в Тебе;

20 И когато се проливаше кръвта на Стефан, Твоя свидетел, там стоях и аз и одобрявах убиването му, като пазех дрехите на онези, които го убиваха.

21 И каза ми: Иди! Аз ще те изпратя далеч при езициниците.

22:22-30 „Павел, римски гражданин“

22 До тази дума го слушаха, но след това издигнаха гласа си и викаха: Премахни един такъв от земята! Той не бива да живее!

23 И понеже те крещяха, мятаха дрехите си и хвърляха прах във въздуха,

24 хилядникът заповяда да го заведат в лагера и заповяда да го разпитат с бичуване, за да узнае, по коя причина викаха така против него.

25 И като го разтегнаха с ремъци, Павел каза на стотника, който стоеше там: Позволено ли ви е да бичувате римски гражданин, и то не осъден?

26 Като чу това стотникът, отиде и съобщи на хилядника и каза: Внимавай какво правиш, защото този човек е римски гражданин.

27 Тогава хилядникът се приближи до него и каза: Кажми ми, ти римски гражданин ли си? Той отговори: Да.

28 Хилядникът каза: Аз с много пари съм придобил това гражданство. Павел каза: Аз пък съм се родил в него.

29 И на момента отстъпиха от него тези, които щяха да го разпитват. А и хилядникът, като узна, че той е римски гражданин, се уплаши, защото бе го вързал.

30 На другия ден, като искаше да узнае в какво го обвиня-

22:22-30 „Павел, римски гражданин“

Въпросът на Павел озадачава римския стотник, защото според закона римски гражданин не може да бъде бичуван без съд (16:37; 22:25).

Павел е роден в Тарс, един свободен град на Римската империя, намиращ се в Киликия (22:28). Командирът е изплашен, тъй като е нарушил гражданските права на Павел, заради което може да бъде наказан.

со о джута лес дошаренас лес, ов разпутергяс лес, вакергяс те киден пес о баре рашая тай о састо синедриони, тай анде о Павлос, та те тховен лес ангал ленде.

Шоро 23

23:1-10 „Павлос анггал синедрионос“

1 Тай о Павлес кана дикхляс пес ко синедрионно вакергяс: Пхралален, жи адавкха диес сиом живдо ангало Дел шу-жеса гогыса.

2 А о англуно рашай о Анания адешя со тергьолас жи лесте те чалавел лес ко муи.

3 Палдава о Павлос вакергяс леске: О Дел тут ка чалавел дувари таро киречи тай тут бешлям крисис ко адеша ординастар вакерес ман те чалавен?

4 А о терненде со сине вакерде: Е Девлескере англуне рашая ли акушенас?

5 А о Павлес вакергяс: На жанавас пхралален, кай ов си о англуно рашай соскето си калардо: „Те на вакерес кханилипе е бареско тере кочатар“.

6 А кана о Павлес ахалило, кай иекх си садукея, а окола фарисея изчингадингяс ки синагога: Пхралален ме сиом фарисей, чхаво е фарисееско крисин ман соскето моро сикайба си гаял Ущиба таро муле!

7 Тай кана вакергяс адавкха, икистило чингадя машкар о фарисея, тай о садукея тай о кидиба улавдило.

8 Соскето о садукея вакеренас, кай нанай патраги таро муле, ни ангеля, ни духос а о фарисея сине е дуенге да.

9 Тай ачхило бари кавга тай несаве таро лилвале тай о фарисея лине риг тай ачхиле те припирин пес гаял вакеренас: Нисаво кханиле на аракхас калке манушес тай со да те керас, коли лескоро хоратиба си духос вай ангели?

10 Тай соскето и кавгя ачхиле бари, о баро е милянго даранило те на разчхинен о Павлос, вакергяс е аскеренге те ухльон тай лес те чорен из машкар ленде, тай те ингелен лес ко пханглипе.

23:11-22 „Бенговорба пал мударипе Павлоске“

11 Тай презаро рат о Дел ачхило жи лесте тай вакергяс: Ма дара, Павле, соскето, адавкха со вакерес ашал Манге ко Ерусалимос, требул те вакерес тай ко Рим.

12 Тай кана ачхило явине о джута керде сар те долен лес дине палал акушя тай вакерде, кай нанай те хан, ни те пиен, жи кате на мударен о Павлос.

13 Адалкха, колато керде адавкха сар те долен лес сине бутедер катар саранда мануша.

14 Он але паш о баре рашая тай ленгере баре тай вакерде: Диням анде акушя, те на хас мищо жи кате на мударас о Павлос.

15 Акана гаял туме ко синедриони жанен вакерен е бареске е милянгоро те лес теле паш туменде. к мангел те жанел лескири бути, тай матра ов те авел аме сиям страга те мударас лес.

16 А е Павлескоро пхенякоро чхаво кана шунгяс лен кай хоратинен тай диняс пашо Павлес тай вакергяс леске.

17 Палдава о Павлес чингадингяс иекхес таро шеленгере

23:1-11 „Павел пред синедриона“

Павел се обръща към първосвещеника с тези думи, в отговор на незаконната му заповед, без съд да го наказват (Втор. 19:15; 23:2,3). Садукеите и фарисеите са юдейски религиозни водачи, но между тях има различни възгледи (23:6-9). Думите на Павел отвличат вниманието от него и предизвикват яростен спор относно възкресението. Синедрионът е раздвоен. Мъдростта на Павел, дадена му от Светия Дух, е пример за

ват юдеите, освободи го от оковите и заповяда да дойдат първосвещениците и целият им синедрион, и доведе Павел долу и го постави пред тях.

23 Глава

23:1-10 „Павел пред синедриона“

1 Павел като погледна към синедриона, каза: Мъже, братя, до този ден съм живял пред Бога с чиста съвест.

2 А първосвещеник Анания заповяда на стоящите пред него да го ударят през устата.

3 Тогава Павел му каза: Бог теб ще те удари, стено варосана, и ти седиш, за да ме съдиш по закона, а против закона заповядваш да ме ударят.

4 А стоящите рекоха: Божия първосвещеник ли хулиш?

5 Павел отговори: Не знаех, братя, че е първосвещеник, защото е писано: „Да не злословиш началника на рода си.“

6 И като разбра Павел, че една част от тях са садукеи, а другата фарисеи, извика в синедриона: Мъже, братя! Аз съм фарисей, син на фарисей, съдят ме за надеждата и възкресението на мъртвите!

7 Като каза той това, настана разпра между фарисеи и садукеи, и множеството се раздели.

8 Защото садукеите казват, че няма възкресение, ни ангел, ни дух, а фарисеите признават и двете.

9 И настана голяма врява и станаха книжниците от фарисейската страна и се препираха, казвайки: Нищо лошо не намираме в този човек, ако пък му е говорил дух или ангел, да не сме богу противници.

10 И понеже стана голяма препирня, хилядникът, уплашен да не би да разкъсат Павла, заповяда на войниците да слязат и да го грабнат измежду тях и отведат в лагера.

23:11-22 „Заговор за убийство на Павел“

11 През нощта Господ ми се яви и каза: Дерзай, Павле! И както свидетелства за Мен в Йерусалим, така трябва да свидетелстваш и в Рим.

12 А когато се съмна, някои от юдеите направиха заговор, заклеха се и си казаха да не ядат, ни да пият, докато не убият Павел.

13 Тези, които сториха това съзаклятие, бяха повече от четиридесет души.

14 Те дойдоха при първосвещениците и старейшините казаха: С клетва се заклехме нищо да не вкусим, докато не убием Павел.

15 Затова вие със синедриона сега известете на хилядника утре да го доведе долу пред вас, уж, че искате да разгледате по-точно делото му, а ние, преди да наближи той, сме готови да го убием.

16 Като чу за засадата, Павловият племенник отиде, влезе в стана и извести на Павел.

17 А Павел повика един стотник и му каза: Заведи този

силата, обещана от Исус за вярващите (Марк 13:9-11).

23:12-22 „Заговор за убийство на Павел“

Когато спорът между фарисеите и садукеите утихва, вниманието им отново е съсредоточено върху Павел. За тях политиката и собственото положение са по-важни от Бога. Те убиват Исус и със закоравляла съвест са готови на други убийства. Но Бог направлява посоката на събитията, като осуетява коварния им заговор срещу Неговия служител.

барен тай леске вакергяс: Ингелен кале чхаворес паш о баро е милянгоро, соскето иси те вакерел варесо.

18 Тай ов лес лиляс, ингелгяс лес пашо баро е милянгоро тай вакергяс: О пхангло Павлес чингадингяс ман тай пратанил те анав кале чхаворес паш туте, соскето иси те вакерел туке варесо.

19 А о баро е милянгоро лиляс лес вастеса тай кана цидингяс лес напалпале, пучляс лес коркоресте: Со иси те вакерес?

20 А ов вакергяс: Е джута купате хоратинде те пратанан тут те ухлявес е Павлос тасия теле ко синедриони, сар кай мангес те пучес лес чачипен лес.

21 А ту ма шун лен, соскето ка пренжарен лес по-бут таро саранда жене лендар, колато дине телал акуша гаял те на хан, ни те пиен, жи кате лес на мударен. Он панда акана си страга тай ажарен матра ленге те шинандес.

22 Антучи е милянгоро мукляс е чхаворес те жал песке, кана вакергяс: Никхаске те на вакерел, кай вакергяс адавкха.

23:23-35 „Занакхенипе о Павлос андо Кесария“

23 Палдава чингадингяс дуен таро шеленгере барен, та ленге вакергяс: Керен душел пехотинец евтарвадеш пиндубиш грастенца тай душел кола си чхуренца те занакхен ко Кесария ко трин о сахати презари рат.

24 Лашарен грастен те икълло о Павлос, тай ингелен лес би дарколиро жи ко баро о Феликсос.

25 Ов каляргяс лил, кате сине гаял:

26 Клавдия Лисия, жи лескоро барипе о баро Феликсос састипе.

27 Давкха мануш сине долдо таро джута, колато ка мударенас лес а ме ресъллом ме аскеренцар тай изикаъллом лес, соскето пхенде манге, кай си римлянос.

28 Тай кана мангъллом чахалаяв со иси, ингелгъллом теле ко синедриони ленгоро;

29 тай аракхъллом кай лес душален ленгере адеша нанай гаял, нисаво душалпе варесо со си меримаске ваи пханглипе.

30 Тай соскето манге акерде кай иси бангяворба упрал о мануш стразо бичхалав лес паш туте, кана вакергъллом окола со крисин лес, те извакерен пес ангал туте, ащал леске. Ачхов састипнаса.

31 Тай гаял, о аскеря сарто ленге сине вакердо, лине е Павлес тай лес ингелде презари рат ки Антипатрида.

32 Тай ки явине мукле е грастенцар те жан леса, а он ирисале пес паши зандани.

33 А е грастенгере, кана денас ки Кесария тай дине о лил е бареске прединде леса о Павлос.

34 А кана ов гиндя, пучляс лес катар си тай кана ахалило кай си таро Киликия, вакергяс:

35 Ка шунава тут кана ка авен окола со крисин тут. Тай вакергяс лес те гаравен лес ки Иродовескери претория.

Шоро 24

24:1-9 „Дошипе джутеске мамуй о Павлос“

1 Палал панч диеса о англуно рашай о Анания ухистило

23:23-35 „Прехвърлянето на Павел в Кесария“

Римският офицер заповядва за безопасността на Павел, да бъде преместен в Кесария, където се намира административният римски център на областта Юдея, под охраната на 470 войника (23:23,24). Бог действа по неочаквани начини. Избавя Павел от враговете, като използва римската армия. Човешките представи са ограничени, а Божиите – безгранични. Бог може да направи нещо много по-голямо и по-добро, което да надхвърли човешките представи.

момък при хилядника, защото има да му каже нещо.

18 И той го взе, заведе го при хилядника и каза: Затворникът Павел ме повика и помоли да доведе това момче при тебе, защото имал да ти каже нещо.

19 Хилядникът го хвана за ръка, оттегли се настрана с него и попита: Какво има да ми кажеш?

20 А той каза: Юдеите се сговориха да те помолят утре да доведеш Павел долу пред синедриона, уж, че искат да разпитат нещо по-точно по делото му.

21 Но ти не им вярвай, защото го причакват четиридесет и повече души от тях, които са се заклели да не ядат и да не пият, докато не го убият, и сега са готови, чакат само да им обещаеш.

22 Тогава хилядникът отпрати момчето, като му заръча: Никому не казвай, че си ми известил това.

23:23-35 „Прехвърлянето на Павел в Кесария“

23 След това повика двама стотника и каза: Пригответе ми двеста войници, седемдесет конници и двеста стрелци, които да тръгнат за Кесария в третия час нощес;

24 пригответе и добичета, за да качат на тях Павел и да го отведат безопасно до управителя Феликс.

25 Написа и писмо с това съдържание:

26 Клавдий Лисий до достопочтения управител Феликс; Поздрав.

27 Този човек бяха хванали юдеите и щяха да го убият и аз се явих с войска и го избавих, понеже се научих, че е римски гражданин.

28 И като исках да узная причината, поради която го обвиняваха, изведох го пред синедриона им;

29 и намерих, че го обвиняват по въпроси от закона им и че няма никаква вина, за която той би заслужил смърт или окови.

30 И понеже бе ми известно, че юдеите замислят покушение против него, веднага го пратих при тебе, като заръчах и на обвинителите да кажат пред теб, каквото имат против него. Остани със здраве!

31 И така, войниците, според както им бе заповядано, взеха Павел и го отведоха през нощта в Антипатрида.

32 И на сутринта се върнаха в стана, като оставиха конниците да идат с него.

33 Те като влязоха в Кесария и предадоха на управителя писмото, представиха му и Павел.

34 Управителят прочете писмото и попита от коя област е той и като узна, че е от Киликия, каза:

35 Ще те изслушам, кога дойдат обвинителите ти. И заповяда да го държат под стража в Иродовата претория.

24 Глава

24:1-9 „Обвиненията на юдеите против Павел“

1 След пет дни слезе първосвещеникът Анания със ста-

24:1-9 „Обвиненията на юдеите против Павел“

Първосвещеникът Анания, адвокат Тертил и някои старейшини изминават около 100 км, за да дойдат в Кесария и да представят своите лъжливи обвинения против Павел, че е: 1) размирник между юдеите по целия свят; 2) водач на назарейска секта, в нарушение на римските закони; 3) осквернител на храма.

несаве таро बारे тай иекх ритори ко алав Тертил, колато дине жи ко баро дош мамуй о Павлес.

2 Тай кана лес чингадингяс, о Тертил лиляс лес те дошарел, кана вакерелас:

3 Са ашчал туке बारेя Феликсе, лошанав ашчал то пачипе, тай соскетото теро со дикхес наангле кердян пес о кханилипе амаре дунясте, аке аме сиям пхердо наисарас тай адавкха ресел пес сегда.

4 Нума те на гара тут по-бут, мангас тут те овел тут те шунес амен хурдя;

5 Гаял аракхлем, кай кава мануш си дукхалея тай аравдо машкар саворе юдея ко дуняс, панда тай си шерало о назарийско ереси,

6 коватото ов зумадя пес кхи кхангери ла те аравел тай аме лес долгям, тай мангас те крис лес амаро адеша,

7 а о баро е мялянгоро Лисияко ало тай बारे тай вакергяс аме со дошас лес те авас паш туте.

8 А ту, кана коркоро лес пучеса ка ащи те ахальовес лестар са со си адавкха, колесте аме лес дошарас.

9 Тай о джута вакерде гаял вакеренас, кай адавкха си чачо.

24:10-23 „Павлос ангал Феликеско“

10 О баро кергяс шереса е Павлеске те лел о пхерас, ов вакергяс: Соскетото жанав кай буге брешенда ту сиян крисис адалкхе дунясте, ме лачхе илеса ка хоратинав мери дошало,

11 соскетото ащи те ахальос кай нанай по-бут таро дешудуй диес отсар диньом те лувудисар ко Ерусалимос.

12 Тай на аракхле ман ни ки кхангери, ни ки синагога, ни ки диз, те дав ворба ман некаса, вай те разваздав о народос.

13 Тай он нащи те сикавен адавкха ангал туте адавкха со ман дошарен акана.

14 А адавкха туке вакерав сарто си о сикайба, коватото он вакерен ерес, гаял аргятава ме даденго о Дел, коватото апакьяв са со си, со си ко ордина тай си каляро таро пророка,

15 тай ме ажарав таро Дел кай ка овел ваздиба таро муле со си чачине тай кола нанай, колато тай он коркоро ажарен.

16 Адалкхеске тай ме керава те овел ман секога шужи гоги тай каринго Дел тай каринго о мануша.

17 А палал бут бреша, альом те анав мила е дуняске тай дайба.

18 А кана лен давас, он ман аракхле кхи кхангери шужиме, би те овел народодер вай кханилипе,

19 а исине несаво джута катары Азия, коватото требе те заачховен ангал туте тай те дошанел ман, коли иси варесо упрал манде.

20 Вай он коркоро мек вакерен сави бангипе аракхле манде, кана заачхильом ангало синедриони,

21 сивай, коли нанай матра адавкха викиба, коватото издингьом кана тергьовавас машакар ленде: Ашчал о сикайба кай ка Ущипе мулендар адалкхеске крисин ман.

22 А о Феликс кана пенжарелас бут лачхес адавкха сикайба, вакергяс: Кана ка ухльол о баро е мялянго о Лисий ка дикава тумаро рендо.

23 Тай вакергяс е шеленгоро баро те ингелен о Павлос, тай те ден лес несави сама, тай те на вортачен лескере амалендар та те доден лес.

рейшините и някой си ритор Тертил, които изложиха пред управителя обвиненията си против Павел.

2 И като повикаха Павел, Тертил започна да го обвинява:

3 Винаги и навсякъде с голяма благодарност признаваме, че чрез тебе, достопочтени Феликсе, у нас има траен мир и чрез твоя промисъл този народ благоденства.

4 Но за да не те отегчавам много, моля те, с твоята снизходителност да ни изслушаш накратко.

5 Понеже намерихме, че този човек е зараза и повдигна бунтове между всички юдеи по вселената и че е водач на назарейската ерес,

6 който дори и храма се опита да оскверни, ние го хванахме и искахме да го съдим по нашия закон;

7 но хилядният Лисий дойде и с голямо насилие го изтръгна от ръцете ни и доведе при теб;

8 като заповяда и нам, обвинителите, да дойдем при теб. Ти можеш сам да го разпиташ и да узнаеш от него за всичко това, в каквото ние го обвиняваме.

9 И юдеите в съгласие казваха, че това е така.

24:10-23 „Павел пред Феликс“

10 Управителят даде на Павел знак да говори и той отговори: Понеже зная, че от много години си съдия на този народ, то на драго сърце ще говоря в моя защита.

11 Ти можеш да установиш, че няма повече от дванайсет дена, откак бях възлязъл в Йерусалим на поклонение.

12 И не са ме намерили да се препирам с някого или да правя размирица у народа нито в храма, нито в синагогите, нито в града;

13 и те не могат да докажат това, за което ме обвиняват сега.

14 и казвам това, че според учението, което те наричат ерес, така служа на бащиния си Бог, и вярвам във всичко, което е писано в закона и в пророците;

15 И имам надежда в Бог, че ще има възкресение на мъртви, на праведни и неправедни, което и те сами очакват.

16 Затова и сам се старая да имам винаги непорочна съвест спрямо Бога и човеците.

17 След много години дойдох да донеса милостини и приноси на народа си.

18 При това, като се бях очистил, ме намериха в храма сам, без навалица и без шум,

19 някои азиатски юдеи, които трябваше да се представят пред теб и да ме обвинят, ако биха имали нещо против мен.

20 Или те сами да кажат, дали са намерили някоя неправда в мен, когато се бях явил пред синедриона,

21 освен само тези думи, които, застанал между тях, извиках, заради възкресение на мъртви ли ме съдите днес.

22 Като чу това, Феликс отложи делото, понеже знаеше доста добре за това учение, и каза: Като дойде хилядният Лисий ще разгледам делото ви.

23 И заповяда на стотника да пази Павел, но да го държи по-слабо и да не забранява никому от близките му да му служат или да идват при него.

24:10-23 „Павел пред Феликс“

Опровергавайки едно след друго обвиненията, Павел има възможност да проповядва на слушателите евангелската вест. Обвинителите му не

могат да представят никакви доказателства в потвърждение на техните думи. Феликс е управител от няколко години в тази област, така че знаел за християните (24:22).

24:24-27 „О Павлос анггал о Феликсо тай и Друсила“

24 Палал несаве диеса о Феликс ало пе ромняса и Друсила, вой сине жутни тай бичхалдяс те чингаден о Павлоса, кастар шунгяс е апакиямаске ко Христос Исусас.

25 Тай кана ов ворбисарелас, чачипен тай те изикерен пест тай кай авел о крис о Феликс дараса вакергяс: Ки акана жа туке, тай кана аракхав цирос ме ка чингадав тут.

26 Машкар адавкха ажарелас кай ка лел лове таро Павлес, адалкхеске тай бутивар чингаделас лес тай хоратинелас леса.

27 А кана нахле дуй бреша о Феликс сине парудя таро Порций Фест, а гаял мангелас те лел о гудло вакеариба е джунгено о Феликс мукляс е Павлес андо шинджири.

Шоро 25**25:1-12 „О Павлос анггал о Фестос“**

1 О Фест, кана лиляс и риг, палал трин диес диняс таро Кесария ко Ерусалимос.

2 Палдава о англуну рашай тай о юдейска англуне додине лесте дошапе мамуй о Павлос,

3 тай пратанас мила пест мангес те овел овда мамуй лесте, те бичхалел те анен лес ко Ерусалимос кана керенас те тховен мамуипе тай те мударен лес ко дром.

4 О Фест гаял вакаргяс, кай о Павлос сине аракхандо пест таро аскеря ки Кесария, тай кай коркоро ов сиго ка цидел отхе.

5 Адалкхеске вакаргяс ов, о баре колато си машкар туменде, мек ухльон манцар, тай, коли иси варесо банго ко мануш мек те дошален лес.

6 Тай кана бешля машкар ленде ма деш диеса, ов ухистило ки Кесария, тай к аверно диес бешло ко крисискоро скамиди, та вакаргяс те анен о Павлос.

7 Тай кана ало, е джунта ухистили Ерусалимостар, дошален лес пхаре доша, мамуй о Павлос буте тай пхаре колато нащине те до вакерен,

8 А о Павлос вакерлас: Нума мамуй о джунтукоро ордина, нума мамуй и кхангери, нума мамуй о Кесари кергьом несаво кханилипе.

9 А о Фест, ажареласас те лел о дуймамуитка е джунгено о Павлоске вакаргяс: Мангес ли те жас ко Ерусалимас, тай отхе те крисис тут адавкха со си анггал манде?

10 А о Павлос вакаргяс: Ме тергяв ангало Кесареско крис, кате требул те овав крисино. Нума е джунгенге на кергьом кханчик ленге, сарто туда шукар жанес.

11 Гаял, коли сиом кханило, тай варесо кергьом, та те мерав, на нашава таро мерива, а коли иси варесо колесте дошанен ман, нанай чачуно, никонес нащи те лел ман, та ленге те угадис. Ка иринав ман жи ко Кесари.

12 Палдава о Фест, кана хоратиндя вакаргяс: Ингелгян тут жи ко Кесари, паш о Кесарос ка джас.

24:24-27 „Павел пред Феликс и Друсила“

24 След няколко дни дойде Феликс с жена си Друсила, която беше юдейка, и повика Павел и слушаше от него за вярата в Исус Христос.

25 И когато Павел говореше за праведност, въздържание и за идния съд, Феликс се уплаши и каза: Сега си иди, и кога намеря време, ще те повикам.

26 При това се надяваше, че Павел ще му даде пари, за да го пусне, затова често го викаше и разговаряше с него.

27 Но като изминаха две години, Порций Фест замести Феликс. И понеже искаше да угоди на юдеите, Феликс остави Павел в окови.

25 Глава**25:1-12 „Павел пред Фест“**

1 Фест, като дойде в областта, след три дни отиде от Кесария в Йерусалим.

2 Тогава първосвещеникът и юдейските първенци му изложиха обвиненията си против Павел;

3 и търсейки милост за себе си против него, молеха го да го доведе в Йерусалим, а те крояха засада да го убият по пътя.

4 Но Фест отговори, че Павел е под стража в Кесария, и сам той скоро ще отпътува за там.

5 Затова, каза той, нека влиятелните помежду ви дойдат с мен и ако има нещо в този човек, нека го обвинят.

6 И след като остана при тях десетина дена, дойде в Кесария, а на другия ден седна на съдилището и заповяда да доведат Павел.

7 И когато той дойде, заобиколиха го дошлите от Йерусалим юдеи, като излагаха против Павел много и тежки обвинения, които не можаха да докажат;

8 Но той, като се защитаваше, каза: С нищо не съм съгрешил ни против юдейския закон, ни против храма, ни против цезаря.

9 Но Фест, като искаше да угоди на юдеите, отговори на Павел: Искаш ли да отидеш в Йерусалим и там да бъдеш съден за това пред мен.

10 Павел отговори: Аз стоя пред Кесарев съд, където и трябва да бъда съден. Юдеите не съм обиждал с нищо, както и ти твърде добре знаеш.

11 Защото, ако съм направил нещо достойно за смърт, аз не се отказвам да умра, но ако няма нищо от това, в каквото ме обвиняват те, никой не може да ме предаде на тях. Обръщам се до Кесаря.

12 Тогава Фест, като поговори със съвета, отговори: Обърна се до Кесаря, при Кесаря ще отидеш.

24:24-27 „Павел пред Феликс и Друсила“

Няколко дни след процеса Феликс и съпругата му се срещат с Павел, за да чуят повече за вярата в Христос. Думите на апостола са интерес за управителя до момента, в който той заговорва „за правда, себеобуздание и за бъдещ съд“. Феликс се страхува, защото има нечиста съвест. Както Ирод Антипа, така и той има прелюбодейно съжителство с тази жена. Павел ги предупреждава за бъдещия съд. По-нататъшните действия на Феликс до края на управлението му са доказателство, че въпреки чутото от апостола, той не се покаява.

25:1-12 „Павел пред Фест“

Когато Порций Фест встъпва в длъжност, веднага назначава изслушване

на Павел в Кесария. Управителят отказва иска на юдеите да върне Павел в Ерусалим, защото той отговаря за неговата безопасност, докато се намира под римска стража (25:1-7). Павел знае, че не е виновен в това, в което го обвиняват, и смело изисква делото му да бъде разгледано пред върховния императорски съд (25:10-12). Той добре познава правата си като римски гражданин и невинен човек. Фест се възползва от молбата му, като добър повод да го изведе от Палестина, и така да успокои юдеите. От друга страна, това е добра възможност за Павел, който още преди това желае да отиде в Рим, за да проповядва Евангелието (19:21; Рим. 1:10). За него е по-добре да се отправи за Рим в качеството си на подсъдим заради правдата, отколкото да не отиде никога там.

25:13-27 „О Фестос хоратиндяса Агрипаса“

13 Палал несаве диеса о тхагар Агрипа тай и Верникия алесас ки Кесария, та те ден састипе о Фестос.

14 Тай кана бисигоса пес отхе, о Фест вакергяс о Павлоскере бука ангало о тхагар, тай вакергяс: Иси иекх мануш мукло таро Феликсос андо прангес.

15 Ащал леске, кана сиомас ко Ерусалимос, о बारे рашая тай о джутя тай ленгере बारे ман дине доша тай мангенас ме те крисив лес.

16 А ме ленге вакергьом, кай си римляно, тай нанай гаял те предав манушес меримасте ангал о дошарен те овел тховдо муй жи муесте со дошарен лес, тай аке диндо си о циро те хоратинел пери чачипе со дошарен лес.

17 Тай чука, кана але атхе кетане манцар ко окова диес со бешльомас ко крисискоро скамиди тай вакергьом те анен о манушес.

18 А кана дошаренас лес, нисави кханваи бука на аракх-лило со ме ажаравас,

19 нума исине лен мамуй лесте те вакерен, о апакияба тай Несаво си о Исус, Ковато уло муло, Колесте о Павлос вакерел кай Ов си живдо.

20 Тай ме, соскето сиом дуегогяндя сар те ачхал асалкха бука, пучав тут жас ли ко Ерусалимос, отхе, та те крисис адакха.

21 А гаял о Павлос ингелгяс о мангдя е Августоско, то те анкерен пес леса, вакергьом лес те анкерен жи кате бичхалав лес паш о Кесаряс.

22 Палдава о Агрипи вакергяс о Фестоске: Мангавас ме те шунав адалкхе манушес. А ов вакергяс: Тотася ка шунес лес.

23 Ко окова диес, кана о Агрипа тай и Верникия але बारे барипнаса тай дине ки крисякоро кхер пхе милианцар тай о по-баре мануша, о Фест вакергяс те анен е Павлос.

24 Палдава о Фест вакергяс: Тхагара Агрипо, тай саворе, муршен колато сиен аменцар, аке о мануш, каске састо джутейско дуняс манге дине доша, тай ко Ерусалимос тай атхе, кана чингаденас, кай ов требул сине те на овел живдо.

25 А ме аракхльом, кай ни кергяс мишо, та те мударав лес, тай аке ов коркоро ингелгяс пес жи ко Августос, мангдьом те бичхалав лес.

26 А ащал леске нанай ман кханчик те каляряв жи ко моро баро, та адалкхеске икалав лес ангал туте, тай гаял ангал туте, тхагара Агрипо, кана ачхол о лескоро пучипе те овел со те каляряв.

27 Соске дикхльол манге би госякоро, коли бичхалав манушес пхангло, а те на вакерав о дошалипе мамуй лесте.

Шоро 26**26:1-32 „О Павлос анггал Агрипас“**

1 А о Агрипа вакергяс е Павлеске: Вакерав туке те хоратинес ащал туке. Тай о Павлос тховгяс вас пе вастеса тай лиляс те хоратинел ащал песке.

2 Бахтало сиом тхагаря Агрипос кай ангал туте ка хоратинав гаял са со си, гаял окова со ман дошан, джутенге;

3 нума бутисар, соскето ту сиян джандуно саворе традиция тай вакариба машкар е джутя, адалкхеске тут пратанава те шунес ман джангавдо.

4 Саво си гаял, моро дживипе таро тернипе, адакха саворе джутенге жанен, соскето сиомас англутар машкоро мануша ко Ерусалимос.

25:13-27 „Фест се съветва с Агрипа“

13 След няколко дни цар Агрипа и Верникия дойдоха в Кесария, за да поздравят Фест.

14 И като престояха там много дни, Фест представи на царя Павловото дело, като каза: Има човек, оставен от Феликс в окови;

15 за когото първосвещениците и старейшините юдейски представиха обвинения, когато аз бях в Йерусалим, и искаха да бъде осъден;

16 На които отговорих, че римляните нямат обичай да предават човек на смърт, преди обвиненият да застане в лице с обвинителите си и да му се позволи да се защити срещу обвинението.

17 И когато те се събраха тук, без никакво отлагане, на другия ден аз седнах на съдилището и заповядах да доведат човека;

18 и обвинителите, като се изправиха, не представиха за него ни едно такова обвинение, каквото аз предполагам;

19 но те имаха някакви препирни с него върху техните суеверия и за някой си Исус, Който бил умрял и за Когото Павел твърдеше, че е жив.

20 Понеже бях в недоумение, в едно такова разискване, аз казах: Иска ли той да иде в Йерусалим и там да бъде съден за това?

21 Но понеже Павел поиска да бъде оставен за Августово разследване, заповядах да го държат под стража, докато го изпратят при Цезаря.

22 Тогава Агрипа каза на Феста: Бих желал и аз сам да чуж този човек. А той отговори: Утре ще го чуеш.

23 На сутринта, когато Агрипа и Верникия дойдоха с голям блясък и влязоха в съдебната палата заедно с хилядниците и най-първите граждани, по заповед на Феста доведоха Павел.

24 И Фест каза: Царю Агрипа и всички вие мъже, които сте с нас тука! Виждате този, за когото цялото множество юдеи дойдоха при мен и в Йерусалим и тук, и викаха, че той не бива да живее повече.

25 Но аз, като разбрах, че той не е сторил нищо достойно за смърт и понеже той сам поиска съд пред Цезаря Август, реших да го изпратя при него.

26 Обаче за него не мога нищо вярно да напиша на господаря, затова го изведох пред вас, и особено пред тебе, царю Агрипо, защото след разследването да имам какво да пиша.

27 Защото ми се струва безсмислено да изпращам окован, без да опиша и обвиненията против него.

26 Глава**26:1-32 „Павел пред Агрипа“**

1 Агрипа каза на Павла: Позволява ти се да говориш в своя защита. Тогава Павел простря ръка и заговори в своя защита:

2 Честит се считам, царю Агрипа, че ще се защитавам днес пред тебе за всичко, за каквото ме обвиняват юдеите,

3 а най-вече, защото ти знаеш всички юдейски обичаи и въпроси, затова, моля те, изслушай ме търпеливо.

4 Живота ми от младини, който съм прекарал отначало между народа си в Йерусалим, знаят всички юдеи;

25:13-27 „Фест се съветва с Агрипа“

Цар Агрипа е син на Ирод, който повдига гонение против църквата, убива Яков и затваря Петър (Д.А.12). Фест се надява, че Агрипа, който е

евреин по произход, би могъл да му помогне в изясняването на „юдейския въпрос“, относно процеса с Павел, преди да го изпрати в Рим пред императорския съд (25:24-27).

5 Соскето ман пенжарен таро англипе коли мангенас те овен якхитка кай сарто си о бутедер сикайба амаро апа-кяйба джививас сар фарисей.

6 Тай акана сиом тердо ангало крисипе соскето си ман ажариба ко авутно умити со о Дел диняс амаре даденге,

7 Жи ко икайлиба колато амаре дешудуй анданя ажаренас те доресен, кана архгатен е Девлеске и рат тай о диес. Адавкха умити, тхагара Агрипо ман дошена!

8 Соскето те гиндинпес машкар туменде варесо ма те апажян, кай о Дел ваздингяс таро муле?

9 Тай ме да гиндивас, кай требул те керев бут бука мамуй о алавеско о Исусеско таро Назарет,

10 ковато тай керавас ко Ерусалимос, гаял пхандавас ко пханваипе бутен таро девлегоро, кана лавас барипе таро बारे рашая, тай ко мудариба ленгоро ме давас сеси упрал ленде.

11 Тай като чинуисардял лен бут дром саворе синагогенге, керавас лен те акушен Исусеске тай демонякоре би мерка-са гаял упрал ленде керавас, тай гаял ко авре диза.

12 Ко адайкха рендо кана жавас ко Дамаск сарто вакеренас манге о बारे рашая,

13 ко пашдивес, тхагара, дикхльом ко дром цибриба делотар, ковато накхелас е кхамескоро, тай ман лиляс ведяра ман, тай околел со сине манцар.

14 Тай кана пельом саворе ки пхув, шунгьом сеси, ковато вакерелас джуганес: Савле, Савле, соске традес Ман? Пахори си те въця мамуй сувяса.

15 Тай ме вакергьом: Кова Сан Ту, Девлея? А о Дел вакергяс: Ме сиом О Исус, Ковато ту традяс.

16 Нума уши те пиренде, соскето адалкхеске туке сикавгильом те керав тут аргатя адалкхеске, кай ту Ман дикхлян, тай окова, ковато ка сикавав туке,

17 Ка икалав тут таро е джутескоро мануша тай ка бичхалав тут машкар биджута,

18 та те путрес ленгере якха, та те иринен пес таро караньки ко ведяра, таро бенг, те авен каринго Дел, тай те лен иертипе пе безехенге, та те овен мирази машкар е ведяра апажямаса Манде.

19 Адалкхеске, тхагара Агрипо, ме на сиам кандав ман Девлескоро дикхипе,

20 Ме вакяравас най англе е джугенге ко Дамаск, ко Ерусалимос, ко састо джутеско пхув, тай пале е биджугтенде, те ирин пес каринго Дел, керена бука со си доста иертимаске.

21 Адайкха си и дава джугтя долде ман кхи храмос, тай мангенас те мударен ман.

22 Нума дена жутипе, ковато си таро Дел, аке тергяв адавкха диес, та вакерав ангало о баро кердя, би те хоратинав мищо авер сивай давкха, ковато о пророкя тай о Мойсей со хоратиненас со кха овел,

23 гаял кай о Христос требел те чинуисардя, тай кай Ов, кана ухтел таро муле най-англе, ка вакерел о цибриба тай е джугенге тай е биджугтенге.

24 Кана ов гаял чачарел пес, о Фест чингадингяс учо сеси:

5 те ме знаят отдавна, ако искат да свидетелстват, че според най-строгого учение на нашата вяра съм живял като фарисей.

6 И сега стоя пред съд заради надеждата в обещанието, дадено на бащите ни от Бога,

7 което нашите дванайсет племена се надяват да постигнат, служейки усърдно Богу денем и нощем. За тая надежда, царю Агрипа, ме обвиняват юдеите.

8 Нима считате за невероятно, че Бог възкресява мъртви?

9 Наистина, и аз си мислих, че трябва да направя много противни работи срещу името на Исус Назарянина;

10 това и правех в Йерусалим и, след като получих власт от първосвещениците, затварях много светии в тъмница, и одобрявах, когато ги убиваха;

11 и често ги мъчех по всички синагоги и ги принуждавах да хулят Исуса и, разярен без мяра против тях, гонех ги дори и по външните градове.

12 С това намерение, отивайки в Дамаск с власт и поръка от главните свещеници,

13 посред ден на пътя, царю, видях светлина от небето, по-силна от слънчево сияние, която ме огря и вървящите с мен.

14 Всички паднаха на земята и аз чух глас, който ми говореше на еврейски език: Савле, Савле, защо Ме гониш? Мъчно ти е да риташ против остен.

15 Аз казах: Кой си ти, господи? Той отговори: Аз съм Исус, Когото ти гониш.

16 Но стани и изправи се на нозете си, защото аз, затова ти се и явих, за да те поставя служител и свидетел на онова, което си видял и каквото ще ти открия;

17 като те избавям от юдейския народ и езичниците, при които те пращам сега;

18 за да отвориш очите им и да се обърнат от тъмнина към светлина и от властта на сатаната към Бога, и чрез вяра в Мен да получат прощение на греховете и наследство между осветените.

19 Затова, царю Агрипа, аз не бях непокорен на небесното видение,

20 но първо на жителите в Дамаск и Йерусалим, после на цялата Юдейска земя и на езичниците, проповядвах да се покаят и обърнат към Бога, като вършат дела, достойни за покаяние.

21 Затова ме хванаха юдеите в храма и се опитаха да ме убият.

22 Но като получих помощ от Бога, до днес стоя и свидетелствам, като говоря само онова, за което са говорили пророците и Мойсей, че щеше да стане;

23 Именно, че Христос пострада и като възкръсна пръв от мъртвите, възвести светлина на народа и на езичниците.

24 Когато той така се защитаваше, Фест извика с висок

26:1-32 „Павел пред Агрипа“

На изслушването в съдебната зала заедно с Агрипа и сестра му Верникя присъстват армейски офицери и по-видните граждани (25:23,24). За Павел това е още една възможност да изяви Евангелието. Стремещът му не е толкова да се жалва, но да използва трудната ситуация в служба на Бога, да доведе и други до спасение. Имайки предвид произхода на Агрипа, Павел подчертава предаността си към Бог и връзката му с фарисейството (26:5; Фил. 3:5,6). Посочва, че Бог на отците им е дал обещание за възкръснение от мъртвите, в което вярват юдеите, особено фарисеите (26:6-11). Освен че споделя своето лично свидетелство от-

носно преживяното по пътя за Дамаск, апостолът набляга и на факта, че до този момент все още е имало очевидци за чудесата и поученията на Исус Христос, доказателството от празния Му гроб и как християнската проповед променя света (26:20,23,26). Самият цар е изправен пред дилема: щом вярва в думите на пророците, той не може да отрече възкресението. От друга страна, ако не вярва на пророците, едва ли може да бъде цар. Без да обръща внимание на ироничния отговор от царя, Павел продължава, отправяйки към него личен призив за спасение, който може да предизвика отклик от всички слушатели (26:27-29). Той не пожелава на никой своите вериги, а иска всички да бъдат като него – опростени в Христос.

Дило сан Павле, бутедер сикаиба торо, ангяс тут жи ко дилинипе.

25 А о Павлес вакергяс: На сиом дило бахтало Фесто, а сом зурале гогяса тай вакергьом чачуне пхерася.

26 Соскето тай о тхагар каске хоратинав жанел адавкха, соскето жанав кай нанай гаравдо адавкха лестар, соскето адавкха на ачхило несаво корнеро.

27 Тхагара Агрипо, апакяс ли пророкя? Жанав ка апакяс.

28 А о Агрипос вакергяс е Павлеске: Би харичка тай ту ман ка керес те ачхав християнос!

29 А о Павлес вакергяс: Пратанава о Дел гаял, би хари, би уло буте ма матра ту, а тай саворе колато шунде ман авдиес, те ачхон асалка, ме сиом, сивай кала прангя.

30 Палдава о тхагар ущило е баренцар тай е Верникия тай со бешенас ленцар.

31 Тай кана цидинде пес напалпале хоратиненас машкар песте тай вакеренас: Адавкха мануш на керел мищо со си мударимаске вай прангя.

32 А о Агрипа вакергяс о Фестаске: Кавкха мануш ащи те мукел пес, коли на мангасас пес крис жи ко Цезарос Палдава о хулайгуно мангел те бичшал лес кесареске.

Шоро 27

27:1-12 „Плавипе Павлоске пал Рим“

1 Тай кана сине прилемно те плавя ки Италия, динде о Павлос тай несаве авер пханглен иекх шеленго баро ко алав Юлий таро Августоскоро кетане.

2 Тай кана икистилиям иекххе адрамитски навия ковато ка жалас кхо тхана каринго азийско шукия, цидингям, тай аменцар сине о Аристрах македонцос таро Солунес.

3 Ко окова диес реслям ко Сидони, тай о Юлиас икерелас пес манушканес каринго Павлос, тай леске делас воя те жал паш пе амаленде, та те керен леске лачхипе.

4 Тай отхар, кана жасас реслям ко изула телало Кипрос, соскето о балвалая сине мамуй аменде.

5 Тай кана гелям ко Кваикийски тай Памфлийско денизи реслям ко Ликийско диз Мира.

6 Отхе е шеленгоро баро аракхляс иекххе Александрийско навия каса реслям жи ки Италия, тай тховгяс амен лесте.

7 Тай палал кана жасас бисиго ти бут диеса, пхаро реслям жи ко Книд, соскето и балвалал на делас те дас отхе, ачхилиям ко изула ко Крит мамуй накх Салмонос.

8 Тай кана пренакхлям лес пхарипнаса, паш Салмона реслям иекххе тханесте, со сине Лачхе дерави паше жи ко диз Ласей.

9 А кана на накхло циродер тай о плавипа сине дараке, соскето кханилипе накхло таи бихабе сине нашло о Павлес вакергяс ленге:

10 Манушален дикхав, кай о плавипа ка овел дараса тай баре перипа ма матра таро со ка нашалгьол, а амаро да дживипе.

11 А о баро е шеленгоро ажарелас бутедер о трядякоро мануш тай о навия баро, от сар е Павлескере пхерася.

глас: Полудял си, Павле! Многого ти учене те докара до лудост.

25 А той каза: Не съм полудял, високо почитаеми Фесте, но думи на истина и на здрав разум говоря.

26 И това го знае царят, пред когото и с дръзновение говоря, аз никак не вярвам, че нещо от това му е неизвестно, защото това не е станало в някой ъгъл.

27 Вярваш ли, царю Агрипа, в пророците? Зная, че вярваш.

28 Агрипа отговори на Павла: За малко и ще ме убедиш да стана християнин.

29 А Павел рече: Молил бих се Богу, щото, още малко или много не само ти, но и всички, които слушате днес, да станете такива, какъвто съм аз, но без оковите.

30 И когато той каза това, царят и управителят станаха, Верникия и седящите с тях,

31 и като се оттеглиха настрана, говореха помежду си и казваха, че този човек не е извършил нищо достойно за смърт или за окови.

32 А Агрипа каза на Феста: Този човек можеше да бъде освободен, ако не бе поискал съд пред кесаря. Затова управителят реши да го изпрати при кесаря.

27 Глава

27:1-12 „Отплаването на Павел за Рим“

1 Когато бе решено да отплуваме за Италия, предадоха Павел и няколко други затворници на един стотник, на име Юлий, от Августовия полк.

2 Качихме се на един Адрамитски кораб и тръгнахме, като щяхме да плаваме край азийските места. И с нас бе Аристарх, македонец от Солун.

3 На другия ден стигнахме в Сидон. Юлий човеколюбиво позволи на Павел да отиде при приятелите си и да се ползва от грижите им.

4 И като тръгнахме оттам, минахме под Кипър, понеже ветровете бяха насрещни;

5 и като преплувахме морето край Киликия и Памфилия, слязохме в Мира Ликийска.

6 Там стотникът намери един Александрийски кораб, плаващ за Италия, и ни прехвърли на него.

7 И плавайки поляка доста дни, защото вятърът ни пречеше, едва стигнахме срещу Книд, и плавахме под Крит край Салмона.

8 И като минахме с трудност край Салмона, стигнахме до едно място, наречено Добри пристанища, близо до което беше град Ласей.

9 И понеже беше минало доста време, и плаването ставаше вече опасно, пък и постът беше минал вече, Павел ги съветваше;

10 и им казваше: Мъже, виждам, че плаването ще бъде с беда и с голяма загуба не само за товара и кораба, но и за живота ни.

11 Но стотникът се доверяваше повече на кормчията и на собственика на кораба, отколкото на думите на Павел.

27:1-12 „Отплаването на Павел за Рим“

В това пътуване Павел е съпроводен от Лука и Аристарх, които го съпровождат и по-рано (Д.А. 19:29; 27:2; Кол. 4:10,14). Неблагоприятните условия, както и приближаването на зимата, стават предпоставка за опасното плаване, за което апостолът предупреждава екипажа (27:9,10).

27:13-38 „Бурята в морето“

След като изчезва всякаква надежда за спасение, Павел обнадеждава хората, изпаднали в бедствие в морето (27:20-26). Той им напомня, че

по Божие внушение предсказвал тези опасности (27:21). Малко по-късно те започват да се вслушват в думите му (27:30-32). Посочената цифра на пасажерите от 276 души, както и глагола „бяхме“, потвърждава, че Лука е очевидец на събитието (27:37). Дали това тежко пътуване до Рим не е някакво объркване в посоката на Павел, по която трябва да върви, както и обръщането към кесаря да е само начин да спаси живота си (26:32)? Воден ли е Павел в тази ситуация от Светия Дух? Определено да, защото той се покорява на небесното видение, да бъде свидетел и в Рим, въпреки страданията, през които преминава (23:11; 27:24).

12 Тай гаял о дерави на сине лачхо те икален о ивенд, тай по-бут вакеренас те вазден пес, коли ащи жи ко Финикос, со си Критско дерави со дикхльол каринго татипе тай кате зандинел о кхам тай карин го шил тай кате зайди кхам, та отхе те ивендя.

27:13-38 „Балвалдерипе андо денизи“

13 Тай кана пхудел е тати балвал, гиндинас кай ка ресен кате мангенас те жан, он ваздинде о котвес тай цидинди паше жи ко Крит.

14 А палал хари, мукло пес иекх балвалдер со вакерелас пес Евраклидон.

15 Тай кана о навия ресли лес и балвал, тай нащине те изикерен пес, мукле пес о बारे паня лен те ингелен.

16 Тай кана наххлям ко изула телал иекххе пхув со вакерелас пес Клавдий, реслям пхарипнаса те астардяс и навия,

17 тай кана изваздингям ла са со сине аме бука тай дарасас те на овас паруси упрал о Сиртос, ухлянгям о церхес тай гаял жасас отхе.

18 Тай гаял сиямас बारे дарате катарии бари балвал, а ко аверто диес лилям те изчхивас адавкха со ингеласас.

19 Тай ко тринто диес он, пере вастенцар изчхивте са со сине ко навия.

20 Тай гаял бут диеса на дикхльонас пес о кхам ни о черхеня катарие बारे пая, тай изнашло пес секо ажариба те овас уддара.

21 А палал о бут со ни халям о Павле ачхило машкар ленде тай вакергяс: Мурше, пхралален, требул те шунен ман, та те на ваздасас амен таро Крит, та те на реселас амен адайкха нашалдо.

22 А ака туменге вакерав те авен шакто, соскетото ни иекх воги тумендар нанай те нашалгьол, а матра о навия,

23 Соскетото ангелас таро Дел, Ковато ме да сиом тай Лески аргати, заачхило жи манде адайкха рат тай вакергяс:

24 Ма дара Павле, ту требе те заачхос ангало о Кесаря тай аке, о Дел тут сендо саворен, колато си туса.

25 Адалкхеске амален, овен шакте, соскетото апакав ко Дел, кай ка овас сарто манге сине вакердо.

26 Гаял аме требул те овас изчхивте несаве тханесте.

27 А кана ачхило дешуцарто рат, тай аме сиямас паруси на англе, на палпале ко Адриатическо денизи, машкари рат, ахалилам кай пашто ресас несаво шукипе.

28 Тай кана ахалилям о хорипе, плавямануша ахалилям кай си биш растега, тай кана жасас хари котедер, арахлалям кай си декапенде растега.

29 Адалкхеске, дарасас те на арахлаховас изчхивте несаве баренгоро тхан муклям щар якори катарии палутни риг, тай ажарасас те ачхол явине.

30 Тай соскетото мангенас саворе те нашен таро навия, тай саворе сине ухлявде катарии навия ко денизи, тай кана вакеренас, кай ка мукел котвес ангал ко навия.

31 О Павлес вакергяс е шеленго тай е аскеренгоро: Коли кале на ачхон ки навия туме нащи ка уддара тумен.

32 Палдава о аскеря чхинде о шеле навиякоро тай ачхило пес те ингелел лен таро денизи.

33 А ки явине о Павлес калеса саворен те хан тай вакерелас: Авдиес си дешуцарто диес сар ажарас тай сиям бокхале, би те халям варесо.

34 Адалкхеске тумен ругкив тумен те похан хари, соскетото адавкха ка овел амаро икалиба гаял кай никхаске ни бал таро шеро нанай те перел.

35 Тай кана вакергяс адавкха, лиляс маро парикердя Девлеске ангал саворе, тай пхучляс тай лиляс те хал.

36 Гаял са со сине, саворе ваздисале пес тай саворе хале.

12 И понеже пристанището не беше сгодно за презимуване, повечето изразиха мнение да се дигнат и оттам, за да стигнат, ако е възможно, до Критското пристанище Финик, което гледа срещу югозапад и северозапад, и там да презимуват.

27:13-38 „Бурята в морето“

13 Но като подушна от юг, те помислиха, че са получили желаното, тръгнаха и плаваха покрай Крит.

14 Скоро обаче се подигна срещу него бурен вятър, наричан Евраклидон.

15 Корабът така бе грабнат, че не можеше да устои на вятъра и ние се оставихме на вълните да ни носят.

16 И понесени зад едно островче, наричано Клавдий, ед-вам можахме да удържим лодката;

17 като я дигнаха, взеха въжетата, за да подвържат кораба отдолу и понеже се бояха да не заседнат в Сирт, свиха платната и така се носеха.

18 На другия ден, понеже бяхме тласкани силно от бурята, започнахме да изхвърляме товара;

19 а на третия ден ние сами с ръцете си изхвърлихме корабните принадлежности.

20 Но понеже през много дни не се виждаше ни слънце, ни звезди, но и немалка буря върлуваше, изчезна всяка надежда да се спасим.

21 И понеже не бяхме яли дълго време, Павел застана посред тях и каза: Мъже, братя, трябваше да ме послушате и да не тръгваме от Крит, и щяхме да избегнем тези бедни и щети.

22 И сега ви съветвам да бъдете бодри, защото ни една душа от вас няма да погине, а само корабът.

23 Защото нощес ми се яви Ангел от Бога, на Когото принадлежи и на Когото служа;

24 и каза: Не бой се, Павле, ти трябва да застанеш пред кесаря и его, Господ ти подари всички, които плават с тебе.

25 Затова, братя, бъдете бодри, защото вярвам на Бога, че ще стане така, както ми бе казано.

26 Ние трябва да бъдем изхвърлени на някой остров.

27 Когато настана четиринадесетата нощ, откак се носехме по Адриатическо море, посреднощ моряците взеха да усещат, че се приближават до някаква земя,

28 и като измериха дълбочината, намериха двайсет разтега, отидоха малко по-нататък, измериха пак и намериха петнайсет разтега.

29 И понеже се бояха да не налетят на скалисти места, хвърлиха откъм кърмата четири котви и чакаха да съмне.

30 А когато моряците искаха да избягат от кораба, спуснаха лодката в морето под предлог, че уж ще спуснат котва откъм носа;

31 Павел каза на стотника и на войниците: Ако тези не останат на кораба, вие не можете да се спасите.

32 Тогава войниците отрязаха въжетата на лодката и я оставиха да падне въвн.

33 И преди да съмне, Павел умоляваше всички да похапнат, казвайки: Днес е четиринадесетият ден, откак вие стоите гладни в очакване, без да сте вкусили нещо.

34 Затова ви моля, хапнете, и това ще запази живота ви, защото на нито един от вас няма да падне и косъм от главата.

35 Като каза това, взе хляб, благодари Богу пред всички, разчупи и започна да яде;

36 тогава се ободриха всички, и ядоха и те;

37 Тай ко навия сине са со си дуйшел евтато деш тай шов жене.

38 Тай кана до хане шактайле пес, изчхивте о гив ко денизи.

27:39-44 „Навия аравгъопе“

39 Тай кана ачхило явине он на пенжаренас и пхув, нума дикхле иекх сар барестар шуко, кате мангелас те тховен о навия коли ащи.

40 Тай кана отчхивте и якори, мукле лен ко денизи разпхутерде о шеле, тай о хари церхес ки упратуно и балваляко, тай жанас каринго шук.

41 А изпеле иекххе тханесте кате о денизи марелас таро о дуй рига, тай отхе навия бешло о англунипе тай ни шавилас, а и навия аравгъовелас таро बारे пая.

42 Тай о аскеря вакеренас те мударен англуне е пханглен, та те на несаво плавил те нашел пес.

43 Нума о баро е шеленгоро кана мангелас те уддара о Павлос, ачхавгяс лес тай вакергяс те хутен ко денизи англе окола, колато жанен те плавин, тай те икльон ко шукипе,

44 Тай окола те уддара пес пхаля, кой сар ащи варесо таро навия. Тай чука ачхило кай саворе он са со сине икистиле ко шукипе.

Шоро 28

28:1-10 „Ки островос Малта“

1 Тай кана икистиле, пенжарде, кана острови вакерел пес Малта.

2 Тай и машкаренге арахлае карик аменге бут манушка-нес, соскетото лине саворен соскетото делас бришин тай сине шилало, кердя бари ян.

3 Тай кана о Павлес тховелас бут креженца ки ак иекх ехидно сап иклиствай таро татипе тай тачимос пес лескере вастесте.

4 А о туземца, кана дикхле е сапес, сар тергъолас ко вас лескоро вакеренас машкар песте: Чачо кадава мануш си со мударел, емана тай, та икистило таро денизи, о Дел ни мукел лес те ачхол дживдо.

5 А ов чхивдяс е сапес ки як тай ни ахалило нисаво кханилипе.

6 А он ажаренас, кай ка шувльол, вай ка перел муло, а кана ижарде бут цирос тай дикхенас кай леске на ачхол нисаво кханилипе, вакерелас песке кай ов си дел.

Саскярде Поплиевскоро дад

7 А окова тхан сине е англунеско каскоро алав сине Поплий ковата амен лилясас тай парварелас амаликанес трин диеса.

8 Тай ачхило гаял, кай е Поплиевскоро дад пашльол насвало тари треска тай дизентерия, а о Павлос диняс паш лесте, тай ка пратанен пес, тховгяс васта упрал лесте тай саскяргяс лес.

9 Палал адавкха тай саворе островяндар колато исине лен насвалипе авенас тай саскъонас,

10 гаял аменге керде бут табаетя кана цидингям амен,

27:39-44 „Корабокрушението“

Ако в това бедствие някой от затворниците успее да избяга, то войниците трябвало да заплатят с живота си заради тях. Ето защо, те пожелават да ги избият (27:42). Но стотникът има добро мнение за Павел и се старее по всякакъв начин да запази живота му. Постъпката му спасява живота на апостола за по нататъшното служение в Рим, както и за изпълнението на предсказаното, че ще се спасят всички хора на кораба (27:22,43,44).

37 а всички на кораба бяха двеста седемдесет и шест души.

38 А като се нахраниха, почнаха да облекчават кораба, като изхвърлиха житото в морето.

27:39-44 „Корабокрушението“

39 Когато се разсъмна, не познаха земята, но съгледаха един залив с плитко крайбрежие, към което решиха, ако бъде възможно, да тласнат кораба.

40 И като дигнаха котвите, оставиха се на морето; при това разслабиха връзките на кормилото, развиха малкото платно според вятъра и държаха посока към крайбрежието.

41 Но налетяха на място, където морето биеше от две страни, и направи да заседне корабът там, и носът се заби и остана неподвижен, а задната част се разкъртваше под напора на вълните.

42 И войниците се наговориха да избият затворниците, за да не би някой да преплува и избяга.

43 Но стотникът, като искаше да спаси Павел, възпря ги от това намерение и заповяда първи да скочат и да излязат на земя онези, които знаят да плуват;

44 а други да излязат – едни на дъски, а други на каквото и да е от кораба, така и стана, че всички се спасиха на сушата.

28 Глава

28:1-10 „На остров Малта“

1 И като се избавиха тези, които бяха с Павел, разбраха, че островът бе Малта.

2 И местните показваха необикновено човеколюбие към нас, и приеха ни всички и понеже валеше дъжд и бе студено, накладоха огън.

3 А когато Павел събра много храсти и ги сложи на огъня, една ехидна излезе от топлината и се впи в ръката му.

4 Туземците, като видяха змията, увиснала на ръката му, казаха помежду си: Този човек наистина е убиец, макар и да се е избавил от морето, възмездие то не го оставя да живее.

5 Но той тръсна змията в огъня и не последва никакво зло.

6 А те очакваха да му се яви оток или веднага да падне мъртъв, но като чакаха дълго време и видяха, че не му става никакво зло, промениха мнението си и казваха, че той е бог.

Изцелението на Поплиевия баща

7 Около това място бяха имотите на първенеца на острова на име Поплий и той ни прие и гощава приятелски три дни.

8 И случи се, че Поплиевият баща лежеше, страдайки от треска и коремна болка, Павел влезе при него, помоли се и като положи ръце на него, изцели го.

9 След тази случка другите на острова, имащи някаква болест, идваха и се изцеляваха;

10 те ни почетоха с много почести и на тръгване ни снаб-

28:1-10 „На остров Малта“

Малта е остров, намиращ се на около 100 км южно от Сицилия. Жителите на острова били суеверни и вярвали в много богове. Когато те виждат, че отровната змия не поврежда Павел, мислят, че е бог (28:3-6). За подобна ситуация се говори и в 14:11-18. Бог обещава на Павел, че пътуването ще бъде успешно и не позволява нито на морето, нито на змията да попречат на неговия служител. Човешкият живот се намира в Божията ръка и от Него зависи дали ще продължи, или ще завърши. Трудът на Павел все още не бил завършен (27:24).

тховде ко навия со сине аменге е дромеске лачхипе.

28:11-15 „Плавиме ки Рим“

11 Тай чука, палал трин месека гелям иекхх александрийско навия кова пренакхляс о ивенд ко острови тай исине лес зноклис Близнака.

12 Тай кана реслям ко Сиракуза бешлям отхе трин диеса.

13 Тай отхар реслям ки Ригия, а палал иекх диес, кана пхуделас о тати балвал ко дуито диес реслям ко Потйоли,

14 кате аракхлям пхрален, колато пратанас те ачхас паш ленде евта диеса. Гаял реслям ко Рим,

15 О пхраленге, кана шунде аменге, со авенас жи ко Апи-ево курко, тай ки трине тавернес, та те ресен амен, тай о Павлес кана лес дикхляс парикердя о Девлес тай кава диняс лес зуралипе.

28:16-31 „О Павел андо Рим“

16 А кана ареслям ко Рим, о баро е шеленгоро прединяс со сине пхангле саворен ки баредер, о Павлоске пханглыс те бешел улавдо и аскераса, ковата кепилас лес.

17 Тай палал трин диес ов чингадингяс о англунен таро юдея тай кана кидисале пес вакергяс ленге: Пхрален би те кергьом ме варесо амаренге, вай мамуй о дада тай о адети, пале таро Ерусалимос ман прединде пхангло ко васта ки римляня,

18 колато, кана ман пучле ка мукенас, соскетото манде насине мишо со си мударимаске.

19 А соскетото о юдея холясале адалкхеске, керде те ингелав ман жи ко Кесаря, а ма кай исине варесо те дошин варесо ме дуняс.

20 Адайкха кердям тумен те чингадав, та те дикхав тумен, тай те хоратинав туменге, соскетото ашчал адавкха, со о Израелскоро умити, ме сом пхангло шинджириеця.

21 А он леске вакердя: Паш аменде на але нисаве лила таро Джудея пал туке, ни несаве ало таро пхрала тате вакерел, вай те вакерел варесо чурипен пал туке.

22 А мангас те шунас тутар, сар гиндис соскетото сар си аменге вакердо кай секаде хоратинен уирал адавкха сикамба.

23 Тай кана леске керде диес, бут лендар але паш лесте отхе кате бешелас, таи таро явин жи ки рат ов от хе вакерелас о Девлескоро тхагарипнасте тай вакерелас лен о Исусеске тара Моисейско ордина тай таро пророка.

24 Тай иекх апакиянас давкха, ковата ворбярас, а авер на апакиянас.

25 Тай он, соскетото сине со наахальонас пес машкар песте, нашенас пес машкар песке, кана о Павлос вакергяс: Лачхес хоратингяс о Свето Духос е даденде тумаре пророкостар о Исая кана вакергяс:

26 Жа, вакер кале манушенге: Ка шунен, а наци ка долен те ахальон, Тай пе якендар ка дикхен, тай най те ахальон.

27 Соскетото хкойнале илендар си адалкха мануша, Тай о кана ленгере ачхиле пхаре, Тай о якха пескере пхаре те, на дикхен пере якхенцар, таи те на ахальон пе иленцар.

диха с необходимите провизии.

28:11-15 „Отплаване за Рим“

11 След три месеца отплавахме с един Александрийски кораб, който бе презимувал на острова, носещ знака на Близнаците.

12 И стигнахме до Сиракуза, където останахме три дни.

13 Оттам отплавахме и стигнахме в Ригия и след един ден, понеже духна южнякът, на втория ден стигнахме в Потйоли;

14 Там намерихме братя, по чиято молба останахме при тях седем дена. И след това тръгнахме за Рим.

15 А братята там, като чуха за нас, излязоха да ни посрещнат до Апиевия площад и до Трите таверни. Като ги видя Павел, благодари на Бога и се ободри.

28:16-31 „Павел в Рим“

16 И когато дойдохме в Рим, стотникът предаде затворниците на началника, а на Павел позволиха да живее отделно с един войник, който го пазеше.

17 След три дни Павел събра юдейските първенци и като се събраха, им говореше: Мъже, братя, без да съм сторил нещо против народа или обичая на бащите ни, от Йерусалим ме предадоха окован в ръцете на римляните.

18 Те, след като ме съдиха, искаха да ме пуснат, понеже нямам никаква вина за смърт;

19 Но понеже юдеите се противяха, принуден бях да искам съд пред цезаря, но не с цел да обвиня в нещо народа си.

20 По тази причина ви повиках да се видим и поговорим, защото заради надеждата на Израеля съм окован с тези вериги.

21 А те му отговориха: Ние нито писма сме получили за тебе, нито някой от братята е дошъл от Юдея да ни извести или каже нещо лошо за тебе.

22 Но желаем да чуем от теб това, което ти мислиш, защото ни е известно, че за това учение навсякъде противоречат.

23 И като му определиха ден, дойдоха мнозина при него в странноприемницата и той от сутрин до вечер им излагаше със свидетелства учението за царството Божие и ги уверяваше за Исуса и от Мойсеевия закон, и от пророците.

24 Едни се убеждаваха от думите му, а други не вярваха.

25 Понеже бяха несъгласни помежду си, те взеха да се разотиват и в това време Павел им каза тези думи: Добре е говорил Святият Дух на отците ни чрез пророк Исаия, казвайки:

26 „Иди и кажи на тоя народ: С уши ще чуете и няма да разберете, с очи ще гледате и няма да прозрете,

27 защото сърцето на тези човеци е закоравяло и с уши мъчно слушат, и склопили са очите си, за да не би някак с очи да видят и с уши да чуят и със сърце да разберат,

28:11-15 „Отплаване за Рим“

Преди още да посети Рим, Павел пише послание до християните там (Рим. 1:8-15). Как се появила Църквата в Рим (28:15)? Много юдеи, живеещи в Рим, посещават Ерусалим на главните празници. Някои от тях присъстват в деня на Петдесетница и донасят Благата вест в Рим (Д.А. 2:5-12). Християните с радост приветстват Павел, като някои от тях изминават 60 км на югоизток до Трите кръчми, за да го посрещнат, което особено много насърчава апостола.

28:16-31 „Павел в Рим“

Павел живее под домашен арест в наето жилище, така че той можел да общува с приятелите си и да наставлява цели групи (28:16, 23, 30). Ука-

зът, съгласно който император Клавдий прогонва юдеите от Рим, видимо е временен, защото те отново се връщат там (18:2; 28:17). Желанието на Павел да проповядва в Рим, макар под конвой, след множество съдебни процеси и корабкрушение, се сбъдва (19:21; 28:17-20; Рим. 8:28). Той вижда велико Божие благословение в това, че му се отдава възможност да проповядва и утвърди Евангелието на юдеи и езичници в този могъщ град – политически и търговски център, откъдето да се разпространи по целия свят (1:8; 28:31). Докато е задържан в Рим, Павел написва Послания към Ефесяните, Филипийците и Филимон, изпълнени с радост, мир, дълготърпение и увереност в господството на Исус Христос, които са богато духовно наследство за всички поколения през вековете.

Тай те на иринен пес, та те саскъон.

28 Адалкхеске, те жанен, кай кова Девлеско уддара си бичхалдо биджутенге, тай он ка шунен.

29 Тай кана вакергяс адавкха, е джута геле песке баре кошипе машкар песте.

30 А о Павлес бешло састе дуй бреша ки улавгъон кирияс иекххе кхересте, кате ажарелас саворен колато жанас паш лесте,

31 кана причилас е Девлескере тхагарипнаске, тай сикавелас е Девлеске о Исус Христоске пхердяса шакто билеске те плаколинел.

та да се обърнат, и ги изцеля.“

28 И така, да ви бъде знайно, че Божието спасение е изпратено на езичниците и те ще чуят.

29 Когато каза това, юдеите се разотидоха с голяма препирня помежду си.

30 Павел живя цели две години в обособена под наем къща и приемаше всички, които отиваха при него,

31 като проповядваше царството Божие и поучаваше за Господа Исуса Христа с пълно дръзновение, безпрепятствено.

